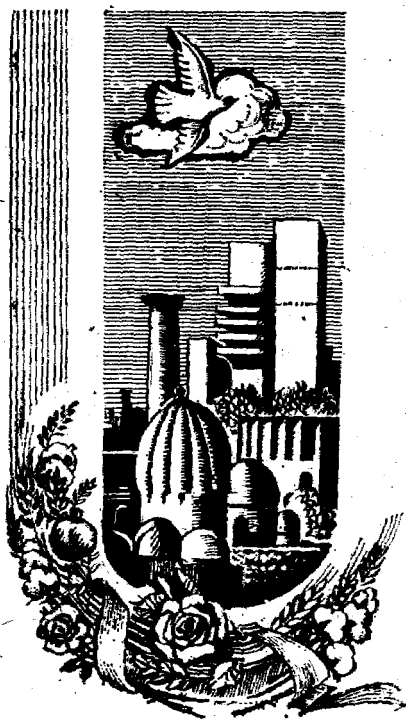


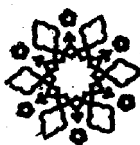


ЎЗБЕК ХАЛҚ ИЖОДИ

КЎП ТОМЛИК



СОВЕТ ДАВРИ ХАЛҚ ҚУШИҚЛАРИ



ТОШКЕНТ
Ғафур Ғулум номидаги
Адабиёт ва санъат нашриёти
1983

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ А. С. ПУШКИН
НОМИДАГИ ТИЛ ВА АДАБИЁТ ИНСТИТУТИ

Редколлегия:

Сарвар Азимов, Музайяна Алавия, Жуманвез Жабборов, Омон Матжон, Тўра Мирзаев, Муҳаммад Али, Марат Нурмуҳамедов, Баҳодир Саримсоқов, Юсуф Султонов, Шоназар Шоабдурахмонов, Қомил Яшин, Солиҳ Қосимов, Матёқуб Қўшжонов.

Нашрга тайёрловчилар:
Музайяна Алавия, Сафарбой Рўзимбоев

85.29 Совет даври халқ кўшиқлари / [Ред. кол.: С. Ази-
С 75 мов ва бошқ.].—Т.: Адабиёт ва санъат нашриёти,
1983.—296 б.— (Ўзбек халқ ижоди: Кўп томлик.)
Сарл олдида: ЎзССР ФА; А. С. Пушкин номи-
даги тил ва адабиёт ин-ти.

Ўзбек халқ ижодининг совет даврига мансуб ушбу халқ кўшиқлари тематикаси ва жанри жиҳатидан ранг-барангдир.

Доҳиймиз В. И. Ленинга, Она-Ватанимизга ва социалистик тузумга муҳаббат ҳамда қаҳрамонликни, дўстликни, садоқатни, меҳнат-севарликни, озодликни тараннум этувчи бу кўшиқлар халқ даҳосининг қудратидан яна бир тимсолдир.

Песни советского времени.

4702570200—116
С М 352(04)—83 166—83

ББК 85.29
783

© Гафур Гулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти,
1983 й.

Совет даври халқ кўшиқлари ҳақида

Халқ ижодиётининг энг оммавий жанрларидан бири кўшиқлар бўлиб, улар традицион фольклорда ҳам, замонавий ижодда ҳам салмоқли ўрнини эгаллайди.

Совет даврида энг ҳозиржавоб жанр бўлган кўшиқлар мазмун жиҳатдан ўзгариб, тематик доираси ниҳоятда кенгайди. Мазкур кўшиқларнинг асосий хусусияти уларнинг ҳаётийлигида, қудратли пафоси ва таъсир этувчан кучга эга эканлигидадир.

Совет ҳокимияти йилларида яратилган дастлабки халқ кўшиқларининг энг самимий сатрлари янги тузумнинг асосчиси доҳиймиз Владимир Ильич Лениннинг халоскорлик мадҳига бағишланган:

«Бирлаш ишчи, деҳқон!» деб,
Ленин отам ўргатди.
Зулмат чилпарчин бўлиб,
Мамлакатда тонг отди.
Ленин: «Кўзинг оч!» деди,
«Нодонликдан қоч!» деди,
Ҳақиқатни тушуниб,
«Илм нурин соч!» деди.

Социализм ғалабаси туфайли мамлакатимизда рўй берган ҳар бир воқеа-ҳодиса халқ кўшиқларида акс садо берди, унинг теран мазмунидан жой олди. Кўлга киритган муваффақиятларимизни мустаҳкамлаш, саводсизликни тугатиш, хотин-қизлар озодлигига бағишланган, ўзининг ғоявий ўткирлиги, жанговар руҳи билан алоҳида кўзга ташланадиган халқ кўшиқлари яратилди. Уларда янги тузумдан мамнунлик ҳис-туйғулари тараннум этилди:

↳ Ҳаётим ҳур, мен озод,
Депутатликка номзод.
Совет даврида чиндан
Бахтли яшар одамзод.

Доҳиймиз Ленин асос солган янги даврон асрлар бўйи паранжида эзялиб, инсоний ҳуқуқлари поймол этилган хотин-қизларга айниқса битмас-туганмас шодлик келтирди. Севги-муҳаббат масаласида ҳам чинакам тенглик ва озодлик барпо бўлдики, буни бахтиёр хотин-қизлар ўйноқи мисраларда дангал куйламасдан қолмадилар.

Эгнимда кўйлагим тиззамдан менинг,
Биринчи ишчилар изимда менинг,

Бахтим очилади — топсам тенгимни,
Энди ихтиёрим ўзимда менинг.

Хукуматимизнинг ўтказган ҳар бир тадбирига халқимиз ҳаминша «слаббай», дея жавоб берди. Мамлакатимиз ҳаётида мураккаб даврлардан бўлган коллективлаштириш йилларида яратилган халқ тароналари бунга мисол бўла олади.

Қолхоз йўли кенг экан,
Эркак, аёл тенг экан,
Қолхозга аъзо бўлиб,
Нон билан мой енг экан.

Талайгина қўшиқларда халқимиз колхоз тузумининг афзалликларини, партиямизнинг раҳбарлик ролини, унинг шарофати туфайли майдонга келаётган бадавлат турмушини фахр билан тилга олади:

Олам эли билади
Қолхоздаги ишимиз.
Партия йўлини тутиб
Гуллади турмушимиз.

Қолхоз тузумининг ашаддий душманлари бўлган босмачи галаларини халқ кескин қоралайди, қўшиқларда уларнинг ваҳшийликларини, эркинлик душманлари эканликларини фош этади ва уларга лаънат ёғдиради:

Гум бўлсин, гумрон бўлсин,
Босмачи тамом бўлсин.
Босмачини қийратган
Ботирлар омон бўлсин.

Бу йилларда яратилган қўшиқларда лирик қаҳрамон ўзининг исёнкорлиги, дангаллиги ва душманга нисбатан аёвсизлиги билан алоҳида ажралиб туради:

Қолхозим-о, колхозим,
Қолхозимдадир кўзим.
Унга кўз тиккан ёвни
Отиб ташлайман ўзим.

Буюк беш йилликлар даврида совет халқи жуда катта ғалабаларни қўлга киритди. Паранжи ташлаш, саводсизликни тугатиш, коллективлаштириш каби қатор тадбирлар муваффақиятли амалга оширилди.

Эгнимда кўйлагим, ёқамда илмак,
Менинг бир мақсадим мактабга кирмак.
Мактабда ёнади электр чироқ,
Мактабдан чиқасим келмайди сира,—

каби сатрларни яратган ўзбек меҳнаткашлари социализм ғалабаси йилларида саводхон, эркин ва озод меҳнат ижодкорлигига айланди; ҳукуматимизни ўзининг чексиз меҳр-муҳаббати билан олқишлади:

Ҳаётимиз фаровон,
Йўлларимиз чароғон,
Бизга шодлик бахш этган
Сойишта ҳур замон.
Даламизни яшнатган,
Кўнглимизни яйратган,
Хотин-қизни қувнатган
Яша, Совет ҳукумат!

Улуғ Ватан уруши йилларида эса халқ поэзияси революция йилларидаги жанговарлик ғояларни янада зўр пафос билан намойиш этди. Жангчиларни душманга қарши отлантиришда, уларга куч-қувват бағишлашда ва ҳордиқ чиқаришда муҳим восита бўлиб хизмат қилди.

Урушнинг бошланиши биланоқ, ватанпарвар халқимиз душман устига отланиш, уни тор-мор этишга даъват этувчи кўплаб қўшиқлар яратган эдилар. Бу қўшиқларнинг асосий ғояси Совет ватанпарварлиги, халқларнинг маънавий-сиёсий бирлиги, уларнинг бузилмас дўстлиги бўлиб, ватан мудофааси темаси эса биринчи планга қўйилган эди:

Бу душманга Ватанимиз бермайлик,
Унинг озорига чидаб турмайлик,
Хотин-қизни етим-есир қилмайлик,
Борайлик фронтга, қадрли ёрим!

«Енгиб қайт» деб номланувчи термада эса халқимизнинг ўз фарзандларига қарата айтган дил истақлари баён этилиб, йигитларни шиддатли жанглар сари отланишга даъват этилади:

Осмонларни қора булут босибди,
Ешу қари бешотарни осибди.
Болам, деб оналар сочин ёзибди,
Борғил, болам, ит Гитлерни енгиб қайт!

Халқимиз буюк оптимистдир. Уруш йилларида яратилган халқ қўшиқларининг барчасида ҳам ғалабага чексиз ишонч ғоялари тарафдорлик этилди. Она-Ватанимиз ҳеч қачон душманга бўйин эгмаслиги, аксинча — уни янчиб ташлаши муқаррар эканлиги қўшиқ сатрларида алоҳида таъкидланади:

Ол байроғу ол байроқ,
Душман ололмас уни.
Агар кўз тикса душман,
Ўзининг битар куни

Бинобарин, бу йиллар халқ ҳаётида энг шиддатли ва ҳаяжонли бир давр бўлдики, совет кишиларининг жасорат тўла ишлари қўшиқларнинг ҳароратли мисраларида акс садо берди. Бу даврда

халқ қўшиқлари шундай кенг ёйилдики, уларнинг мағзида юксак ватанпарварлик туйғулари ўз ифодасини топиб, барчани ёвуз душман сари отланишга чорлади, уларнинг курашида мададкор бўлди.

Улуғ Ватан урушидан кейинги тинч қурилиш йилларида ҳам кўплаб халқ қўшиқлари юзага келди. Бу қўшиқларнинг ҳар бири мамлакатимиз ҳаётида рўй берган ҳаяжонли воқеаларнинг ўзига хос бадий лавҳаларидир. Урушдан кейинги дастлабки йилларда тинчлик, меҳнат ҳамда ватанпарварлик темаларида ажойиб қўшиқлар яратилди: шуниси характерлики, бундай қўшиқлар қайси мавзуда яратилмасин, уларда ҳаминша улуғ Ленин ва партиямиз номи алоҳида бир ҳурмат билан тилга олинади:

Боғимда ўсар гуллар,
Тинчликда яшар эллар,
Ленин номини айтсам
Севинчга тўлар диллар.

Партия бизга устоз,
Ҳурмат қилайлик, ёрим.
Турмушимиз бўлди соз,
Ғайрат қилайлик, ёрим.

Халқ қўшиқлари давр кўзгуси. Уларда ҳаётимиздаги энг долзарб масалалар ўз аксини топмасдан қолмайди. Шу бонсдан, пахтазорда ғайрат камарини боғлаб ишлаётган механизатор йигит-қизлар, янги қудратли техника ҳақида ҳам талай мисралар мавжуд:

Бахти кулган қиз боламан,
Шўхман, кулар юз боламан.
Йигитлардан қолишмаган,
Механик қиз мен бўламан.

Кетмон уриб, оқ билагим толдирдим,
Дастасини қорамондан солдирдим.
«Универсал»ни миниб олдим, ўрганиб,
Кетмонимни музейларда қолдирдим.

Кейинги йилларда космик фазони ўзлаштиришда мамлакатимизда ажойиб ғалабалар қўлга киритилдики, бу ҳаяжонли ва унутилмас воқеаларни ҳам халқимиз ўз қўшиқларида ифтихор қилиб жўшиб куйга солди:

Пахтам оқдир, оладиб,
Отбор сортли, аълодир.
Ракеталар учирди
Ленин бобом авлоди.

Учар, ракетам учар,
Учиб осмонни қучар.

Ленин элин шод айлаб,
Душманга кафан бичар.

Биобарин, мамлакатимиз ҳаётининг ҳар бир қирраси ҳозир-жавоб жанр бўлган қўшиқларда ўзининг ёрқин бадий ифодасини топмоқдаки, бу нарса халқимизнинг нақадар синчковлигидан, партиямиз сиёсатига ниҳоятда содиқлигидан ва юксак поэтик дидга эга эканлигидан далолат беради.

Сатира ва юмор халқ ижодида ҳамisha барҳаёт жанрдир. Халқимиз энг қадим замонларданоқ турмушдаги иллатларга лоқайд қарамасдан, уларни танқид қилиш, фош қилиш орқали тузатиш чораларини излаб келган.

Совет даврида ҳам ҳаётимизда учрайдиган турли иллатларни ўткир сатира остига олувчи танқидий қўшиқлар кўплаб яратилди. Уларда ишқемас дангасалар, масъулият сезмайдиган айрим раҳбарлар, шунингдек бахиллик, бевафолик, кўполлик ва бошқа турли эскилик сарқитлари очиб ташланади:

Гала чумчуқ, сой чумчуқ;
Баланд учиб, паст келади.
Кассир акамни қаранг,
Ароқ ичиб, маст келади.

ёки:

Фолбин келиб фол очар,
Оғзидан кўпик сочар,
Аслини суриштирманг —
Дангаса ишдан қочар.

Бу типдаги қўшиқлар эскилик иллатларига қарши курашда, ҳаётимиздаги нохуш воқеаларни тугатишда, кишиларимизни софдиллик руҳида тарбиялашда муҳим аҳамият касб этади.

Совет даврида халқ қўшиқлари тематик жиҳатдангина бойиб қолмасдан, балки унинг турли жанрларида ҳам бадий жиҳатдан юксак бўлган асарлар майдонга келди. Булар ёр-ёрлар, келин салони, лапарлар, аллалар, марсиялар ва бошқалардир.

Бу жанрларда яратилган қўшиқлар ўзларининг анъанавий шакллариини сақлаганлари ҳолда, янги мазмун билан бойиб, алоҳида бадий гўзаллик касб этганлар.

Масалан, ёр-ёрларни олиб қарайдиган бўлсак, ўтмишда яратилганларида қизнинг бахтсизлиги, бемаъни никоҳ қондаларидан норозилик, ота-оналарнинг ожизлиги, замона адолатсизликлари ифода этилса, ҳозирги даврда яратилган ёр-ёрларнинг мазмунини бахтли турмуш, эркин севги-муҳаббат, замонадан мамнунлик, эзгу орзу тилаклар ташкил этади:

Оч юзингни кўрайин келин қизим, ёр-ёр,
Уғлим билан танишган жуфт юлдузим, ёр-ёр.
Унг ёнингда ўйнаган ўғлинг бўлсин, ёр-ёр,
Қизил гулдай очилган қизинг бўлсин, ёр-ёр.

Ленин чироғи ёнган айвонда бўл, ёр-ёр,
Куёв билан ҳамиша давронда бўл, ёр-ёр.

Қўшиқларнинг бошқа жанрларида ҳам ушбу хусусиятни кўриш мумкин. Ҳатто йиғи-қўшиқларида ҳам бошқача мазмун кўзга ташланади. Одатда, йиғи қўшиқларида маъюслик, хафагарчилик, жудолик ғоялари ифода этилади. Бу хусусият совет давридаги марсияларда ҳам сақлангани ҳолда, улардаги ўта пессимизм, илоҳий кучларга сиғиниш онла бошлиғи вафоти оқибатида оиланинг хонавайрон бўлиши каби воқеалар ҳозирги йиғи қўшиқларида етакчи мазмун бўлиб гавдаланмайди, балки бахтли даврдан бевақт кетган марҳум учун афсус чекилади. Умуман олганда, совет воқелиги халқ қўшиқлари ривожига алоҳида бир босқич бўлди. Уларнинг мазмуни совет воқелигининг серқирра ва ранг-баранглиги сингари ниҳоятда турли-тумандир. Улар ҳар бир жабҳада — поёнсиз пахтазорлару ғаллазорларда ҳам, завод, фабрикалар, яйловларда ҳам жўшқин ва ижодкорлик, меҳнат жараёнида ҳозиржавоблик билан яратилишда давом этмоқда.

Ҳозирги давр қўшиқларига хос хусусиятлардан яна бири шуки, уларнинг тил хусусиятларида маълум даражада ўзгаришлар юзага келиб, адабий тилга тобора яқинлашиб бормоқда. Бу албатта, саводхонлик, радио, телевидение ва матбуотнинг кучли таъсири натижасидир. Лекин, қўшиқларга хос бўлган соддалик, самимийлик ва жўшқинлик уларда ҳалигача традицион безак бўлиб қолмоқда.

Ушбу тўпلامга совет даврида яратилган ва турли пайтларда тўпланган халқ қўшиқлари жамланди. Хоразм воҳасидан ёзиб олинган қўшиқлар ҳар бир тема ва жанрнинг охирига қўшилди. Тўпلامга марҳум Ж. Қобулниёзов нашрга тайёрлаган «Хоразм халқ қўшиқлари» китобидан ҳам айрим қўшиқлар танлаб киритилди.

*Музайна Алавия,
Сафарбой Рўзимбоев,*
филология фанлари кандидатлари

Партияга ташаккур

* * *

Бизнинг ерларда баҳор,
Баҳорнинг нашъаси бор.
Совет ўғил-қизлари
Партиядан миннатдор.

Кўринган кимнинг боғи,
Қайнар меҳнат булоғи.
Яшнаб, ёниб туради
Коммунизм чироғи.

Тонг саҳарда очилар,
Боғу бўстоннинг гули.
Элни бахтга етказди
Партиямизнинг йўли.

Бизлармиз боққа кирган,
Гулни саралаб терган.
Озодликка чиқариб,
Партия ҳуқуқ берган.

Сувга мўл бўлди чўллар,
Чўлда пахталар гуллар.
Партиямиз чин раҳбар,
Шоду хандондир диллар.

Офтоб нури нур ўзи,
Силаб ўтар бошимдан.
Ленин йўли нурли йўл,
Айланай қуёшимдан.

Ленин:— Кўзинг оч!— деди,
— Нодонликдан қоч,— деди.
— Ҳақиқатни тушуниб,
Илм нурун соч!— деди.

Яшнаб турган йўлимиз,
Нурсиз бўлди деманглар.

Ленин йўли порлоқ йўл,
Ленин ўлди, деманглар.

— Бирлаш, ишчи-деҳқон! — деб
Ленин отам ўргатди.
Зулмат чилпарчин бўлиб,
Мамлакатда тонг отди.

Ленин йўли йўл экан,
Бу йўл тўла нур экан.
Эркин қувноқ яшашга
Энг тўғри йўл шул экан.

Бизга йўлни кенг қилди,
Миллатларни тенг қилди.
Лениннинг ҳар бир сўзи
Ишимизни ўнг қилди.

Уқи, ўқи, ўқи! — деб,
Ленин бобомиз айтган.
Доҳимизнинг бу сўзи
Нодонликни тугатган.

— Ойдан ўзаман, — дейди
Осмоннинг юлдузлари.
Ким ўзарга қўл қўйди
Ленин колхоз қизлари.

Ҳиндистондан учган қуш,
Биз томонга қараб уч.
Ҳаволарда сайр этиб,
Ленин колхозга ҳам туш!

Ленин колхоз қизимиз,
Далани юлдузимиз.
Меҳнатни сара қилиб
Ойдан ёруғ юзимиз.

Мирзачўлнинг даласи,
Кўкаламзор десанг-чи.
Ленин колхоз боғидан
Гуллар териб берсанг-чи!

Мирзачўл даласида
Яйрар қўй билан қўзи.

— Чўлни бўстон бўлсин,— деб
Айтган Лениннинг ўзи.

Мажлисга кеч қолмайлик,
Ёрим, тез бўла қолгин.
Ленин орден ярашар,
Кўксингга тақиб олгин.

Кўрганмисиз Мирзачўл,
Ўзалари очди гул.
Советларнинг даврида
Чўллар бўлди гулга мўл.

Пахтанинг гули яхши,
Гулидан ўзи яхши.
Турмуш тинч бўлсин деган
Доҳийнинг сўзи яхши.

Раҳмат сенга, партиям,
Замонамиз этдинг сўзи
Оналар ҳар нафасда
Минг раҳмат деса ҳам оз.

Оққина каптар келиб
Учади томинг билан.
Ўйнаб-қувнаб ишлаймиз
Партия, номинг билан.

Булбул сайрайди гулда,
Ҳавас қайнайди дилда.
Яша, партия, яша,
Яшнаимиз йилдан-йилга.

Кремлдан нур сочар,
Ҳаётимиз юлдузи.
Бизни ғайратга солган
Улуғ партия сўзи.

Еш болалар талпиниб,
Ойни оламан, дейди.
Ленин колхоз қизлари,
Масков бораман, дейди.

Тонг саҳар салқинида,
Пахта тергим келади.

Ленин отам расмини
Кунда кўргим келади.

Москвага юбордик,
Боғнинг узумларидан.
Москва нонуштасига
Лениннинг қизларидан.

Пахтамининг шуҳрати
Бутун оламга машҳур.
Бахт йўлига бошлаган
Партияга ташаккур!

Сочим ўйнар белимда,
Кетмон ўйнар қўлимда.
Ғайратга ғайрат қўшган
Партия сўзи дилимда.

Колхозда биз ишлайлик,
Йўлни маҳкам ушлайлик.
Советларнинг даврида
Ўйнаб-кулиб яшнайлик!

Партия, ҳурлик берди,
Ҳурликда бирлик берди.
Ешу қари — ҳаммага
Бахтни умрлик берди.

Қушлар сайрар бутоғда,
Гул очилар ҳар ёғда,
Доҳи Ленин ҳайкали
Бизлар яйраган боғда.

Шохлаб кетди олмалар,
Баргидан кўп донаси.
Мактабда ўқиганлар
Доҳи Ленин боласи.

Дарё суви оқади,
ГЭСдан чироғ ёқади.
Нурлар ичида доҳим
Бизга кулиб боқади.

Шу янги машинада
Тонналаб пахта тердим.

Олқиш олганим сари
Яша, партиям!— дедим.

Мирзачўлнинг булбули
Қўнар гул новдасига,
Доҳий айтган сўзлари
Бари эл фойдасига.

Лениннинг ўзи-ўзи,
Ҳамманинг кўрар кўзи.
Эл бахтига айтилган,
Доҳимнинг ҳар бир сўзи.

Бу боғнинг ичи гулзор,
Қўшиқ айтиб келар ёр.
Лениннинг номин айтсам,
Гуллар ҳам баргин ёзар.

Таралиб тонг отади.
Қим тонггача ётади.
Доҳим: «меҳнат қил»— деган,
Меҳнат бахтни топади.

Яша, партиям, яша,
Ҳамма қойил замонга!
Илм қанот берибди
Гагариндай полвонга!

Яша, партиям, яша,
Равшан йўл топиб олдик.
Осмон юлдузларига
Тинчлик йўлини солдик.

Юринг қизлар бу ёққа,
Сайр этиб ўйнамоққа.
Доҳимиз сўзи билан,
Чўл айланди гул боққа.

Сир ёқалаб баланд тоғ,
Тоғда ёнади чироғ,
Лениннинг сўзи билан,
Чўллар бўлди гулшан, боғ.

Хат юбордим ўшанга,—
Орденли Ойравшанга.
Ленин номин қўйдилар,
Ёрим қилган гулшанга.

Кичкина қўли билан
Қалам ушлашини кўр.
Кенг, озода мактабда
Кўнгил хушлашини кўр.

Раҳмат сенга, партиям,
Замонамиз этдинг соз.
Оналар ҳар нафасда
Минг раҳмат деса ҳам оз.

Йироқ экан даласи,
Уйнаб келар боласи,
Ишлаб турса онаси,
Боқиб берар ясласи.

Андижон деган катта юрт.
Тевараги қатор тут,
Эсинг бўлса, деҳқонлар,
Ҳукуматни маҳкам тут!

* * *

Совет қонунин тузган,
Эскилик йўлин бузган,
Солимлар бағрин эзган,
Яша, Совет ҳукумат!

Яшаш йўлини очган,
Элга нуруни сочган,
Илм эшигин очган,
Яша, Совет ҳукумат!

Даламизни яшнатган,
Кўнглимизни яйратган,
Хотин-қизни қувнатган,
Яша, Совет ҳукумат!

* * *

Уртоқ Ленин йўли билан борамиз,
Тўсқинчилик қилганларни қирамиз,
Оғмачилик қилганларни қирамиз,
Бирлашайлик, кўп яшайлик, ўртоқлар.

Бурчак-бурчакларда ақли ҳайронлар,
Ҳуқуқсизлик кўнглин қилган вайронлар,

Озод бўлиб яйрар қизу жувонлар,
Бирлашайлик, кўп яшайлик, ўртоқлар.

* * *

Оч кўзинг, бахтинг очилсин,
Асли деҳқон, қўшчилар.
Етмангиз дунёда гофил,
Бўлди эҳсон, қўшчилар.

Фирқамиз йўл бошлади,
Қўлларда алвон, қўшчилар.
Муштумзўрлар бўлдилар
Ер билан яксон, қўшчилар.

Тонг ёришди: ол ҳуқуқинг,
Ишчи бирла қўшчилар,
Сен билан Шўро тузолди
Ўзбекистон, қўшчилар!

* * *

Элимизни эл этган
Ленин отам, зўр отам.
Қамбағални яшнатди,
Бойларга келди мотам.

Золим хонлар зулмидан
Кўзларимиз ёш бўлди.
Гумдон этдик тахтини,
Ленин отам бош бўлди.

Қолхозимнинг ерини
Тракторлар суришар,
Ленин йўлини тутсак,
Ишларимиз юришар.

Қолхозим-о, колхозим,
Қолхозим рисқи рўзим.
Ленин отам шаънига
Қўшиқ тўқийман ўзим.

Боғимизда оли бор,
Ҳар олининг боли бор.
Ленин йўлин тутганнинг
Бахти бор, иқболи бор.

Қизил гул дона-дона,
Ис беради ҳар ёна,
Лениннинг замонида
Уйнайлик қона-қона.

Ленин отам сўзи бор:
Уқи ҳам ўқи, деган.
Уқинг, дўстлар, эринманг,
Уқиган яхши экан.

Чўллар бағри боғ бўлгай,
Кўриб кўнгил чоғ бўлгай.
Паранжини йўқотган
Ленин отам соғ бўлгай.

Зулм этиб оқ пошшо,
Азоблар солди боша.
Оқпошшолар йўқолди,
Большевиклар, кўп яша.

Оғир-оғир юкларни
Тракторлар тортади.
Ленин тузган замона
Ҳар кун меҳрим ортади.

* * *

Эгнимда товланган қизил шойидир,
Шойини кийганим ёзнинг ойидир,
Ғам-аламдан бизни озод айлаган
Ҳаммага севимли Ленин доҳийдир.

Ленин отам камбағалга тур, деди,
Бойларни ур, янги дунё қур, деди.
Бойни урдик, қурдик янги дунёни,
Ленин отам энди даврон сур, деди.

* * *

Эрта чиқдам гулзора
Гул ҳидига тўяй деб.
Ленин бобом расмига
Гулдан нақш қўяй деб.

Рўмол олдим шойдан
Тўйлар бўлса ўрай деб,
Чимматни ўтга отдим
Ленин қизи бўлай деб.

Сочларим жингалакдир,
Учида жамалакдир,
Ленин отам сўзласа,
Евлар мудом ҳалакдир.

Эшик олди пахтазор,
Пахтазорга мен хумор,
Оқ олтинлар тераман,
Ленин отам менга ёр.

Дуторим-о, дуторим,
Дуторим — кўнгил торим,
Доҳим берган бу замон
Бахтим ҳам номус-орим.

* * *

Қуёш чиқди гулзоримни оралаб,
Гуллар тердим бир-биридан саралаб,
Гулни искаб исларига тўяман,
Ленин отам ҳайкалина кўяман.

Тонг қуёши қамаштирди кўзимни,
Ленин ота қизи дейман ўзимни,
Ленин ота қизи десам ўзимни,
Эркасиман доҳим тузган тузимни.

Ленин ота қуёшдир,
Партия бизга бошдир,
Қим бизга қўл кўтарса,
Ҳамиша кўзи ёшдир.

Пишиб турган ғўзмиди¹.
Ғўз рисқи, рўзмиди.
Ленин насиҳатлари
Умр-умр тўзмиди.

¹ Ғўз — ёнғоқ.

Ой ойдиндир, кезаман,
Душман кўксин эзаман,
Ленин отам меҳрини
Чин юракдан сезаман.

Бўяганда лосимни¹,
Келтирди ҳавасимни,
Ленин отам таълими
Олибди ихлосимни.

Осмонда ой, боқайлик,
Ойга олма отайлик,
Ленин берган замоннинг
Лаззатини тотайлик.

* * *

Эрта саҳар тушар тонгнинг салқини,
Пахтазорда хотин-қизлар талқини,
Омон бўлсин Ленин бобо мудомо,
Зулмдан қутқарди ўзбек халқини.

* * *

Тонг саҳарда тураман,
Пахтазорга юраман.
Ленин фарзанди бўлиб,
Комсомолга кираман.

Нозвой гулнинг ислари
Атир сувдан мазали,
Ленин бобом номини
Олтин билан ёзали.

* * *

Шаҳримизга Ленин боғи ярашар,
Гулларини кўрсанг кўзинг қамашар.
Гулиннан айланай ҳидини сочган,
Лениндан айланай бахтимни очган.

* * *

Ленин отам чироғидан кўнглим тўқ,
Энди уйда лампаларга ўрин йўқ.

¹ Лос — сочпопук, жамалак.

Лампа ёғи сотиб олма, чиқонжон¹.
Дугонангдан ортда қолма, чиқонжон.

* * *

Ленин отам сўзларин
Дилдан ўқиб ёд олдим,
Ҳалол ишлаб колхозда,
Зарбдор деган от олдим.

Поезд келади шошиб,
Узоқ-узоқ йўл ошиб,
Ленин сўзин ўқийман,
Кўнглимда илҳом тошиб.

Эшик олди солмади (р),
Икки ёғи олмади (р),
Ленин тузган замонда
Қайғу алам қолмади.

Ой боққанда ярқирар
Пахта отиз² пайкали,
Колхозимга қўйилди
Ленин отам ҳайкали.

Ҳайкал олдин юмшатиб,
Нозвой³ гуллар экаман.
Шоха солиб ўссин деб,
Суғориб чел⁴ чекаман.

Гул ўсар ўнг-сўлимда,
Бахт порлайди йўлимда,
Доҳимизга минг раҳмат,
Тақдирим ўз қўлимда.

Мен юртимнинг ҳур қизи,
Пахтазорнинг юлдузи,
Ленин йўлини тутса,
Халқнинг ёруғдир юзи.

Сўвит⁵ гули қизилдир,
Ғам-аламлар узилди,

¹ Чиқон — дугона. ² Отиз — дала. ³ Нозвой — райҳон.
⁴ Чел — марза.

⁵ Гулнинг бир тури.

Большевиклар келганда
Колхоз деган тузилди.

Ударникман колхозда,
Тураман берган сўзда,
Ҳар куни юз килодан
Пахта тераман кузда.

Пахта оппоқ-оқ бўлур,
Терсанг кўнгил чоқ бўлур,
Доҳимизнинг режаси
Йўлларда чироқ бўлур.

Боғда писта ҳам бодом,
Экилган қадам-қадам,
Ленин тузган партия
Омон бўлсин то мудом.

Кўшиқ айтсам завқ билан,
Жаранглайди овозим,
Ленин номин куйлайман,
Қўлимда олтин созим.

Олтин созим ойдайн,
Тошиб турган сойдайн,
Доҳим ишин куйласам,
Жонга ёқар мойдайн.

Доҳим ўзи бир қуёш,
Қари-ёшга бўлди бош,
Илҳом олиб сўзидан,
Хону бойга оддик тош.

Айлана қиз, айлана,
Сув келади дойлана,
Ленин қолди умрбод
Кўнглимизда жойлана.

Бахтимизни бор этди,
Ленин отам ҳиммати,
Озод бўлдик, йўқолди
Паранжиси, чиммати.

Бошимда ипак пўта,
Чимматга алишмайман,

Комсомолман, меҳнатда
Ҳеч кимдан қолишмайман.

Кўп яша, Ленин бобо,
Бахт келтирдинг элата.
Азоб жондан ўтвади,
Хўрликка бота-бота.

Гул гулласа яхшидир,
Мен юртимга бахшидир,
Ленин тузган бу замон
Ер юзининг нақшидир.

Уйимизда дастурхон
Ноз-неъматга тўлидир,
Бошимизни сийлаган
Ленин отам қўлидир.

Сув келар гулдур-гулдир,
Қўлимда қизил гулдир,
Доҳимиз кўрсатган йўл
Дунёда тўғри йўлдир.

Баҳор келди, ёз келди,
Турна келди, ғоз келди,
Ленин отам ишлари
Кўнглимизга мос келди.

Тракторнинг рулини
Пахтазорга бураман,
Меҳнат қилиб элимда
Коммунизм қураман.

Пахта бизнинг шонимиз,
Оқ буғдойдан нонимиз,
Кўнглимизда доимо
Ленин отажонимиз.

Осмонда сузар ойим,
Боқар бизга мулойим,
Ленин отам минг-миглаб
Умр кўрсин илойим.

Қизил лола, оқ лола,
Мен сенга муштоқ лола,

Миннатдорман доҳидан,
Йўқ бўлди қайғу, нола.

Пахта териб далада,
Жўшавергим келади.
Ленин номига қўшиқ
Қўшавергим келади.

Қўшиқ айтиб тўймайман,
Елғондакам йўймайман,
Ленин отам номини
Тилдан сира қўймайман.

Ев кирганда юртимга,
Аскарликка қўл қўйдим.
Ленин отам ёр бўлди,
Гитлернинг кўзин ўйдим.

Евни қувиб юртимдан,
Шодликдан қўшиқ айтдим.
Ленин ордени олиб,
Уйимга тақиб қайтдим.

Комсомоллик номини
Меҳнат билан оқлайман,
Доҳим берган давронни
Жоним бериб сақлайман.

Даврон Ленин даврони,
Жонгинангнинг дармони,
Бу давронда яшасанг,
Кўнглингнинг йўқ армони.

Осмонда ой ботади,
Ой ботса тонг отади,
Ленин отам сўзлари
Ақлимни уйғотади.

Ленинни устоз деймиз,
Қанча севсак оз деймиз,
Давру давронимизни
Қишмас, баҳор-ёз деймиз.

Қўйлагим сори¹ сатин,
Чўлларни гулзор этин,
Ленин чироғи ёнди
Қандилни энди натин.²

Пахтамоқдир, оладир,
Отбор сортли, аълодир,
Ракеталар учирди
Ленин бобом авлоди.

Ракета яхши зотдир,
Дурмуши³ куч-қувватдир,
Ленин отам таълими
Учишида қанотдир.

Уچار, ракетам учар,
Учиб осмонни қучар,
Ленин элин шод айлаб,
Душманга кафан бичар.

Ленин йўли кенг экан,
Қуёш-ойга тенг экан,
У тузган бахтли элда
Қанду шакар енг экан.

Гул тердим даста-даста,
Гул бўлмаса мен хаста,
Доҳий ўйлари билан
Ўйларимиз пайваста.

Яхши ният ўйимиз,
Қўпдир сигир, қўйимиз,
Бу бахтиёр замонда
Ҳар кун ҳазлик⁴, тўйимиз.

Тўй бўлсин-о, тўй бўлсин,
Тўйда яхши ўй бўлсин,
Ленин авлоди кулиб,
Душманнинг ранги сўлсин.

Ленин йўли йўл экан,
Бахт-иқболга мўл экан,

¹ Сори — сариқ. ² Натин — нетайин. ³ Дурмуши — борлиги, турган — битгани.

⁴ Ҳазлик — машат.

Бахтим очилсин десанг,
Ленин қизи бўл экан.

Ленин қизи бўлайлик,
Шодликларга тўлайлик,
Қуриб кетсин паранжи,
Илак пўта¹ чўлайлик.²

Ипак пўтам сочоқи,
Ҳилпирайди шамолда,
Ленин эли ҳеч элдан
Қолишмайди жамолда.

Жамолинг оқ, жон юртим,
Тўй, базмга кон, юртим,
Доҳий йўлидан юрсак,
Қучажагинг шон, юртим!

Ҳақиқдаин ялтирар
Боғимизнинг ҳар узуми,
Яна-яна яшнагай
Ленин отам тузуми.

Узум уздим саҳардан,
Таъми ширин шакардан,
Қолхозда ишлайин, деб
Уқиб қайтдим шаҳардан.

Эрта чиқдим гулзора
Сумбул сочим ўрай деб,
Москвага йўл олдим
Ленин отам кўрай деб.

Москванинг кўчаси
Биллур бўлиб ялтирар,
Кучу қудратимиздан
Душман қўрқиб, қалтирар.

Кўнглимиз сингишган
Ленин отам сўзлари,
Қим бизга душман бўлса,
Уйилади кўзлари.

¹ Пўта — рўмол.

² Чўлайлик — ўрайлик.

Москвани айланиб,
Тавоб¹ этдим доҳийни.
Бир умрга кўнглимга
Солиб қайтдим доҳийни.

Халқнинг ишончи Ленин,
Дилнинг қувончи Ленин,
Бошга мушкул иш тушса,
Элнинг таянчи Ленин.

Оқ кишмиш, қора кишмиш,
Кишмиш қорайиб пишмиш,
Ленин отам даврида
Помбарх кўнглимга тушмиш.

Помпархимнинг¹ гуллари
Қуёш билан талашар,
Ленин ордени тақсам,
Ҳамма менга қарашар.

Қизил гулнинг исидурман,
Пахтазор юлдузидурман,
Бахти қуёшдай очилган
Ленин бобо қизидурман.

Ленин ота расмина
Тикиламан, боқаман,
Қўшиқ тўқиб отига,
Душман кўксин ёқаман.

Ленин отам бахт бериб
Энди кўзинг оч, деди.
Инсон бўлдинг, илм ол,
Нодонликдан қоч, деди.

Богимизда олича,
Уйимизда голича,²
Ленин йўлидан юрай,
Токи умрим борича.

Олма отдим ҳорма, деб,
Ишда ортда қолма, деб,

¹ Тавоб — зиёрат.

² Помбарх — помбархат, газламанинг бир тури. ³ Голи-
гиламча.

Ленин отам ўргатган
Меҳнат қилиб толма, деб.

Ленин отам ишидан,
Миннатдордир халқимиз,
Унинг номини айтсак,
Равшан бўлар ақлимиз.

Инқилобнинг ёхтиси¹
Камбағални уйғотди,
Ленин отам даракли²
Элимизда тонг отди.

Аму дарё бойланди,
Эл ишига шайланди,
Ленин васият этди,
Чўллар боққа айланди.

Меҳнат этиб мардона,
Чўл кўксини ўямиз.
Шаҳар қўриб чўлларда
Ленин номин кўямиз.

Ҳовуз бўйи чиннигул
Чиқиб ҳидла, чиқонжон,
Ленин берган замонда
Тенгинг дидла, чиқонжон!

Ўйнайлик-о, ўйнайлик,
Кўнгилда ғам бўлмасин,
Бахтимизни бор этган
Ленин отам ўлмасин.

Чиқон, чиқон, ҳой, чиқон,
Қўшиқ-жира бой, чиқон,
Ленин отам мақтовин
Тўрт тарафга ёй, чиқон.

Омон-омон, омон-а,
Етдик яхши замона,
Ленин бобом шуҳрати
Етди турли томона.

¹ Ёхтиси — нури, ёруғи. ² Даракли — туфайли.

Очил, чиқон, ой бўлиб,
Элингга чирой бўлиб,
Ленин ота бизга ёр,
Сўзи ёқар мой бўлиб.

Қўлда кетмон, толиш йўқ,
Яришда¹ ҳеч қолиш йўқ,
Ленин ота, минг яша,
Ҳаётдан ҳеч нолиш йўқ.

Алимда ўрис сози,
Жонга ёқар овози,
Лениннинг қизи бўлсак,
Юртнинг келар ҳаваси.

Тоғлар боши бейикдир,
Тоғ устида кийикдир,
Ленин номин эшитса,
Ёвлар боши эгикдир.

Асфальт йўла сув сепди,
Ялтирайди, чанги йўқ.
Ленин отам даврининг
Хушхабарсиз тонги йўқ.

Ленин деган зот келди,
Элимиза тот келди,
Бу кунлара етишдик,
Белларга қувват келди.

Бошимизда ҳамиша
Ленин ота бир қуёш,
Нур эмамиз сўзидан,
«Ота», деймиз қари-ёш.

Ой чиқон, оппоқ чиқон,
Иқболингга боқ, чиқон,
Лениннинг қизи бўлиб
Паранжини ёқ, чиқон.

Ленин бобом шер бобом,
Доно сўзли, эр бобом,
Иши мудом яхшилик,
Озод яшанг, дер бобом.

¹ Я р и ш — мусобақа.

Боғимда очилур гул,
Гуллади ҳаёт буткул,
Ленин замонасида
Яйра, яшна, ўйна-кул!

Колхоз боғида оли,
Новвотдан ҳам мазали,
Партиямиз бошчидир,
Порлар халқнинг иқболи.

Уйимда қўчқорим, қўйим, молим бор,
Боғимда анорим, олмам, болим бор,
Талакимда¹ охур-охур доним бор,
Бахт берган партиямдан айланай.

Ой ойдиндир, ёхтидир,
Уйнаб-кулиш вахтидир,
Партиямиз сўзлари
Халқимизнинг бахтидир.

Боғимда ўсар гуллар,
Тинчликда яшар эллар,
Ленин номини айтсам,
Севинчга тўлар диллар.

Бахт қўнди бошима,
Бол қўшилди ошима,
Раҳматлар қўп кўнглимдан
Партия — қуёшима.

Алда кўтариб бўлмас
Қалъамизнинг тошини,
Большевиклар ёрдилар
Босмачининг бошини.

Тўқ-тўқ этади тўрғай,
Жаҳонда тинчлик бўлғай,
Бахтимизга партия
Мудомо омон бўлғай.

Олма пишди нор билан,
Едик севар ёр билан,

¹ Т а л а к — болохона, омбор.

Маҳоват этсак бўлар
Партия хўстор¹ билан.

Доҳиймизнинг олтин каби ҳар сўзи,
Келажакни олдин кўргандир кўзи,
Тинчлик, қувонч билан яшнатди бизи,
Кундек ярақлади дунёнинг юзи.

* * *

Қора сочим дуторимга тор бўлғай,
Ленин бобом тузган Ватан бор бўлғай,
Шу отамнинг яратган партияси
Минг-минг йиллар омон бўлғай, соғ бўл-
ғай!

Шойи рўмолимни ювиб сараман,²
Ватан учун ширин жоним бераман,
Ленин юрти бошим силар қизим, деб,
Шунинг учун ҳур элимни севаман.

Ленин отам тузган замон қизиман,
Пахтазорнинг яшнаган юлдузиман,
Порлоқ ҳаёт пешонамни силайди,
Гул диёрим чехраси, ой юзиман.

Чап кўксимда значогим ярқирар,
Бахт етаклаб, иқбол мени чақирар.
Ленин отам тузиб берган замонда,
Саодатим соат сайин барқ урар.

Ленин отам сурати бор уйимда,
Шу отамнинг ҳурмати бор дилимда,
Ленин десам яқин бўлар йироқлар,
Ленин десам шуъла соҳар чироқлар.

* * *

Кўкрагимда ҚИМ³ ёзилган нишон бор,
Коминтерн байроғидир бизга ёр,
Еш ишчиман, совет юрти қизиман,
Ҳар қадамим босган жойда дўстим бор.

¹ Хўстор — ғамхўр. 2 Еяман.

³ Қ И М — Ешлар коммунистик интернационали.

Ленин ёзган китобидан ўқийман,
Ленин бобом дея қўшиқ тўқийман,
Тошкент бориб Текстилкамбинатда
Суратини зар ипакдан тўқийман.

Ленин десам кўнглим равшан бўлади,
Номи билан олам нурга, тўлади,
Ленинград бориб ўқиган киши
Ленинни кўрганман деса бўлади.

Уйнинг куйгур босмачи

* * *

Хатирчининг йўлида
Қишлоғи бор Тасмачи.
Юртни вайрон айлади
Уйнинг куйгур босмачи.

Бизнинг боғда шофтоли,
Шохчалари қайрилган.
Босмачилар зулмидан
Она қиздан айрилган.

Ариқ бети ўйилди,
Бўғизга пичоқ қўйилди,
Босмачилар қўлида
Бегуноҳлар сўйилди.

Уйнинг куйгур босмачи,
Бош боғламай ўлсанг-чи.
Босган еринг куяди,
Қиз танламай ўлсанг-чи!

Хурмадаги қатиқни
Айрон қилган босмачи.
Дехқонларнинг уйини
Вайрон қилган босмачи.

Бемаҳал турган шамол,
Боғда гулни сўлдирди.
Отинг ўчкур қўрбоши
Еш йигитни ўлдирди.

Босмачи бўлмай ўлсин,
Кўзига тупроқ тўлсин,
Буғдойимиз куйдирди
Иккала кўзи кўр бўлсин!

* * *

Сойдан чиқди беш бўри,
Босмачиси оч бўри,
Ғалламизни еб қўйди
Омон полвон — оч бўри.

Омон полвон деволи,
Ўрмалайди чумоли,
Чумолича йўқмиди,
Бегуноҳлар уволи.

Дукир-дукир от келди,
Қаранг, қандай зот келди,
Бегуноҳни ўлдирган
Шу Омон пенсот келди.

* * *

Аввалдан бир бек чиқди,
Яхши отинг деб чиқди.
Водилдан бир бек чиқди,
Ҳамма ерни еб чиқди.
Қўлқубондан бек чиқди,
Қани қизинг, деб чиқди.

* * *

Босмачининг иши пас,
Қўрбошининг ўзи пас.
Тўхтаб туринг, ўртоқлар,
Босмачининг умри оз.

Жуворилар ўсганми,
Қўрбошилар кўчганми,
Босмачилар йўлини
Тўртинчилар тўсганми.

Тоғу тош орасида
Қўрбошилар яшайди,
Тўртинчини кўрганда
Қочиб юриб қақшайди.

Қўрбошининг ҳоли танг,
Юракларни қилди занг.

Меҳнаткашни кўрганда,
Оғзин очар мисли наҳанг.

Қўрбоши бўлиб ишлайман,
Қочиб юриб қишлайман.
Қаерда бўлсам йўл тўсиб,
Пули борни ушлайман.

Қўрбошилиқ ёмондир,
Қун кўрмоқлик гумондир.
Бизнинг бу юришимиз
Нотўғри зўрлик замондир.

Қўрбошилар қайдадир,
Босган изи майдадир.
Босмачига кирганинг
Одам сифати қайдадир.

Шўролар келган жойда,
Ҳеч кимга зулм қилмас эмиш.
Отига ему хашак олганда,
Пулини ташлаб кетар эмиш.

Қўрбоши дер йигитларга:
«Биз бу ерда турмайлик,
Бошқа жойга борайлик,
Бою гадони топайлик,
Бор бисотин олайлик,
Пулини бермай қийнаса
Шартта-шартта отайлик.

* * *

Ўзимни ночорликдан
Тўқилган кўздан ёшим.
Бу аҳволларда юриб
Не ишлар кўргай бошим.

Мен ўзим ёшман,
Айланиб қолди бошим,
Мени бу йўлга солди
Бир аҳмоқ оти Ҳошим.

Қўрбошини билмайман,
Йигитман деб кулмайман,
Энди хизмат қилмайман,
Еру кўкни кўрмайман.

* * *
Емон милтиқ қўлида
Икки кўзи йўлида
Қимни кўрса отади
Езёвоннинг чўлида.

Қўрбошилар одаммас,
Қонхўрлиги ёлғонмас,
Қуриб кетгур қўрбоши,
Қўп экан-ку ўйнаши.

* * *
Золим қўрбоши мени олиб,
Зўрликман қафасга солиб,
Бир чордеволга ташлаб кетиб,
Аҳён-аҳёнда бир келиб,
Узи бўлса қочиб юриб,
Сиқилиб ўтган кунларим.

Ўз майлим билан ўйнаб кулмадим,
Севганим билан даврон сурмадим,
Ота-онамни ҳеч кўролмадим,
Еру дўстлар билан бир ўйнолмадим,
Кеча-кундуз йиғлаб ўтган кунларим.

* * *
Арзани ташланг ревкомга, жон аяжон,
Бандидан дўстлар бўшасин,
Бандида ётган йигитлар, жон аяжон,
Озод бўлиб яшасин.

Поезд келар гилдираб, жон аяжон,
Гилдираги шилдираб.
Тўртинчилар зарбидан, жон аяжон,
Беклар қочди чулдираб.

Осмон фалак остида, жон аяжон,
Биз душманнинг қасдида.
Беш отардан ўқ отинг, жон аяжон,
Учқур отлар устида.

Арзани ташланг ревкомга, жон аяжон,
Босмачини йўқотсин.
Аскар бўлган йигитлар, жон аяжон,
Босмачига ўқ отсин.

Арзани ташланг ревкомга, жон аяжон,
Байддан бизни бўшатсин.
Бандиликдан бўшатиб, жон аяжон,
Юртимизни яшнатсин.

* * *

Атлас кўйлак кийгунча
Маржон олиб тақсанг-чи,
Босмачига теккунча
Дарёларда оқсанг-чи.

Аҳмад аканг¹ авоғда,
Ош обборай қовоғда,
Ош ичмаса, қовоғда,
Ўлиб кетсин авағда.

Аҳмад аканг турмада,
Ош обборай хурмада.
Ош ичмаса хурмада,
Чириб ўлсин турмада.

Эшигингда мошпоя,
Барги бошимга соя.
Душманга ўқ отай деб
Қилди умрини зоя.

Қўқоннинг кўчаси тор кўча,
Пистирмани қўйди Холхўжа.²
Бегуноҳларни тўплаб
Кўзини ўйди Холхўжа.

Усма экдим ўт босди,
Барги Қўқонни босди,

¹ Аҳмад — босмачилар шайқасининг бошлиғи. Андижон область, Ленин район Қизилоёқ қишлоғидан. 1922 йилда Асакада кўнгилли отряд томонидан отиб ташланган.

² Босмачи шайқасининг бошлиғи, Қашқарга қочиб кетаётганда қор тагида босилиб ўлган — кўчкида қолган.

Чиқмай ўлгур босмачи
Юрту элни ғам босди.

Булбул севганнинг қуши,
Гурунч ёримнинг тиши.
Шаҳрихонингни бузган
Кўршермат деган киши.

* * *

Дарё-дарё сувлар кечган,
Сув ўрнига қонлар ичган,
Халққа кафан тўнин бичган
Аҳмад полвон нималар бўлди.

Уқ ўрнига қулоқ таққан,
Одам гўшти ёгдай ёққан,
Одамларни сўйиб чиққан,
Соқи¹ жаллод нималар бўлди.

* * *

Йиққан терган донларни
Босмачи олиб кетди.
Элу халқнинг бошига
Қиёмат солиб кетди.

Унбоши дерлар,
Қўрбоши дерлар,
Қўрбошилар келди деса,
Йиғлайди қизлар.

Ариқ бўйида бўрган,
Бўрган тагида турган,
Босмачи ўғриларнинг
Пойлаб кўзидан урган.

Ергинам, кетиб бораман,
Қора кўзинг ёшлатмагин,
Ўғриларни йўқ қиламиз,
Устихонинг қақшатмагин.

¹ Аҳмад кўрбосанининг жаллоди. Улдирган шайхонининг қулогини тазиб бўйига тақиб юрган.

Гум бўлсин, гумрон бўлсин
Босмачи тамом бўлсин.
Босмачини қийратган
Ботирлар омон бўлсин.

Аям ошни дамлади,
Едиргани қўймади.
Босмачилардан қўрқиб,
Юрдиргани қўймади.

Томда ётар талай қиз,
Уйида кампир ёлғиз.
Кундуз ишда унум йўқ,
Кечалари тиним йўқ.

Гулни гул ёнида кўр,
Баҳри дилингни очади.
Онажон ўғлинг бориб
Босмачиларни янчади.

Бемаҳал ўлдирдилар,
Гамингга тоқай ботайин.
Менда қолди милтигинг
Босмачиларни отайин.

Бу сойлардан ким кечган
Сувини кимлар ичган.
Қўрбошини отай деб,
Азиз жонидан кечган.

* * *

Йил келди, даврон келди,
Йигитлар омон келди.
Йигитларнинг бахтига
Ажойиб замон келди.

Поезд келади ҳуркиб
Фанарь ёғини пуркиб.
Босмачилар йўқолди
Қизил аскардан қўрқиб.

Гулнора гулга тўлсин,
Юртимиз обод бўлсин.
Яшамагур золимлар,
Юраги қонга тўлсин.

Арзани ташланг ревкомга,
Босмачини йўқотсин.
Аскар бўлган йигитлар
Қўрбошига ўқ отсин.

Палак-палак остида
Биз душманнинг қасдида.
Беш отардан ўқ отинг,
Учқур отнинг устида.

Поезд келар гилдираб,
Гилдираги пилдираб.
Тўртинчилар зарбидан
Беклар қочди чулдираб.

Қонни сочди айвонга,
Улим сендай ҳайвонга,
Зўрлигингга ишонма,
Сололмайсан зиндонга.

Шермат деган кўр экан,
Оёғин ости қўр экан.
Босмачини қийратган
Отрядлар зўр экан.

* * *

Тўйчибойнинг устунни,
Устунда пўстини.
Босмачилар келганда,
Кўролмабди дўстини.

Тўйчибойнинг боғида
Усма буралиб қолди.
Онасини сўрасанг,
Кўкка бўялиб қолди.

Ҳаққулобод йўлини
Кетмон олмай тузатди.
Эсизгина Тўйчи бойни
Куёв қилмай узатди.

Тўйчибойлар: «Хув!» деди,
«Бир пяёла сув» деди.

У сувви ичар-ичмас,
Етган ажал шу, деди.

Ермозорнинг устидан
Қарга қузғун учади.
Оналари соғинса,
Унг қовоғи учади.

* * *

Дўпир-дўпир от чопар,
Қизил аскар келипти.
Рангимизга қон кирди,
Душман бағрин тилипти.

Қизил аскар юрганида,
Тошлар янчилар.
Босмачиларнинг юрагига
Уқлар санчилар.

Зоғлар кетиб боғимга
Булбул келди десанг-чи.
Куйиб-ёнган қишлоғинг
Озод бўлди десанг-чи.

Офтоб чиқиб оламнинг
Музларини эритди.
Айналай ҳукуматдан
Босмачини қуритди.

ШАЙДАКОВ КЕЛАДИ...

Шайдаков¹ келади Тўрткўл қалъадан,
Қутилмадик Матчонбекдай балодан.
Матчонбекни ўлдирсалар қизиллар,
Шунда чиқмас йиғи саси ўбадан.

Уч ой бўлди ернинг юзи қор бўлди,
Босмачилар қумдан чиққан мор бўлди.
Матчонбеклар элу юртни талади,
Қалъаликлар чой ичмакка зор бўлди.

¹ Шайдаков — босмачиларга қарши кураш олиб бораётган эл қўшини командири.

Уч ой бўлди ернинг юзи тош бўлди,
Матчонбеклар босмачига бош бўлди,
Элатимиз икки кўзи ёш бўлди,
Бола-чақа, барча яланғоч бўлди.

Кунчиқардан келар милтиқнинг саси,
Элатни босибди отнинг кишнаши.
Ҳукуматим элнинг меҳрибонидир,
Қаршиларнинг сўзсиз кетар калласи.

Матчонбекнинг дарвозаси илинди,
Кўзимизга қизил аскар кўринди.
Юлдуз таққан қизил аскарлар билан
Шайдаковнинг келганлиги билинди.

Босмачилар қумга бориб тўхтади,
Бешотарни қалъа қараб ўқталди.
Шайдаковлар элимизга келган сўнг,
Ҳазорасп юртини ўтдан сақлади.

Қалъамизнинг қарғалиги ёш ошган,
Матчонбеклар қалъамизга ёндошган,
Қалъамизни ола билмай Матчонбек,
Қочиб бориб Қорақумда адашган.

Матчонбеклар қумда ётиб семирди,
Малла отнинг калласини кемирди.
Икки ёндан отилган ўқ зарбидан,
Сулаймон қалъаси тинмай емирилди.

Матчонбек келибди Кўпир устина,
Милтиқ олиш зарур шунинг қастина,
Хабарини билса Қизил аскарлар,
Бирин қўймай олар оёқ остина.

Матчонбекнинг дарвозаси долонли,
Йигитлари бойваччали, ўғлонли,
Шайдаковлар элимизга келганда,
Элатимиз қувониблар қолганди.

У ёғинг том, бу ёғинг том,
Матчонбек ишинг тамом,
Қумга қочсанг, қум босади,
Чўлга қочсанг, ўлдинг ҳаром!

ҚИЗИЛ АСКАР

Қизил аскар бешотари айнинда,
Ердамчимиз бизлар унинг кейнинда,
Яшасин, яшасин, аскар яшасин,
Босмачига асло тинчлик бермасин.

Қизилларнинг қудратлидир билаги,
Босмачини нобуд этмақ тилаги.
Утда қолсин душманларнинг ҳаммаси,
Куйиб ўлсин босмачининг юраги.

Қизил аскар қиличлари ўткирдир,
Босмачини кесса, жуда кескирдир.
Душманга ўрин йўқ, Шўро элида,
Юрт соқчиси меҳнаткашнинг ўзидир.

УЛАР БЎЛДИМ БОСМАЧИЛАР ДАРДИННАН

Ёзи билан ёвлар олди пойимни,¹
Чақиб ичди йиликдаги мойимни,
Хайдаб кетди ўлжа этиб қўйимни,
Улар бўлдим босмачилар дардиннан.

Босмачининг ҳисоби йўқ, сони йўқ,
Фуқаронинг тирноғида қони йўқ,
Емака-ичмака уйда нони йўқ,
Улар бўлдим босмачилар дардиннан.

Аввал бошда кўчиб кетди Тумоли,²
Босмачилар Тумолини қамади.
Қарн-қартанг, кампирларнам қўймади,
Улар бўлдим босмачилар дардиннан.

Босмачи қўйилди Манғит қалъага,
Қизу жувон, она қочди далага,
Қарамади бешикдаги болага,
Улар бўлдим зодимларнинг дардиннан.

Жуманинг кунда бозор бўларми,
Тошовуз шахрини бузар бўларми,
Тошовузнинг тўрда турган қизларни,
Гурланнинг йўлида тўзар бўларми?

¹ Пой — бу ерда егулик-ичгулик нарсалар.

² Тумоли — қишлоқнинг номи.

Тошовуз молларин келдилар ташиб,
Қампирлар кейнидан келди йирлашиб,
Қиличбой¹ ҳам кўчди аста йилишиб,
Улар бўлдим Жунайдахон дардиннан.

Аввал бошлаб кўчиб кетди Очоли,²
Энди биродарлар қайга қочади,
Босмачини кўрсак найза санчали,
Улар бўлдик золимларнинг дардиннан.

Кўчиб кетди, азон билан тонг билан,
Ужакимни³ йўйиб кетдим чанг билан.
Ҳар манзил чой ичдим, чорак нон билан,
Улар бўлдим золимларнинг дастиннан.

Кўча-кўча кўчда армон қолмади,
Кўч кўтариб белда дармон қолмади.
Қопда буғдой, чаноқда ун қолмади,
Улар бўлдим золимларнинг дастиннан.

ХАРОБ АЙЛАДИ

Жунайд келаётир буртини товлаб,
Урганчга қочибман жонимни овлаб,
Қайга борай ота-онам сўроғлаб,
Душман устимизда жавлон айлади.

Босмачидан қочиб келдим пиёда,
Худо этгай умрингизни зиёда.
Қайга борай оға-иним сўроғлаб,
Босмачи элларни хароб айлади.

ЁМОН ОТИН ҚОЛДИРДИ

Кеча бўлса чуғурлашар сечалар,
Улжа бўлса қувонишар эжалар,
Тиним бермас кундуз билан кечалар,
Босмачилар золимлигин билдирди.

Босмачилар келганини билдирди,
Қизу жувонларнинг бағрин тилдирди,
Эркак тухумининг барин ўлдирди,
Золим бўлиб, ёмон отин қолдирди.

¹ Қишлоқ номлари.

² Қишлоқ номлари.

³ У ж а к — бузоқ.

Қизил аскар зўр бўлди,
Душман кўзи кўр бўлди,
Ҳамма энди туқ бўлди,
Очу гадо йўқ бўлди.

Хевамизнинг уч буржи бор,
Учисида уч гуржи бор,
Босмачининг не кучи бор,
Епирилини, душман устина.

Устимизда баланд-баланд айвонлар,
Ургасида хат ёзади девонлар,
Хароб бўлсин босмачилар — ҳайвонлар,
Дунёда яшасин қизил аскарлар.

Бир хат келиб тушди Хева қалъага,
Бориб айтини командир болага,
Уттиз фонус ёқсин аскар хонага,
Аскар боши командирлар яшасин.

Куйдирайлик оловда

* * *

Чиммати йўқ чиройлик,
Юр, клубга борайлик,
Паранжиларни йиғиб
Оловда куйдирайлик!

Кўкаламзор, майсазор,
Уйнамасам бўлмайди.
Паранжи ёпинганлар
Еруғликни кўрмайди.

Кеча-кундуз йиғлайди
Қафасдаги қуш қумри.
Паранжида ўтмасин
Ешларнинг азиз умри.

Ғўзамизнинг ичида
Бегона ўт ўсмасин,
Озодликнинг йўлини
Руҳонийлар тўсмасин.

Оёққа кишан солманг,
Емонлар сўзин олманг,
Эшонлар бизга душман,
Шўро йўлидан қолманг.

Паранжининг кулини
Сурма қилсин эшонлар,
Аллақачон узилган
Оёқдаги кишанлар.

Келиб қаймоқ ялаган,
Бориб айтинг эшонга.
Дехқонларни талаган,
Алдаб солар кишанга.

Эшон сўзи лоф экан,
Ҳар чўнтаги қоп экан
У дунё деб қўрқитиб,
Ўзи дўзахбоп экан.

Эшонларга ишонма,
Эшон алдаб кетади.
«Отангни тушда кўрдим», деб
Молинг ҳайдаб кетади.

Эшон феъли жуда тор,
Ҳеч тўлмас халтаси бор,
Санқимай ўлсин юзсиз,
Ундан ҳамма ҳам безор.

Тол ёғочдан қилганми
Эшонлар ҳассасини,
Юқори тушса кўзи
Сўрар уй вассасини.

Текинга еб тўймаган,
Суктойликни қўймаган.
У кирмаган эшик йўқ,
У тегмаган қошиқ йўқ.

Яқин қолибди гўри,
Оғзи очилган мўри,
Орамизда юрмасин
Юзи қурсин оч бўри.

— Сандигингни оч,— дейди,—
Ўзинг нари қоч!— дейди.
«Куф-суф!» деган бўлади,
— Топганингни соч,— дейди.

Эшон қилар парҳезни,
Саксонда кўзлар қизни,
Рўзада тузи йўқ, деб
Ичар бўза, қимизни.

Паранжиси парпаша,
Ўзига қилди наша.
Эски турмуш ичида
Ҳар кун бўлар хархаша.

Пўлат сандиқ очилди,
Ерга бодом сочилди,
Қора паранжим ташлаб,
Баҳри-дилим очилди.

Атлас кўйлак энини,
Тугмалик қил енгини,
Доно қиз ақли билан
Танлайди ўз тенгини.

Юзимдаги чимматни
Ташлаганим, ташлаган,
Шўроларнинг даврида
Яшнаганим, яшнаган.

Паранжи бало экан,
Зиндону жафо экан,
Паранжи ташлаганнинг
Меҳнати аъло экан.

Оличани гуллатган
Баҳорингдан айланай,
Хотин-қизни яшнатган,
Ҳукуматдан ўргилай.

Ботинкани кияман,
Янги турмуш қураман,
Душманларни куйдириб,
Паранжисиз юраман.

Айвон-айвон эмасми,
Таги зиндон эмасми,
Очилмаган хотиннинг
Кўнгли вайрон эмасми?!

Бошимдаги тагдўзи,
Зангоридай товлайди,
Шу замоннинг қизлари
Комсомолни хоҳлайди.

Қизил гул гул нақшидир,
Комсомоллар яхшидир,
Паранжини ташлашга
Руҳонийлар қаршидир.

Поезд келади шошиб,
Енига фонарь осиб,
Янги чиққан червонлар
Меҳнаткашларга муносиб.

Бошда қизил рўмоли,
Қизларга ярашади.
Товланган ипақларга
Кўзларим қамашади.

Янги йўлнинг шамоли,
Бошида гижим рўмоли,
Гижим рўмол ичида
Кўринар ойдек жамоли.

Вакила опам рўмоли
Мунча ҳам ярашади.
Биз ҳам шундай бўлсак, деб
Томлардан қарашади.

Сен тўқиган атласнинг
Арқоғи бўлай дейман.
Мен комсомол йигитнинг
Уртоғи бўлай дейман.

Бошдаги рўмолимнинг
Айланич экан гуллари.
Мактаб бораман дея
Чиқди болам тиллари.

Рўмолимнинг учиди
Чуғурчуқнинг пати бор,
Пешонам шўри кетган,
Озодликнинг хати бор.

Қора паранжи куйсин,
Тутуни кўкка чиқсин,
Меҳнаткаш хотин-қизлар
Чин озодликка чиқсин.

Шундай яхши замонда
Хотин-қизлар очилсин.
Бошидаги паранжи
Олиб ўтга ёқилсин.

Эшик олдига чиқсам,
Турган экан паранжи.
Олиб бошимга солсам,
Зиндон экан паранжи.

Эски замон тартиби,
Емон экан паранжи.
Паранжини солганлар
Нодон экан, паранжи.

Бошимдаги тагдўзи
Гижим рўмол бўлса-чи,
Идорада ўлтирган
Менинг ёрим бўлса-чи.

Идоранинг олдида
Атир гуллар очилар,¹
Тезроқ келинг, раис опа,
Фирқа мажлис очилар.

Магазинда пиёла,
Ичи тўла гул-лола,
Хоҳладимга борганда,
Уялади қиз бола.

* * *

Тандир тўла нон ёлиб,
Узолмаган Ойпошша.¹
Озодликнинг даврини
Суролмаган Ойпошша.

Кўчадаги арава
Бўш кетганга ўхшайди,
Эсизгина Ойпошша,
Ёш кетганга ўхшайди.

Баланд тоғдан тош кетди,
Ойпошшахон ёш кетди,
Ойпошша ёш жонига
Қора кўздан ёш кетди.

¹ Тошкент область Пискент районида, 1930 йили эри томонидан ўлдирилган комсомол аъзоси.

Ойпошша чиқди даштга,
Рўмолни ёйди тошга,
Ойпошшахон айтади,
Тупроқ ботди ёнбошга.

Бозордан олдим майиз,
Ойпошша жонинг азиз,
Ёш жонингга қасд қилди,
Сочларинг эсиз-эсиз.

Ойпошша ўтирганда
Комсомол мажлисида,
Қурсин, эри ўлдирди
Ўйнинг остонасида.

Ойпошша кирди боққа,
Рўмолин илди шоққа,
Боғда яйрай деганда,
Кўзи тушди пичоққа.

Ойпошшанинг кийгани
Тосмикан, товормикан,
Ойпошшанинг ўлгани
Ростмикан, ёлғонмикан.

Ойпошшахон бош ювди,
Тароғи томда қолди,
Офтобхондай онаси
Кўролмай доғда қолди.

Қотилларнинг қорнига
Қора қозиқ қоқилсин,
Озодлик душманлари
Тўпга қўйиб отилсин.

* * *

Эшигимнинг олди айланма кўча,
Мен кулсам кулади гул билан гунча,
Озод бўлдим ғам, аламдан қутулдим,
Шодлигимни куйлай то ўлгунимча.

Эшигимнинг олди қатор бўй терак,
Баҳорнинг шамоли барчага керак,

Мақтаб бориб китоб олиб ўқийман,
Озод бўлганларга кўп илм керак.

* * *

Бошда рўмолимиз бир гули яшил,
Қараб турсам қора кўзим қамашур,
Иккимиз ҳам озод бўлдик, ўртоқжон,
Сизга мактаб, бизга артель ярашур.

Айналмадан айланади отингиз,
Қани бизга ёзган яхши хатингиз.
Яша дейман, яшаганнинг замони,
Паранжини ташлаганнинг замони.

Кўзимга қўйибман сиёҳ сўрмани,
Жоним отам, севганимга бер мани,
Жоним отам, севганимга бермасанг,
Эрта билан халқ судида кўр мани.

Бораман, келаман Жийдақаторга,
Овозинг ўхшайди худди дуторга.

* * *

Гурланнинг йўллари йўл бўлганмикин,
Очилиб тикани гул бўлганмикин,
Очилиб тикани гул бўлган бўлса,
Паранжилар ёниб кул бўлганмикин?
Ман ташладим, энди битсин паранжи,
Борса келмасларга кетсин паранжи!

Паранжи солишдан хайр топмадим,
Ташлаб туриб идорага қатнадим,
Дарсим тайёрламай уйга қайтмадим,
Ман ташладим, энди битсин паранжи,
Борса келмасларга кетсин паранжи!

Паранжини сотиб пальто оламан,
Хотин-қизлар клубина бораман,
Хуқуқимни шунда таниб оламан,
Ман ташладим, энди битсин паранжи!
Борса келмасларга кетсин паранжи!

* * *

Тилла сандиқ очилди,
Ерга бодом сочилди,
Қора паранжим ташлаб,
Баҳри дилим очилди.

Оличани гуллатган
Баҳорингдан айланай,
Хотин-қизни яйратган
Замонингдан айланай.

Ботинкамни кияман,
Ғарчиллатиб юраман,
Душманларни куйдириб,
Паранжисиз юраман.

Паранжилар кул бўлди,
Ғижим рўмол пул бўлди,
Хотин-қизлар бахтина
Очилган замон бўлди.

Паранжим узун экан,
Жияги қизил экан,
Паранжи ташлаганлар,
Лениннинг қизи экан.

Куйдирдим паранжини,
Ташлаганим, ташлаган,
Ҳукуматнинг даврида
Яшаганим яшаган.

* * *

Хон даврида қизил рангим сўлвади,
Бизлар учун қиёмат кун бўлвади,
Юраккинам ғам-аламга тўлвади,
Қайтиблар келмагай шу қора замон.

Шўрони даврида даврон сураман,
Меҳнат этиб роҳатини кўраман,
Зарбдор бўлиб мажлисларда юраман,
Бақтимга ҳукумат соғ-омон бўлгай,

Ағдарилди тахтдан хон,
Ютсин энди қора қон,

Камбағални қийнади,
Даврон сурди кўп замон.

Дармонжонни ўлдирибди отаси,
Қизил қона бўялибди пўтаси.
Осмондан тушади уч коса пўчоқ,
Дармондай йўқ эди дунёда ғўчоқ!

Новотжоннинг ўйилибди кўзлари,
Қон бўлибди гулдеккина юзлари.
Душман ўлгай Новотжонни ўлдирган,
Хазон этиб ёш умрини сўлдирган.

Оёғимда қора адик, оқ адик,
Сиз ўтганда биз айвонда турвадик,
Ленин ота бахтимизни очганда,
Паранжини ўтга отиб урвадик.

Тўрт девордан чиқар кунлар ҳам бордир,
Ҳур давронда яшар кунлар ҳам бордир,
Душманларни оёқ остига олиб,
Мақсадларга етар кунлар ҳам бордир.

Бўз тўқийман, моки ҳар кун қўлимда,
Озодлик йўқ биз яшаймиз зулмда.
Қачонгача бу аҳволда яшаймиз,
Келинг, қизлар, паранжини ташлаймиз.

Эшик олди олапўта,
Чачвон кийдик қонлар юта,
Бахтли замон келганида,
Паранжини отдик ўта.

Қор ёғади тоғнинг баланд-пастига,
Паранжини отдим ўтнинг устига,
Кун кўрмаган юзларимни яшнатиб,
Мен юраман душманларнинг қасдига.

Ҳукуматни яшнатган,
Паранжини ташлатган,
Хотин-қизни яшнатган,
Большевиклар яшнагай.

! Ғўчоқ — ғайратли.

Хоразмнинг қизлари,
Ер-ёр, ўлан айтишди,
Чимматларни йўқотиб,
Кремлга боқишди.

Булут остидан қуёш
Ипак нурини сочди,
Мана энди тонг отиб
Бахт-иқбол кулиб боқди.

Орагим қон айлади,
Рангим сомон айлади,
Дуҳмат-бўҳтон айлади,
Сабил қолган паранжи.

Этигимнинг ғирч-ғирч этар панжаси,
Менинг оғам идоранинг кенжаси,
Паранжини йўқот, деди бошингдан,
Мен ташладим, йўқолсин паранжиси.

Паранжини ташлаганда ташладик,
Золимлар қўлида қонлар қақшадик,
Бахтимизга Шўро деган бор экан,
Шўронинг даврида шодон яшадик.

Паранжини ташлавадинг ўтлара,
Энди қайтиб келмас бўлдинг юртлара.
Золим эринг сени қийнаб ўлдирди,
Оғиз-бурнинг қора қонга тўлдирди.

Бошимизда қора гулли пўтамыз,
Мактабларга юбормайди отамиз,
Мактабларга юбормаса отамиз,
Тўғри бориб директорга айтамыз.

Мактабнинг йўлида гуллар битибди,
Гулларни оралаб ҳар кун ўтаман,
Даста-даста боғлаб қизил гуллардан,
Таълим берган муаллимга тутаман.

Олма боғнинг орасида бўйингиз,
Оқ қоғоздай шақирлайди тўнингиз,
Уқишларда китоб ўқиб юрасиз,
Хатга қараб толмайдими кўзингиз.

Нурлавой олдиннан қиёлаб ўтдим,
Сочимни чумоқлаб Москва кетдим.
Москва уйлари қаторма-қатор,
Кўрмасимнан бурун ҳавасим ортар.

Бошимда такям¹ бор гуллари ипак,
Менинг бир армоним мактабга кирмак,
Мактабнинг ичинда мақсадга етмак,
Золимлар қасдина илм ўрганмак.

Эгнимда кўйлагим гуллари чаман,
Юрагим ёнганда сувлар ичаман,
Саккиз ёшда қадам кўйдим мен сенга,
Мактабим, ман сендан қандай кечаман.

Отини суғорган арвасин кўшар,
Кўрқмаган хотинлар паранжи ташлар,
Синфий душман курсин ҳаддидан ошар,
Озодликка чиққан кунда минг яшар.

АЙЛАНИБ УТДИ

Паранжини эгри-тўғри солганман,
Сангилимни қўлтигимга олганман,
Тегирмон қайда деб фарёд урганман,
Шунингдек замонлар айланиб ўтди.

Оғир кунлар тушди менинг бошимга,
Қарамади кўздан оққан ёшимга,
Заҳарлар кўшилди еган ошимга,
Шунингдек замонлар айланиб ўтди.

ЗОҒОРА

Зоғорани ёпсам алим пишади,
Қўлима олганим оқиб тушади,
Еганимда томоқларим пишади,
Қайтиб келмасин энди зоғора.

Шундай замонлар ҳам айланиб ўтди,
Зоғора, куртуқлар² йўқолиб кетди,
Энди бахтли замон бизларга етди,
Қайтиблар келмасин энди зоғора.

¹ Такя — дўппи.

² Куртуқ — овқатнинг бир тури.

Колхоз боғи гулбоғдир

* * *

Сочи ўйнар белида,
Кетмон ўйнар қўлида,
Колхозчининг қизлари
Коммунизм йўлида.

Олам эли билади
Колхоздаги ишимиз,
Партия йўлини тутиб,
Гуллади турмушимиз.

Ўза чиқди бир текис,
Сув қўйинг вақти билан,
Колхозлар тўла-тўқис,
Яшайди бахти билан.

Қирга кетди қўйимиз,
Кузда бўлар тўйимиз,
Жин чироғни йўқотдик,
Электрлик уйимиз.

Тол экдик сув бўйига
Соя-салқин солсин деб,
Ғайрат қилган ботирлар
Етиб дамин олсин деб.

Тоғда сайрайди каклик,
Оёқлари попуклик,
Розиман ўз бахтимдан,
Менинг ёрим ударник.

Баҳор келиши билан
Колхоз даласи яшнар,
Кузда пахтаси осмон
Тўла юлдузга ўхшар.

Пахталар лўппи-лўппи,
Олпоқ бўлиб очилар,
Тезроқ термасак ўртоқ,
Тағларига сочилар.

Ойим саҳарда туриб,
Талай хамир кўптирган.
Оқ олтин — пахталарни
Нормасидан кўп терган.

Баҳор келиши билан
Сайроқ қуш учиб келди,
Янги ерлар очишга
Кўп одам кўчиб келди.

Янги уй, янги аъзо,
Давлатингга қойилман.
Айланаман, кадрлар,
Ғайратингга қойилман.

Юқоридан уй қилдим,
Уйим учун тўй қилдим,
Меҳнат қилиб колхозда,
Сигир қилдим, қўй қилдим.

Айни саҳар пайтида,
Келди ёқимли овоз.
Тракторчи Турсунбой,
Ерни ҳайдаб қилар соз.

Сатин олдим кўпалик,
Гуллари турлик-турлик,
Ҳамма қизлар ичида
Ударниги кўримлик.

Пахталар дўндиқ-дўндиқ
Кулиб-кулиб боқади.
Яшнаб дала юзлари
Гул чечаклар тақади.

Орқа сочларим ўсиб
Ҳар ёғимни қуршайди,
Ширин тилли болажон
Яслисида яшнайди.

Дала қирни яшнатган
Баҳорнинг ёмғири бор,

Болаларни яйратган
Партия ғамхўри бор.

Еттига кириб болам
Мактабга шайланади,
Уни кўрган онаси
Ургилиб айналади.

Кичкина қўли билан
Қалам ушлашини кўр,
Кенг озода мактабда
Кўнгил хушлашини кўр.

Кўринг ғўза гулини,
Билиб эккан хилини,
Бир миллиондан оширди,
Колхозчининг пулини.

Колхоз эккан ғўзаси,
Ўт босмасин марзаси,
Пахта плани ошса,
Тўла турар кассаси.

«Ер ҳайдасанг куз ҳайда,
Куз ҳайдамасанг юз ҳайда.»
Кузда ҳайдасанг ерни,
Колхозга бўлар фойда.

Пахта экинг йўл билан,
Агроном усул билан,
Колхозларни яшнатинг,
Безанг гул сунбул билан.

Қирқинг ғўза учини,
Кўринг колхоз кучини,
Битта ҳам тополмайсиз
Кўсагида пучини.

Ишланг билак толмасин,
Пахта чўкиб қолмасин,
Ҳушёр бўлинг, ўртоқлар,
Душман иғво қилмасин!

Пахталар очилибди
Колхозимиз бағрида,
Пахтадан кам бўлмаймиэ
Советларнинг даврида.

Пилла тутинг бұлсин, деб,
Шартномамиз тұлсин, деб,
Бархит-бахмал келади
Колхозчилар кийсин, деб.

Чигит экинг чизиққа,
Кўп қолмасин иссиққа,
Бизлар ҳеч йўл бермаймиз
Ишга бўлган тўсиққа.

Тоғда очилган лола
Териб тўдалай дейман,
Яшнаб турган ғўзамни
Кунда бир кўрай дейман.

Ойнаворлик уйингиз,
Хат ёзиб қўл қўйингиз,
ЗАГС тўйин қиламиз,
Утса отчёт тўйимиз.

Пахта терсанг, тоза тер,
Чаноғида қолмасин,
Чечан теримчи қизлар,
Қўлинг синсин, демасин.

Келинг ўртоқ, борайлик,
Оқ олтинлар терайлик,
Планларни ошириб,
Юртга довруқ солайлик.

Боққа кирган мен ўзим,
Чойни қўйган мен ўзим,
Мақталибсан газетда,
Газетда икки кўзим.

Терак экмай, толни эк,
Толнинг сояси яхши.
Ешгина болаларга
Боқча-яслиси яхши.

Пахта экдим бұлсин, деб
Шартномамиз тұлсин, деб
Юз центнерга қўл қўйдик
Душман куйиб ўлсин, деб,

Бу йилги терган гўза,
Бултургилардан тоза,
Планлар юзга етса,
Дунё тўла овоза.

Бизлармиз боққа кирган,
Гулни саралаб терган,
Ишлашга, дам олишга
Партия ҳуқуқ берган.

Сочини тараб ўрайлик,
Ешлик завқин сурайлик,
Эркин тинчлик замонда
Минг йил умр кўрайлик.

Райкомга айтайми,
Мен ёр билан кетайми,
Тинчлик, омонлик учун
Ҳиссам қўшмай ётайми?!

Тинчлик, омонлик учун,
Ўртоқжоним, қўлинг қўй,
Планларни бажарсам,
Ҳар жойларда бўлар тўй.

Гилам тўқишни ўргатган
Туркман бибим ўзлари.
Гиламда тинчлик гуллари,
Тўқир Хива қизлари.

Ҳаводаги самолёт,
Қанотингни пастлаб ўт,
Москвага хат ёзай,
Кремлга ташлаб ўт.

Москва борган, ёрим,
Кремлни кўрган, ёрим,
Меҳнат қилиб дунёнинг
Даврини сўрган, ёрим.

Дуторимнинг торлари
Қўш булбулдек сайрайди,
Овозликнинг қўшиғин
Айтсам кўнглим яйрайди.

«Ғулёр»га сол сөзингни,
«Баёт»га сол бозингни,
Тинчлик қўшигин бошла,
Эшитай овозингни!

Камар бойла белинга,
Хизмат қилгин элинга.
Халқимиз бўлса рози,
Онани минг-минг рози.

Колхоз, совхоз шайланган,
Яхши отлар бойланган,
Советларнинг даврида
Чўл чаманга айланган.

Колхозчининг қизлари,
Олма, анор юзлари,
Бахт, меҳнатдан чиқади
Доим айтган сўзлари.

Мен келтирган атласни
Ёрим солмас сандиққа,
Минг жўраси арзийди
Шу ударник дўндиққа.

Ҳайдар кокилинг узун,
Ювиб тарагин, ёрим,
Дангаса деб койима,
Ишга қарагин, ёрим!

Жон куйдирган одамлар
Мукофотлар олади,
Яхши оти ўчмайди,
Минг йилгача қолади.

Колхозимнинг йўли соз,
Кўлида ўйнайди ғоз.
Тракторчи, ўртоқлар,
Ёрни ҳайдаб қилинг соз!

Бизнинг боғнинг ичида,
Гулзори бор бурчида,
Менинг суйган йигитим
Ударниклар ичида.

Колхозимнинг шаънига
Талай қўшиқ тўқидим,

Шу укамнинг мақтовин
Газетада ўқидим.

Этак-этак пахтани
Икки қўллаб терганмиз.
Гектаридан юз-юзлаб
Пахта берай деганмиз.

Суқсур учар сой бўйлаб,
Ўртоғим келар тўйлаб,
Эртага келар чоғи,
Ваъдамни берай ўйлаб.

Ёрим, севаман сизни,
Пахтакор дейди бизни,
Аввал баҳор сўз бериб,
Унутманг ваъдангизни.

Бизнинг боғда майсалар,
Майсада ўйнасалар,
Булар ким деб сўрсалар,
Ударниклар десалар.

Уйингизга кун тушар,
Кун тушганда нур тушар,
Колхозчига пул тушар,
Пул тушса ҳам мўл тушар.

Пахталар очилганда,
Қўшиқ айтиб терамиз,
Планларни тўлдириб,
Кўкрагимиз керамиз.

От миниб ўтган, йигит,
Кўз солиб кетган, йигит,
Планларни ошириб,
Муродга етган йигит.

От келар тойи билан,
Ёрғалик сойи билан,
Қизу келиң ясандик,
Атласу шойи билан.

Қизгина, белинг толма,
Юзларинг қизил олма,

Элга ёқайин десанг,
Ҳалол меҳнатдан қолма.

Қоши қора пайваста,
Уйи экан ораста,
Планингни тўлдирсанг,
Олиб келай гулдаста.

Айни саҳар вақтида
Қўшиқ айтиб ўтдинг сен,
Ғайратингни кўрсатиб,
Мендан ўзиб кетдинг сен.

Қулоқ солинг булбулга,
Пахта ўхшайди гулга,
Нормани бажармасдан
Сира кетмайман уйга.

Оқ товардан кўйлагим,
Этаги кир бўлмасин.
Тоза теринг, ўртоқлар,
Чаноғида қолмасин.

Оқ олтинлар очилди,
Хуш ислари сочилди,
Уни кўрган кишининг
Баҳри-дили очилди.

Деразада шокоса,
Шокосада гул бўлса,
Колхозчининг тўйида,
Овозим булбул бўлса.

Ҳаводаги уч ўрдак,
Ўччаласи бир ўрдак,
Бизнинг колхоз қизларин
Очилган қизил гулдек.

Бизнинг кўча тош кўча,
Машиналар ўтади,
Эсон бўлгур раислар
Қадримизга етади.

Ариқчага сув келди,
Боғлаб олинг, колхозлар,

Магазинга мол келди,
Танлаб олинг, колхозлар.

Ғижимдан рўмолинг бор,
Ой юзингда холинг бор,
Қизларнинг қўшиқчиси,
Сўзларингда болинг бор.

Бригадамиз гулисан,
Чечан қизлар бирисан,
Бу йил ҳам қурултойга,
Ғолиб бўлиб борасан.

Рўмолинг учи билан
Оғзингни яширасан,
Шак-шубҳа йўқ, бу йил ҳам
Планини оширасан.

Ишга келасан яшнаб,
Сочларинг ўриб ташлаб,
Қўшиқ айтиб келасан
Ўртоқларингни бошлаб.

Колхозлар кўприк солди,
Қизил карвон ўтсин, деб
Бизнинг терган пахтамыз
Давлатга тез етсин, деб.

Колхоз йўли кенг экан,
Эркак, аёл тенг экан.
Колхозга аъзо бўлиб,
Нон билан мой енг экан.

Чаманзору чаманзор,
Чаманзорга сув келди,
Қизил карвон терилиб,
Пахтамызга тўй келди.

Кўчадан ўтар карвон,
Эшигинг олди айвон,
Порлаган қизил байроқ
Бошимизга соябон.

Боқча боқар болани,
Сайр этдирар далани,

Вақтида ухлатади
Қувнаб айтиб аллани.

Қуёш чиқар мўралаб,
Пахта гулини тараб,
Завқим ошиб кетади,
Ўз меҳнатимга қараб.

Пахталар чаман-чаман,
Тонг саҳарда тураман,
Колхозимнинг пахтасин
Жоним билан тераман.

Далаларнинг бағрида,
Чарчамасдан ишлайман,
Пахта экиб ўстириб
Қанду новвот тишлайман!

Далада юрган шамол,
Шамолда ўйнар рўмол,
Газетада ўқидим
Отингни, ҳой, Гулжамол!

Гул десам юзинг экан,
Қуралай кўзинг экан,
Қизил доскага ёзилган
Ким десам, ўзинг экан.

Тўп садада қўш булбул,
Сайрагани сайраган,
Советларнинг қизлари
Яйрагани яйраган.

Колхоз боғи гулбоғдир,
Гулидан тақиб олдим,
Ударник бўлиб ишлаб,
Ҳаммага ёқиб қолдим.

Рўмолимнинг учига
Ғунча нусха тикаман,
Давлат берган чигитни
Режа билан экаман.

Колхоз боғида гуллар,
Ҳар шохида булбуллар.

Чўлни бўстон қилишга,
Келди сочи сунбуллар.

Ишлаб турган пайтингда,
Олдингга борай, дедим.
Яшнатган бўстонинга
Завқ билан кирай, дедим.

Қайрағочзор ичида
Қўзиқорин кўп экан,
Колхоз бўлган деҳқонлар
Бир-биридан тўқ экан.

Колхозимнинг боғида
Олмаси бор, нори бор,
Ваъда берган колхознинг
Номуси бор, ори бор.

Ўзи гўзал қиз экан,
Мунча ширин сўз экан,
Қўлларига қайронман,
Мунча чаққон қиз экан.

Тепани олиб солдик,
Қиёқзорни йўқотиб,
Шу ерда пахта унса,
Планлар кетар ортиб.

Суқсур бўйлик суйганим,
Синбати менга ёққан,
Синбат эмас, меҳнатдан
Ёргинам орден таққан.

Меҳнатда чиниққаннинг
Ранги тоза бўлади,
Ишловини келтирсақ,
Яхши гўза бўлади.

Супачада ўлтириб,
Сочларимни ўраман,
Териб юрган пахтамни
Жондан яхши кўраман,

Тоғда юрган кийикни
Қунда кўргим келади,

Лўппа-лўппа пахтани
Тинмай тергим келади.

Колхозимда бир қиз бор,
Лабида қирмизи бор,
Қаҳрамон экан ёри,
Олтиндан юлдузи бор.

Сочим узун демайман,
Жингалаги белимда,
Бизнинг ёр меҳнат қилиб,
Донг чиқарди элимда.

Саҳар сайри сен билан,
Бирга ўсдинг мен билан.
Яхши бўлди ишимиз,
Гуллади турмушимиз.

Бизнинг боғда бир терак,
Теракка илдим элак,
Донг чиқарган йигитга
Меҳнат севган қиз керак.

Колхозчилар товуши,
Мунча яхши кулиши,
Тўқ бўлди, обод бўлди
Меҳнат қилган ҳар киши.

Боғда сайрайди каклик,
Оёқлари пўпаклик,
Ударникнинг кийгани
Нуқул тоза ипаклик.

Юрган каклик жўжаси,
Темир қанот бўлибди.
Меҳнаткашнинг егани
Қанду новвот бўлибди.

Елкасида кетмони
Уч қиз келади яшнаб.
Булбулларга жўр бўлиб,
Севги қўшиғин бошлаб.

Пушти кўйлак кийгани
Товланади хилма-хил,

Чопиқда ҳам теримда
Биринчи бўлди бу йил.

Қизил кўйлак кийгани
Қўшиқчи ҳам ўйинчи,
Ишни ҳам қойил қилиб,
Пахта берди биринчи.

Учинчиси чиройли,
Юринг бирга борайлик,
Учаласи кетмонни
Урганини кўрайлик.

Қўшилди тўда қизга
Кўзни ташлади бизга,
Улар ишлаб турганда,
Уят бўлади бизга.

Белни маҳкам бойлайлик
Мўл-кўл пахта беришга.
Қолхозимиз қизлари.
Уста пахта теришга.

Силкинади мажнунтол,
Шохларини эгиб ол,
Шундай замонда сен ҳам
Яхши иш кўрсатиб қол.

Ғоз бўлиб, суқсур бўлиб,
Бўйлаганим — бўйлаган,
Москва қўшиқларин
Куйлаганим куйлаган.

Ер тўқиган атласга
Гул бўлиб тушай дейман,
Планларни бажариб,
Москва учай, дейман.

Полизга чайла қилдик,
Чий билан пана қилдик,
Москвага борайлик деб,
Меҳнатни сара қилдик.

Гул шохида бир булбул,
Ҳар кун сайрар саҳарда,

Менинг акам ўқийди
Улуғ Москва шаҳарда.

Москванинг йўлида
Ҳилпилласин кўйлагим,
Далада ўзим бўлсам,
Кремлда юрагим.

Сиз билан учрашганим,
Тушим эмас, ўнгимда,
Москва муҳаббати
Юрагимда — кўнглимда.

Ғижим рўмол тўқийман,
Мактаб бориб ўқийман.
Яна қолган ўқишни
Москва бориб ўқийман.

Уртоғим билан бирга
Кетмон чопдик басма-бас,
Пахтачи теримчимиз,
Москвани қилдик ҳавас.

Саҳарда турган шамол
Гуллар ҳидини сочар,
Москва қўшиқлари,
Баҳру дилимни очар.

Боринг пахта тергани,
Фабрикага бергани,
Елпасига колхозлашиб,
Муштумзўрни эзгани.

Ишланг билак толмасин,
Пахта чўкиб қолмасин,
Ҳушёр бўлинг, ўртоқлар,
Қулоқ иғво қилмасин.

Ҳа, ишлангиз, шоввозлар,
Пахта плани тўлсин,
Яна йилги теримда,
Душман йиғлаб, дўст кулсин.

Қуёш чиқар мўралаб,
Пахта гулини тараб,

Завқим ошиб кетади,
Ўз меҳнатимга қараб.

Том бошида шокоса,
Шокосада гул бўлса,
Уртоғимнинг тўйида,
Овозим булбул бўлса.

Сув бўйида турган қиз,
Қошу кўзин сузган қиз.
Менга қиё боққан қиз,
Элу юртга ёққан қиз.

Мен кетаман кўриб қол,
Орқа сочинг ўриб қол,
Соғинганда кўрасан,
Суратимни олиб қол.

Колхозчилар ҳормангиз,
Бажарилсин нормангиз,
Бизнинг колхоз сафига
Дангасани олмангиз.

Танлаб кийгин эгнингга,
Ярашади бўйингга,
Ҳавас билан қарайман,
Сенинг чаққон қўлингга.

Гулбоғим — менинг боғим,
Энди ўчмас чироғим,
Мактабларда ўқийман,
Ўтмасин ёшлик чоғим.

Булбул газал ўқийди,
Қизлар шойи тўқийди,
Очилган хотин-қизлар,
Агрономга ўқийди.

Ариқ бўйини ўйдим,
Ғузаларга сув қўйдим,
Колхозга кирайин деб,
Аъзоликка қўл қўйдим.

Колхозчилар ҳормангиз,
Бажарилсин нормангиз,

Бизга душман қулоқ зотин
Колхозларга олмангиз.

Ишлаганлар ҳормасин,
Сира қўллар толмасин.
Ҳушёр бўлинг, ўртоқлар,
Душман иғво қилмасин.

Мўри устида мўри,
Меҳмонга уйнинг тўри,
Қўй терисин ёпиниб,
Колхоз кирмоқчи бўри.

Айнитмоқ бўлиб бизни,
Емонлайди колхозни,
Узи колхозга душман,
Ўлдирди от, ҳўкизни.

Сой бўйида самбит тол,
Савлатингга қойилман.
Мактаб очиб ўқитган,
Давлатингга қойилман.

Мактаб деб қурди бино,
Ҳамма илм олсин деб,
Бола ўстирган она,
Ҳузурини кўрсин деб.

Ангренда қирчин тол,
Қумни тўсгани-тўсган.
Мактабдаги болалар
Яйраб ўсгани-ўсган.

Сочим ўсди бир текис,
Энди ёшим ўн саккиз.
Ўн саккизни пойладим,
Овоз бердим — сайладим.

Сен тўқиган атласнинг
Арқоғи бўлай дейман,
Мен комсомол йигитнинг
Ўртоғи бўлай дейман.

Бошдаги рўмолимнинг
Айлана экан гуллари,

Мактабга бораман, дея,
Чиқди болам тиллари.

Колхозчилар уйининг
Деворлари ганч бўлсин,
Халқимизнинг бахтига
Мамлакатим тинч бўлсин.

Тўпичоқни минганда,
Тез юришга қистаймиз,
Яшнамоқда гул турмуш,
Биз тинчликни истаймиз.

Ошаману онаман,
Болам учун ёнаман,
Болам тинчликда ўсса,
Орзуларга қонаман.

Тоққа чиқиб терганинг,
Писта билан бодомми,
Тинчликни кўролмаган,
Бузуқилар одамми?!

Тоғда нукул ўсибди
Қарағай билан арча,
Емон ният душманни,
Қиламиз парча-парча.

Болажоним бағримда,
Эркалайман ўйнатиб,
Ватан — тинчлик боғимда,
Булбул қушдек сайратиб.

Хурсандмиз катта-кичик,
Ҳаётимиз севинчлик,
Партия сўзи улуг,
Мустақкам бўлар тинчлик.

Наманганда артист бор.
Ёрим мени олиб бор,
Пиёдалар юрмайман,
Победага солиб бор.

Кўчаларни чангитиб
Победалар ўтади,

Қошингни қорасини
Чанги босиб кетади.

Бордик канал қазишга
Сувни чўлга буришга,
Қолхозчилар тайёрдир
Чўлни бўстон қилишга.

Дарё лаби ҳўл бўлди,
Бу йил пахта мўл бўлди,
Салом сизга, ўртоқлар,
Юрар йўллар гул бўлди.

Бизлар келдик кўмакка,
Қатта канал қурмоққа
Сизлар билан бирликда
Ҳалол меҳнат қилмоққа.

* * *

Мен колхознинг жониман,
Меҳнат қаҳрамониман,
Кеча-кундуз ишлайман,
Оқ нонларни тишлайман.

Қолхозларга борамиз,
Тракторлар оламиз.
Қолхозларга кирмасак,
Биз орқада қоламиз.

Фармон берди партиямиз раҳбари,
Пахтазорда ишланг, колхоз мардлари,
Йиғилишиб колхозларга кирмакка
Бел боғлади Хоразмнинг халқлари.

Звенода бўлар доим ўнбоши,
Қолхозларга киринг, қарию ёши,
Энди партия бўлди ишбоши,
Билинг, лаззатлидир меҳнатнинг оши.

Чин йиғитлар меҳнат қилди,
Меҳнатида пахта унди.
Қолхозда ишлаганларнинг
Бахти қулди, бахти қулди.

Отанинг ҳовлиси қумнинг этаги,
Юринг ога, солланишиб кетали.
Сайрамаган булбулларни сайратиб,
Колхознинг боғида сайр этали.

Эшингингнинг олди майда ёғочлик,
Менинг огам бўлди колхозга бошлиқ,
Юринг қизлар, колхозларга кирайлик,
Энди биз ҳам яхши даврон сурайлик.

Колхоз-совхоз тузамиз,
Социализм қурамиз,
Ҳар бир чиққан душманга
Сўнгги зарба берамиз.

Оқ олтин терасан колхозда, гелда,
Қора соч ўйнайди яғринла, белда,
Мен сени дер эдим районда битта,
Газета қарасам, кўп экан элда.

Қўлимга олганим олтин ҳалқади,
Олтин ҳалқа сув бўйида қалқади,
Бу замонда колхозларга кирганинг
Кундан-кунга бахти кулиб болқади.

Сонжоқ¹ баланд-баланд учар боди бор,
Муштумзўрнинг бизлар билан доди бор,
Бўлса бўлсин нишатади муштумзўр,
Колхозимнинг Ленин деган оди бор.

Колхоз йўли кенг экан,
Эркак аёл тенг экан.
Шу йўл билан юрайлик,
Аъзо бўлиб кирайлик.

Улли ёпнинг² бўйлари,
Колхозимнинг қўйлари,
Ҳеч юзага чиқмайди
Босмачининг ўйлари.

Колхозим-о, колхозим,
Колхозимдадир кўзим.

¹ Сон жоқ — аргимчоқ.

¹ Еп — канал, ариқ.

Унга кўз тиккан ёвни
Отиб ташлайман ўзим.

ЯШАСИН, ДЕҲҚОН ЯШАСИН

Хоразмнинг ерлари бор,
Ишламоққа беллари бор,
Онда деҳқон қўллари бор,
Яшасин деҳқон, яшасин.

Ёзда деҳқон уйда ётмас,
Пашша чақса анга ботмас,
Оғиз айланмай нон тотмас,
Яшасин деҳқон, яшасин.

Қишда аравани тек қўймас,
Иш этиб ҳорганин билмас,
Қорсан-қорсан оша тўймас,
Яшасин деҳқон, яшасин.

Зўр яроғи ўроқ, белдир,
Пинаклар олса, зўр филдир,
Оғиз-тўшак, ёстиқ-челдир,
Яшасин деҳқон, яшасин.

Ширп этириб урар боша,
Челдан ҳўкиз чиқса роша,
Сўнгра келар пишган оша,
Яшасин деҳқон, яшасин.

Илк баҳордан қазув бошлар,
Деҳқонлар ишини ташлар,
Қапчасин дарҳол тарашлар,
Яшасин деҳқон, яшасин.

Деҳқон дунёга керакдур,
Онгли яшаган зийракдур,
Тиришиб ишлаш керакдур,
Яшасин деҳқон, яшасин.

Турли-турли олар хирмон,
Сурнайли тўй берар деҳқон,
Дунёга жон берар деҳқон,
Яшасин деҳқон, яшасин!

Меҳнатим — шараф-шоним

* * *

Жаҳонда тинчлик бўлсин,
Олам шодликка тўлсин,
Ешу қари ҳамма ҳам
Тинч бўлсин, омон бўлсин.

Комбинатда илғорман,
Ҳуррамман, бахтиёрман,
Тинчлик учун жонимни
Беришга ҳам тайёрман.

Ҳаётимиз фаровон,
Йўлларимиз чароғон,
Бизга шодлик бахш этган
Осойишта ҳур замон.

Тинч бўлгандан замонамиз,
Кўндир кўшиқ-таронамиз,
Ильич нури билан ёруғ
Ҳам юртимиз, ҳам хонамиз.

Соатим «чиқ-чиқ!» этар,
Ишлар сифатли битар,
Тинчлик даври ҳур давр,
Ҳамма мақсадга етар.

Куч кетмайин тизингдан,
Ким ўзишлик ўзингдан,
Мусобақа ҳазилмас,
Қайтма, дўстлик сўзингдан.

* * *

Завод уруғ чиқарди
Колхозчилар боқсин, деб,

Тоза барглар соламиз
Қуртимизга ёқсин, деб.

«Чумоли» дай чимиллаб,
Даҳа кирса шивиллаб,
Авайлаб қўйсам даста,
Пилла бўлса дувирлаб.

Эпчил қўллардан ўтиб,
Сушилкада қурир у,
Қозонда қайнаб, пишиб,
Тола-тола бўлур у.

Тола-толадан нозик,
Калаваси беузук,
Ипакни ишга солар,
Қиз, жувон — кўзи сузик.

Машинадан машинага
Ўтади бошқа бўлиб,
Пишитув цехларида
Айланиб тўлиб-тўлиб.

Толаси якка-якка,
Бўғиб бўлак-бўлакка,
Мастер қиз ишлар чаққон
Шодлик сизмай юракка.

Тахтага тортиб қўйган,
Ҳар ердан бўғиб қўйган,
Чаман гуллик бўлсин, деб
Қолипга қўйиб қўйган.

Шойи бўлади гуллик,
Бир эмас турлик-турлик,
Шойи тўқиган қизлар
Бир-биридан кўримлик.

Машиналар дазмоллаб,
Магазинга беради.
Магазинда турган қиз
Тах-тах қилиб теради.

Ол мени, деб туради,
Қизлар таңлаб олади.

Ўзбекистон атласи
Москвага боради.

Ярқирар толеймиз,
Меҳнат қилдик баримиз.
Шаҳримизни кўрганда,
Балли, дейди элимиз.

* * *

Юринг, ўртоқ булоққа,
Ювамиз юзу қўлни,
Мана шу бешйилликда
Бўстон қиламиз чўлни.

Юринг, дарё борайлик,
Каналга сув олайлик,
Ёзёвон чўлларини
Сувга сероб қилайлик.

Кўринг Норин дарёни,
Қуримасин дармони,
Канал тўлиб сув оқса,
Юртим пахтанинг кони.

Норин дарё бўйимиз,
Канал қазиш тўйимиз,
Норин билан Сирларни
Йўлга солиш ўйимиз.

Каналда биз ишлайлик,
Йўлни маҳкам ушлайлик,
Советларнинг даврида
Уйнаб-кулиб яшнайлик.

Оқарди сув тентираб,
Йўл тополмай шилдираб,
Канал йўлига тушиб,
Оқиб кетар гулдираб.

Канал яхши чопилсин,
Нориндан сув очилсин,
Суви келиб чўлларга,
Чўлда пахта очилсин.

Каналга сув бойлансин,
Чўллар боққа айлансин,
Янги ерлар очилиб,
Оқ олтинлар тойлансин.

Оҳангарон катта сув,
Олма гулида тошар,
Канал қазиган қизлар
Меҳнатда шуҳрат топар.

Каналдаги машҳур қиз,
Ғайратингни ошир, қиз,
Дўстларинг қойил қолсин,
Ўртоқларинг шошир, қиз.

Оқ чинни пиёлада
Каналдан сув оламан,
Айтадиган гапим бор,
Кўзингдан уёламан.

Катта канал шамоли
Рўмолим олиб кетди,
Учириб олиб бориб,
Ғўзага илиб кетди.

* * *

Москвадан келса ёр
Йўлида турсам,
Бир даста гул бўлиб
Қўлида турсам,
Бошимдаги рўмолим
Поёндоз қилсам.

Бошимдаги рўмолим
Фабрик рўмоли,
Бўйнимдаги маржоним
Ёрнинг хумори.

Айлама, айлама
Айлаб олгансан,
Ўртоқларим ичидан
Сайлаб олгансан.

Айлама, айлама
Айлаганим бор,

Шунча қизлар ичида
Танлаганим бор.

Самарқанд сойини
Сайлайди қизлар,
Барикамбар шойини
Танлайди қизлар.

* * *

Сувлар келар тонг сойдан,
Чарчаб келганимда қўйдан,
Ҳордиқларим чиқиб кетар,
Эрка ёрим чиқса уйдан.

Менинг отимдир бодом кўк,
Сендан, сулувим, кўнглим тўқ,
Уйдан чиқиб «Ҳорманг!»— дединг,
Сендан бошқага кўнглим йўқ.

Қайси колхознинг даласи,
Олис экан-ку ораси,
Юрагимга олов солди
Мана шу колхоз боласи.

Қийса қирмиз ярашади,
Бу қиз ударник, дейишади,
Йўлларида эсган шамол
Қора зулфини эшади.

* * *

Ҳулкар тарози оғади,
Жонон сигир соғади.
Сигирни соғар ийдириб,
Сочини ерга тийдириб.

Соғувчи келин жуда ёш,
Арғумчоқ солар толига,
Ариқда сувлар мавж урар
Елиб ўтган шамолига.

Бу колхоз қўйи семиз,
Қўйни ҳайдаб келдик биз,
«Хорманг!»— деб уйдан чиқди,
Сочи чулғаниб сулув қиз.

Қўй соғасан синовга,
Мени қўйма қийновга,
Чин сўзингни бермасанг,
Бош олиб кетай Деновга.

Эниб келдим элларингдан,
Жуда чанқаб чўлларингдан,
Хитой чиннинг тўлдириб чиқ,
Сут аралаш болларингдан.

* * *

Уй отиза бу пахталар ярашар,
Япроқлари бир-бирига қарашар.
Шохалари хиёвондек чўлашар,
Теринг пахталарни, қизу жувонлар.

Чаман пахта яхшиланиб терилсин,
Заводларга нобуд қилмай берилсин,
Планимиз ҳар билакка қирқ кило,
Қирқ ўрнига юз килодан терилсин.

Колхозимиз бу йил бўлди бадавлат,
Заррача қолмади бизда адоват.
Сирли патепон, оқчойли қилғон
Колхозчига дейилсин катта раҳмат.

* * *

Келинг колхозчилар пахта терайлик,
Пахта териб мукофотлар олайлик,
Норма бажаришдан олдин бўлайлик,
Хонасида ҳеч қолдирмай олайлик.

Пахталарнинг сифатини бузмайлик,
Ҳамма вақт отбор сўрта берайлик,

Оқ олтиннинг бағрида биз яшнайл�к,
Душманларнинг кўзларини ёшлайлик,

Колхозчилар юз килочи бўлдилар,
Мукофотга патефонлар олдилар,
Нормаларин ўйлагандан орттириб
Пахта териб заводларга бердилар.

* * *

Сайлов участкасига
Қизлар бордик кўп бўлиб,
Овоз бериб чиққанда,
Йиғилишда тўп бўлиб,

Қўшиқ айтиб кетдилар,
Лола теришга тоққа.
Қувноқ шўх қўшиқлари
Кетар тарқаб ҳар ёққа.

Қўклам келди, ҳар ерлар
Яшнар лола, гул билан,
Боғлар, бўстонлар тўлди
Қумрию булбул билан.

Совхозимиз қўйлари
Ўглаб чиқар адирга,
Гул, лола терамиз,— деб
Бизлар ҳам чиқдик қирга.

«Келинг қизлар!»— деб чорлар
Зилол чашма булоқлар.
Сув юзида чалинар
Кумушдан қўнғироқлар.

Парча-парча булутлар
Йиғилса ёғар ёмғир.
Элим хазинасига
Ҳар бир томчи гавҳар-дур.

Рўмолимиз учирди
Бахмал водий шамоли,

Кимларга завқ бермайди
Бизнинг эллар жамоли!

Биз терган лолаларнинг
Қизил, тарғил туси бор.
Ҳидлаб кўрса кимда ким
Севгимизнинг иси бор!

Тол эқдим хода бўлди,
Маржоним шода бўлди,
Айтадиган қўшиғим
Ҳозирча адо бўлди.

Фабриканинг йўлидан

* * *

Электрда яшнайти
Фабрика дарвозаси,
Дунёга тарқаб кетган
Комбинат овозаси.

Фабрикада ишлайлик,
Электрда яшвайлик,
Озодликнинг боғида
Вақтимизни хушлайлик.

Юрар ўрдак боласи,
Орқасида онаси,
Фабриканинг қизлари
Меҳнаткашнинг боласи.

Фабриканинг йўлидан
Рўмолча топиб олдим,
Топиб олди деманглар,
Меҳнатга сотиб олдим.

Фарғонада ой ботар,
Марғилонда тонг отар,
Фабриканинг қизини
Первой гудок уйғотар.

Саккизинчи мартимиз,
Яшнайти ҳаётимиз,
Айни ёшлик чоғида,
Тошгандир ғайратимиз.

Далада юрган шамол
Сочларимдан тортади,
Газетадаги сўзлар
Ғайратим қайнатади.

Катта қизим фабрикада
Кийимликлар тўқийди,
Кичик қизим Назминой
Агрономга ўқийди.

Гидир, суви бойланди,
Машиналар айланди,
Очилган хотин-қизлар
Фабрикага жойланди.

Марғилонда комбинат
Шелкоматал деб машхур,
Қувноқ-қувноқ йнгит-қиз
Ишлар фабрикада хур.

Косинкамни ўрадим,
Машинамга қарадим,
Аълочи йнгит билан
Мусобақа ўйнадим.

Ипак кони Марғилон,
Атлас-шойига макон,
Гуллик крепдешиндан
Кийиб яшна, ўртоқжон.

Фабриканинг бағрида
Ўйнаб-кулиб яшаймиз,
Шўроларнинг даврида
Ударник бўп ишлаймиз.

Фабрикамиз жонимиз
Ботирларча ишлаймиз,
Шўроларнинг даврида
Ўйнаб-кулиб яшаймиз.

Ҳаводаги қалдирғоч,
Мен ҳам сендек учаман,
Кўнгул қўйдим меҳнатга,
Фабрикам бўлди чаман.

Фабрикамиз яшнайти,
Тўғри йўлга бошлайди,
Большевиклар йўлидан
Олға қадам ташлайди.

Фабрикамиз гуллайди,
Меҳнат сари имлайди,
Фабриканинг қизлари
Ўйнаб-кулиб яйрайди.

Фабриканинг ичида
Енг шимариб ишлаймиз,
Комсомоллар ичида
Ишлаб, эсон яшнаимиз.

Боғим гули сўлмасин,
Душман сира кулмасин,
Фабрика солиб берган
Меҳнатқашлар ўлмасин.

Фабрика, йўлинг обод.
Йўлингга солай равог,
Фабриканинг қизлари
Ўқиб чиқарди савод.

* * *

Ангреннинг бўйида
Поезд кетиб боради,
Шаҳар обод бўлсин, деб
Егоч ортиб боради.

Шахтёрлик одатим,
Ҳар кун ошар гайратим,
Кўмир етказиб берсак,
Балли, дер мамлакатим.

Ангренни ким танир,
Шахтадан чиқар кўмир,
Шоду хуррамлик билан
Тинчликда ўтар умр.

Жоним фидо Ватанга

Орден олибсиз, ёрим,
Озодлик урушида,
Мен ҳам орденли бўлдим
Колхозимиз ишида.

Гул барги танга-танга,
Ерим йўлладим жанга,
Қай жангчидан қолишай,
Жоним фидо Ватанга.

Фашист деган бизга ёв,
Йўлимизга бўлди ғов,
Сира омон қолмасин,
Сочамиз унга олов.

Олган пиёлам чинни,
Кўринг унинг ичини,
Қизил қўшиндан кўрқиб,
Гулёр бўлипти жинни.

Сочларимни тарайман,
Қизил рўмол ўрайман,
Фронтдаги ёримнинг
Йўлларига қарайман.

Осмондаги ойларга
Йигитлар қарашади,
Менинг ботир акамга
Орденлар ярашади.

Қизил аскарлар кучи
Жуда ҳам беададдир.
Ҳар бир сепган уруғим
Уларга бир-мададдир.

Ҳаводаги юлдузим,
Сувга тушди қундузим,
Ой бориб, омон келсин,
Евни енгиб ёлғизим.

Чигит экдим еримга,
Хабар бердим ёримга,
Армиядан келармиш
Ерим пахта теримга.

Олма оқиб келади,
Беҳи қалқиб келади,
Фронт кетган йигитлар
Орден тақиб келади.

Менинг ёрим қаҳрамон,
Душманга бермас омон,
Босқинчи фашистларни
Қилар ер билан яксон.

Ариқ бўйини ўяй,
Гулзорларга сув қуяй,
Қизсан деманг, аяжон,
Аскарликка қўл қўяй.

Машиналар айланди,
Душман қўли бойланди,
Бизга қарши чиққанлар
Бир чуқурга жойланди.

Бизнинг қўрқмас ботирлар
Тоғни талқон қилади,
Босқинчи фашистларни
Янчиб яксон қилади.

Нима ёзибди хатда,
Менинг ёрим фронтда,
Гитлерчи фашистларни
Янчиб ташлар албатта.

Қизил аскар милтиқни
Маҳкам ушлаб туради,
Қарши келган ёвларни
Ҳеч аямай қиради.

Бизнинг қизил аскарлар
Асло қўрқмас донгдорлар,
Унинг ёрдамчисимиз
Миллион-миллион лашкарлар.

Тегирмоннинг тошиман,
Қиз болалар бошиман,
Борсам агар урушга,
Аскарлар йўлдошиман,

Бомба отдим узоққа,
Гитлер тушди тузоққа,
Қуриб кетгур ўхшайди
Худди ўлган бузоққа.

Бизнинг Ватан чаманзор,
Қизил аскар бизга ёр,
Душманларни қиламиз
Аямасдан тору мор.

Келса агар оч бўри,
Тайёрдир унинг гўри,
Бизнинг кучга тенг келмас
Душманнинг ҳамма тури,

Биз ўстирган ўгиллар
Армияга борурлар,
Тикилиб келса душман
Жазосини берурлар.

Кўк қоғозда кўк қандим,
Оқ қоғозда оқ қандим,
Душманни қўймай қирсанг
Онаң рози, фарзандим.

Бизнинг боғда олича,
Шохи кетган туташиб,
Қизлар рўмол тикишди
Армияга аташиб.

Бизнинг ерни олишни
Фашист ўйлабди осон,
Кўзингга ўқ теккурни
Қилдик ер билан яқсон.

Кулимдаги кетмоним
Евга қарши қиличдир,
Бизнинг юртимиз кучи
Енгилмайдиган кучдир.

Менинг ёрим колхозчи,
Хатларига қаранг-чи,
Иш кўрсатган фронтда,
Қани севмай кўринг-чи!

Усма кетар, қош қолар,
Сурма кетар, кўз қолар,
Хафа бўлманг, опажон,
Душман ўлиб, дўст қолар.

Меҳнат билан енгамиз
Жудоликнинг жабрини,
Совға — салом юбориб
Чиқарсак юрак ҳоврини.

Баланд-баланд тепалар,
Тепасидан ўйилсин,
Эшиклардан кириб кел,
Элу юртинг суюнсин.

Фанарь устида фанарь,
Фанарь лопиллаб ёнар,
Герой ёрим кўзлари
Фанардан равшан ёнар.

Мен ҳам тайёрман ёвни
Еримиздан суришга,
Келганини қақшатиб,
Аямасдан уришга.

Уйингизда найлайман,
Белга камар бойлайман,
Душманни шартта отиб,
Бир чуқурга жойлайман.

Сув келар гулдур-гулдур,
Дўст бўлсанг, кўнглим тўлдир,
Душмангани қақшатгин,
Менинг мақсадим шулдир.

Қўшиқ айтса, овозлари
Тоғлардан ўтар.
Отга миңса, парвозлари
Евни қўрқитар.

Менинг ёрим чегарачи,
Евга йўл бермас,
Ўзи ботир кўзи ўткир,
Бўйинини эгмас.

* * *

Суқсур бўйлик суйган ёр,
Кунда бўйингни кўрсам,
Мен ҳам чегарачи бўлиб,
Сендан команда олсам.

Бошимда рўмолим бор,
Номусим бор, орим бор,
Формалари ярашган
Чегарачи ёрим бор.

Насибанг деб қўйдим ош,
Естуғинга қўйдим бош,
Майин ёстуқ ботганда,
Кўзларимдан тўқдим ёш.

Менинг ёрим қаҳрамон,
Учар оти ўйинчи,
Евни енгиб келсалар,
Бору йўғим суюнчи!

Қизлар келди чувиллаб
Экин экди дувиллаб.
Сенсан юзи-хотирим,
Хавотир олма ботирим!

Ой олдида тарози
Ерга қараб туради,
Хаммадан онанг рози
Кўнгил сўраб туради.

Урушдан келган акамга
Қатта-кичик қарашар,

Савлатингдан айланай,
Орденларинг ярашар.

Душман жуда сержаҳл,
Оч бўридай кўп бахил,
Кўринганга тош отар,
Найраиғ қилиб хияма-хил.

Менинг ёрим командир,
Тази соғлом омондир,
Аскарликни севмаган
Киши менга ёмондир.

Наманганнинг чумчуғи
Сойга қараб учади.
Мен акамни соғинсам,
Унғ қовоғим учади.

Юришлари савлатли,
Узи ҳарбий хислатли,
Келар эди соғиниб,
Ҳардам қишлоққа отли.

Ҳовуз бўйини ўйдим,
Тўппинни ерга қўйдим.
Аскарликка ёзилиб,
Уйнаб-кулиб қўл қўйдим.

Томга сепдим гурунчи,
Гермон очди урушни,
Қилмай ўлсин урушни
Биздан кўрсин қиришни.

Ёрим келса айтаман
Мени аскар қилинғ, деб,
Милтиқ тақиб елкамга
Мени олиб юринғ, деб.

Урдаклар қўлга тушди,
Йигитлар йўлга тушди.
Хурсанд бўлинғ, ўртоқлар,
Душманлар қўлга тушди.

Сув оқару сув оқар,
Сув тагида қум оқар;

Ватан хизматин қилган
Кўксига орден тақар.

Иигирма тўрт ёшида
Оғир кунлар бошида,
Пулемёти турипти
Қўллари ёнбошида.

Боланг ўлса бўлмасми,
Бағринг куйса бўлмасми,
Гитлер ўлгир бошингдан
Яшин урса бўлмасми?!

Ол байроғу ол байроқ,
Душман ололмас уни,
Агар кўз тикса душман,
Узининг битар кунни.

Азаматлар урушда
Тоғ ошиб, дарё кечар,
Эрим ўлгир ишламай,
Пулимга ароқ ичар.

Бошлаб келинг мажлисга,
Ургатамиз танқидга,
Уртага олиб кўпчилик
Чақирамиз тартибга.

Менга учраган бир эр
Тезроқ тортсин қора ер,
Болаларнинг рискини
Тортиб олиб ароқ дер.

Оёқ босар ифлосга,
Оғзин тўлдириб носга
Война деб ваҳма тушиди
Пул жинниси восвосга.

* * *

Эшик очиб сув сепдим
Гул, майсалар ўссин, деб,
Армияга хат ёздим,
Тез кунларда етсин, деб

Тоза ипак қўйлагим,
Кўринади билагим,
Соғиниб хатлар ёзсам,
Эзилади юрагим.

Саломим сизга, дўстим,
Саломим олди гулим.
Тонг билан қутлайин ман,
Ассалому алайкум!

Олма оқиздим сизга,
Тутиб олинг, жон ёрим,
Кўлим билан хат ёздим,
Кутиб олинг, жон ёрим.

Эгнингдаги камзулим,
Зармикан, зарбобмикан,
Севинчлик хабар олдим,
Ростмикан, ёлгонмикан?!

Хат ёздим мен ўлтириб,
Оқ қоғозни тўлдириб.
Хатим кетди почтада,
Ўзим қолдим кўчада.

БОРАЙЛИК ФРОНТГА

Фронт учун маслаҳатлар қурилди,
Бутун колхозларга эълон берилди,
Партия, комсомол бари жийилди,
Борайлик фронтга, қадрли ёрим.

Йиглаб кўзларингни ёшга тўлдирма,
Кўпчилик олдида юзинг сўлдирма,
Кетар вақтда йиглаб менга билдирма,
Борайлик фронтга, қадрли ёрим.

Бу душманга Ватанимиз бермайик,
Унинг озорига чидаб турмайик,
Хотин-қизни етим-есир қилмайлик,
Борайлик фронтга, қадрли ёрим.

Пароходга миниб кетиб бораман,
Душмanning сардорин бориб кўраман,

Душманни эзгиллаб тор-мор қиламан,
Борайлик фронтга, қадрли ёрим.

ЕНГИБ ҚАЙТ

Мард бўл болам, кўзингга ёш тўлмасин,
Умидсизлик, қайғу йўлдош бўлмасин,
Бу хўрликка сабаб— Гитлер кулмасин,
Борғил болам, ит Гитлерни энгиб қайт.

Осмонларни қора булут босибди,
Ёшу қари бешотарни осибди,
Болам, деб оналар сочин ёзибди,
Борғил болам, ит Гитлерни энгиб қайт!

ХУШ ЭНДИ

Хат юбордим, оқ қоғозни қоралаб,
Кетди хатим почталарни оралаб,
Биз юрибмиз душман юрагин доғлаб,
Оқ сут берган, мушфиқ онам, хўш энди.

ОНА СУЗИ

Хафа бўлманг, туққанларим дўстларим,
Фарзандларинг кетти хунхор устина,
Қадрдоним, эли куним, бўз таним,
Биз тайёрмиз Гитлер мурдор устина.

Уч болам бор эди, очилган гулдай,
Бири яйраб, бири сайрар булбулдай.
Олдимда юарди шакарли тилдай,
Мен узаттим Гитлер мурдор устина.

Энди кеча-кундуз қиларман дуо,
Соғ-саломат бўлаверсин доимо,
Душманларни энгиш бизга муддао,
Тўндан отсак, Гитлер мурдор устина.

Қошки бўлса ош-туз ўлим, мардона,
Ҳаммалари борса уруш майдона.
Зарба берса тонгда фашист-душмана,
Ғалаба қозониб айёр устина.

Эндиги вазифа қиларман дуо,
Саҳар туриб халқим учун бориҳо,

Омон бўлсин партиядек раҳнамо,
Ғалаба қозонсак айёр устина.

Энди ишим йўқдир, бекорга туриб,
Колхозда ишлармиз хизматлар қилиб,
Қизил Армияга ёрдамлар бериб,
Ғайрат қилиб, ғайрат бисёр устина.

Урушга юбордим асраган жоним,
Душманга кетмасин олтин маконим,
Омон келгай менинг қизил арслоним,
Шодлик бўлгай азиз диёр устина.

ОМОН ҚАЙТ!

Комилжон минибди боржи устина,
Назар оғанг минган ширин кучина,
Омон-эсон келгай уйнинг ичина,
Жоним болам, омон бориб, эсон қайт!

Ярашиқли самолётнинг шамоли,
Очилибди Хоразмнинг жамоли,
Комилжоннинг юзи шунча мазали,
Жоним болам, омон бориб, эсон қайт!

Аэроплан қанотингни қоқиб ўт,
Саломимни Комилжонга айтиб ўт,
Агар саломимни етказа қўйсанг,
Бизлар ёнда меҳмон бўлиб қолиб ўт.

Айрилиқ деманглар, жоним қақшиди,
Шу йил қишдан ўлмай чиқсам яхшиди,
Омон-эсон кела қолса шу болам,
Косани косага урсам яхшиди.

НАСИҲАТ

Болам, тингла, менинг айтган сўзимни,
Сарғайтирма дўстнинг асло юзини,
Оқламай кетма сен биров тузини,
Болам, шудир сенга берар маслаҳат.

Биров билан уришмагин ҳаргиз сан,
Ёт юртларда хабардор бўл, ёлғизсан,

Хор бўлмайсан муҳтожларни туйғизсанг,
Болам, шудир, сенга берар маслаҳат.

Сиринг очма танимаган одама,
Эҳтиёт бўл ҳар бир босган қадама,
Эр йигитман десаиң агар, алдама,
Болам, шудир сенга берар маслаҳат.

Қараб турма Ватаниннга ёв келса,
У одамни ўлдир Ватан сот, деса,
Душман туриб дўстларингни от, деса,
Болам, шудир сенга берар маслаҳат.

СОҒ КЕЛГАЙСИЗ, ОҒАЖОН

Оғамжоннинг минган оти оқ бўлгай,
Ет элларда йўлдошингиз ҳақ бўлгай,
Оға сизни тилакларим қўллагай,
Омон бориб, соғ келгайсиз, оғажон.

Оқшом бир туш кўрдим, айтдим, яширдим,
Ҳар хаёла ботдим, ғамим оширдим,
Бир ёлғиз оғамни сизга топширдим,
Омон бориб, соғ келгайсиз, оғажон.

Алимни узатдим балқи тутларга,
Кетма деб йиғлайман олис юртларга,
Кетма десам айтмай кетти ўзиндан,
Рўмоли олиб йиғлаб қолдим изиндан,
Омон бориб, соғ келгайсиз, оғажон!

ОМОН КЕЛГАЙ

Эшикка чиқаман тўрт ёғим суна,
Жон қўзим кеткали бўламан хафа,
Кейнида йўқ қўзим туғишган оға,
Қамар қўзим, омон келгай қўлима.

Рўмолим кир бўлса ювиб оқ этдим,
Қувбогарни сенин учун боғ этдим,
Босиб кетган изларингга зор этдим,
Амат қўзим, келиб қўнгай қўлима.

Сентябрда мен учирдим ғозимни,
Бегда сайраб турган булбул қушимни,

Армияга юбордим азиз кўзимни,
Жоним кўзим, омон келгай ёнима.

Оҳ ураман оқ уйларга суяниб,
Уйқум келмас билакларга таяниб,
Аматжонни соғиниблар юрганда,
Омон бориб, соғ келгайлар илойим.

Оқар сувда қайиғим бор, кемам бор,
Кавказ юрда Амат отли оғам бор,
Бугун-эртанг келар деган тамам бор,
Омон бориб, соғ келгайлар илойим.

ХУШ ЭНДИ

Ёдима тушади этган ишларинг,
Писта-бодом каби қинжи тишларинг,
Қора қошинг, сочинг сунбул, кўзларинг,
Меҳрим берган севар ёрим, хўш энди.

Қора қошларингга ўсма қўярсан,
Тез келса ёрим деб хатлар ёзарсан,
Хатлар ёзиб сен кўнглимни бузарсан,
Меҳрим берган севар ёрим, хўш энди.

Ёдимдадир ёрим деган сўзларинг,
Ёлимдадир ёниб боққан кўзларинг,
Қани энди сўз сўзлаган тилларинг,
Меҳрим берган севар ёрим, хўш энди.

БОЛАЖОН

Қўлима олганим анжирнинг нали,
Армияга кетди йигитнинг бари,
Кейнида қолибди севикли ёри,
Омон бориб, соғ келгайсан, болажон.

Қараб турдим моторингга мингунча,
Хўш энди, болажон, қайтиб келгунча,
Сен кетасан йўлда йўлдошинг билан,
Ман қоламан уйда кўз ёшим билан,
Омон бориб, соғ келгайсан, болажон.

Моторингиз дигилчаги¹ ботмагай,
Ҳар ерда бўлса-да, бахтинг ётмагай,

¹ Дигилчак — гилдирак.

Душман сира яхши кунга етмагай,
Омон бориб, соғ келгайсан, болажон.

Қора сочим ювгайманда ўргайман,
Мен яна шу болажоним кўргайман,
Болам келса, бўла қолса боласи,
Унг ёнимда боласини севгайман,
Омон бориб, соғ келгайсан, болажон.

ОМОН БЎЛ

Кўзим очиб оқ билагин ушлаган,
Кучоқлашиб хўш энди деб йиғлаган,
Айрилиқда бағрин ўтга доғлаган,
Севар ёрим, меҳрибоним, омон бўл!

Кечалар ётганда сирлар айтишган,
Ўйнашиб-кулишиб меҳри қонмаган.
Ёрим деб айрилиб йиғлабам қолган,
Айра тушган севар ёрим, омон бўл!

Соғиндим деб менинг дардим кўзгадинг,
Севги ўтларини ёдимга солдинг,
Омонат хатингни соғлиқда олдим,
Қизил юзли, севар ёрим, омон бўл!

Соғиндим деб қилма бунча маломат,
Бу хатни ёзаман сенга омонат,
Мен юрибман бунда соғу саломат,
Севар ёрим, Украинада омон бўл!

ОМОН ҚАЙТГИЛ

Дарёнинг оўйлари шамол бўлмагай,
Огажон юзингга чанглар урмагай,
Ешгина жонингга завол бўлмагай,
Ёвни енгиб омон қайтгил, огажон.

Армияга кетди йигитнинг хони,
Сут бўлиб оқади душманнинг қони.
Уринг, юрагида қолмасин жони,
Ёвни енгиб омон қайтгил, огажон.

МЕН БОРА БИЛМАЙМАН, БОЛАМЖОН КЕЛСИН

Енгимга солибман бир сўяқим узум,
Боламнинг йўлида термулди кўзим,
Оти Олимбойдир, танийман ўзим,
Мен бора билмадим, боламжон келсин.

Тошкентнинг йўлида уч дона юлдуз,
Отингдан айланай қошлари қундуз,
Йўлингга қарайман кечаю кундуз,
Мен бора билмадим, боламжон келсин.

Вагонлар ўтади қаторма-қатор,
Дунёда жонимиз соғ бўлса етар.
Чеккан айрилиқлар ўтар-да кетар,
Мен бора билмайман, боламжон келсин.

Армия йўллари йўлдан зиёда,
Йўлинг билсам, бормасмидим пиёда,
Ҳаммамиз ҳам соғ бўлгаймиз дунёда,
Мен бора билмадим, боламжон келсин.

Армия йўлига гуллар битибди,
Гулларни оралаб ўғлим ўтибди,
Ўғлимни кўрсангиз салом дегайсиз,
Дунёда ҳаммангиз омон бўлгайсиз.

Армия йўллари чатлидан-чатли,
Ўғлимни сўрсангиз Олимбой отли,
Ёнида жўраси Илҳомбой отли,
Солдат ўғилларга салом дегайсиз.
Мен бора билмайман, боламжон келсин.

САЛОМ БУЛСИН

Ўғлим деб ҳам фарёд этган,
Менинг учун меҳнат этган,
Ўғлим хўш, деб ғамгин бўлган
Отамизга салом бўлсин.

Тўққиз ою-кун кўтарган,
Боқиб камолга егирган,
Болам хўш, деб йиғлаб қолган
Онамизга салом бўлсин.

Бир ярим йил бирга бўлган,
Бир ёстиққа бош қўйишган,
Дарди — сирини айтишган,
Гулноржонга салом бўлсин.

Бир отадан бўлишганим,
Бир эмчакдан эмишганим,
Бир қон бўлса бўлишганим
Шу инимга салом бўлсин.

САЛОМ АЙТИНГ

Йўлдан ўтган йўловчилар,
Бизнинг элга борувчилар,
Бу саломни айтувчилар,
Жон онамга салом айтинг.

Изнимиздан қараб қолган,
Сунбул сочи тараб қолган,
«Хўш, болам», — деб йиғлаб қолган
Жон онамга салом айтинг.

ОНАМ КЕЛСИН

Онама айтинглар, оқ кўйлак кийсин,
Кумуш узугимни рўмолга туйсин,
Мени соғинганда узугин суйсин,
Мен бора билмадим, онамжон келсин.

Онама айтинглар, кўпир қурдирсин,
Кўпирнинг устига булбул қўндирсин,
Мени келади деб серка сўйдирсин,
Мен бора билмадим, жон онам келсин.

Онама айтинглар, қовун қоқласин,
Қовуннинг қоқини уч ой сақласин,
Уч ойда бормасам, айтиб йўқласин,
Мен бора билмадим, жон онам келсин.

ОҚ ҚОҒОЗ

Узоқ йўлдан учиб келган,
Севар ёрим қучиб келган,
Ер қўлидан ўпиб келган,
Эй, меҳрибон оқ қоғоз.

Бориб айтинг саломини,
Эшитсин арзи-додимни,
Кўриб кел сержант ёримни,
Эй, гуноҳи йўқ қоғоз.

Шеър ўрнига калом ёздим,
Оқ қоғозга салом ёздим,
Душманларга гўрлар қаздим,
Эй меҳрибон, оқ қоғоз.

КЕЛСАЛАР

Уста болтаси қўлида,
Мен фидо унинг йўлида,
Хизматда турсам тўйида,
Укам Одилбек келсалар.

Уйингга гуллардан солсам,
Наққош бўлиб нақш қўйсам,
Қараб дийдорингга тўйсам,
Укам Одилбек келсалар.

Саломат бўлсанг укажон,
Елдек бўлиб ўтар даврон,
Фидодир бошим ҳар замон,
Укам Одилбек келсалар.

* * *

Доктор келиб оёғимни боғлади,
Ширин сўзлар билан кўнглим чоғлади,
Соғайтириб биздай қанча аскарни,
Душманларнинг юрагини доғлади.

Замбаракнинг ўқи тегди сонима,
Оқ кўйлагим ботди қизил қонима,
Оқ кўйлагим қизил қона ботганда,
Ёру дўстим ора кирди жонима.

Армия йўллари чағли, губорли,
Қачон келар жон қўзимнинг хабари,
Қачон келса шу қўзимнинг хабари,
Бошидан садага дунёнинг моли.

Сарҳовуз бўйида якка бир толим,
Шоҳаси эграймас, япроғи қалин,

Оғасиз-инисиз бир ёлғиз ёрим,
Ёвни енгиб тезроқ келгай илойим.

Қора сочим ювиб оро бераман,
Ватаи учун ширин жоним бераман,
Урушдаги юрган севар ёр учун
Немислардан хун олмасам кўраман.

Армияга борсам ёрим ёнина,
Утлар солсам душманларнинг жонини,
Бешотарнинг бир калитин босганда,
Кошки қолсам мингтасининг қонина.

Душманларнинг умидлари узилсин,
Юртимизда мудом тинчлик тузилсин,
Шум ниятли босиб келган Гитлернинг
Қора боши қора қонга бўялсин.

Душманларнинг умрлари тугагай,
Менинг ёрим армияда яшагай,
Армиядан келиб соғу саломат,
Уйимизда ноҳли новватлар егай.

Қоромон ёғочнинг ёнари бўлмас,
Агар ёнақолса турари бўлмас,
Инсофсиз бостириб кирган душманнинг
Йиқилса туришга мадори бўлмас.

Кун ботарда Масков деган қалъа бор,
Бўсағаси олтин билан баробар,
Урушда қон тўкиб турган оғалар
Душманларнинг кўзларини ўялар.

Оҳ она, сабр айла сен,
Бир кун борарман ёнингга,
Бизларга ҳужум этган
Гитлер бўялсин қонига.

Узун-узун шўралар
Оёгингга ўралар,
Энди кетиб борамиз,
Яхши қолинг жўралар.

Автомат қўлимдадир,
Ҳар бало йўлимдадир,

Омон бўлсак охир бир кун,
Гитлер боши ўлимдадир.

Гитлер деган ит бор эмиш,
Нону чўракка зор эмиш,
Ичин буриб йиғлар эмиш,
Уруш деса тайёр эмиш.

Хива деган овозали,
Ўн иккидан дарвозали,
Хива палови мазали,
Хивада қолди жойларим.

Кўчаларга сувни кўнроқ селинг,
Тайриниб ўлсин Гитлер,
Кўйлагини торроқ бичинг,
Қисилиб ўлсин Гитлер.

Армия йўллари порсангма-порсанг,
Порсангда ўтириб дамингни олсанг,
Армияга кетти ёшгина оғам,
Телефонлар уриб хабарин олсам.

Айвонингда ўрик бўлиб гуллайман,
Шохасинда булбул бўлиб сайрайман,
Булбул қургай гул шохасин қайирган,
Гитлер қургай мени ёрдан айирган.

* * *

Олманинг оқи билан,
Тагида япроғи билан,
Оғамга хат ёзаман
Кичкина бармоғим билан.

Ерим кетган фронтга,
Бешотари қўлида,
Қаҳрамонлик нишони,
Ордени ўнг-сўлида.

Езда пишар боғимизнинг олиси,
Тўйга бўлгай колхоз эккан шолиси,
Армияга кетди юртнинг ёриси,
Омон бориб, соғ келгайлар бариси.

Кум оқару кум оқар,
Кум тагидан сув оқар.
Урушдаги аскарнинг
Боласини юрт боқар.

Армиянинг йўли йўл бўлганмикан,
Еримнинг кийими кир бўлганмикан,
Агар кийимлари кир бўлган бўлса,
Қимларга зорланиб ювдирган экан.

Уч кўлча гул экдим эрмаклар учун,
Ичинда солланиб юрмаклар учун,
Ака, расмингиз уйда турибди,
Соғинган вақтлар кўрмаклар учун.

Хивамизнинг уч буржи бор,
Мард йигитнинг хуржи бор,
Немисларнинг не кучи бор,
Епирилиг, Гитлер устина.

Сочим узун бўлса эди,
Мен иккига ўрар эдим,
Хат ичига сиғсам эди,
Бориб ёрим кўрар эдим.

Сочим узун таролмайман,
Таролсам ҳам ўролмайман,
Толга миниб тошни босиб
Қарасам ҳам кўролмайман.

Қатор-қатор ойналардан қарайман,
Почтачидан салом хатни сўрайман,
Почтачи ҳам салом хати йўқ деса,
Уйга кириб азонгача йиғлайман.

Сочим узун бўлса, иккилаб ўрсам,
Конвэртлар кенг бўлса ичига кирсам,
Ичига кирибам акамни кўрсам,
Шунда-да совимас бу ёнган юрак.

Оқдир, бу қоғоз оқдир,
Ердан ҳеч кабар йўқдир,
Агар ёрдан кабар келса,
Улсам армоним йўқдир.

Айвонга чиқаман сочимни ўриб,
Ҳамиша йиғларман тушимда кўриб,
Бир замон уйлардан кетмаган ёрим,
Ничик қарор этдинг ёт элда юриб.

Душман қурғай тошдан қалъа солдирган,
Йиғитлардан сарасини олдирган,
Иргинамининг қизия юзин сўлдирган,
Гитлерчилар хароб бўлғай илоҳим!

Довут ёпа сув келибди дойланиб,
Акам армияга кетди шайланиб,
Акам армияга кетса шайланиб,
Уч йилдан сўнг келар яна айланиб.

Говача поядан поя бўларми,
Попоғинг бошимга соя бўларми,
Ҳеч ерни кўрмаган ёшгина оғам,
Гитлеринг қўлинда зоя бўларми?!

Ёримнинг боғина оли бўламан,
Меҳмонхонасина голи бўламан,
Ёрим эсон-өмон қайтиблар келса,
То ўлгунча хизматкори бўламан.

Олма оқиб келади,
Беҳи қалқиб келади,
Армияга кетган ёрим
Нишон тақиб келади.

Дарёда айланар қайиқнинг боши,
Юзимни ювади кўзимнинг ёши,
Армияга бориб оғриси боши,
Соғлик бўлсин шу дойимнинг йўлдоши.

Эшигингининг олди чияли боғлар,
Юрагимга солдинг айрилиқ доғлар,
Йиғлайсан деб айтаверманг, опалар,
Дўстидан айрилса, ҳар ким ҳам йиғлар.

Армия йўллари порсангма-порсанг,
Порсангда ўтириб дамнингни олсанг,
Армияга кетди ёшгина оғам,
Телефонлар уриб соғлик сўрашсам,

Сориси, сориси гулиниг сориси,
Тўйларга буюрсин оғам эккан шолиси,
Уяламан отин тутиб айтмоққа,
Омон келгай кетганларнинг бариси.

Армия жидаси чирик дейдилар,
Армияда ёринг тирик дейдилар,
Тирик бўлса келмасмиди юртимга,
Душманнинг қўлида ўлик дейдилар.

Тўқ-тўқ этади тўрғай,
Доим келажак бўлгай,
Чўлларда чаман боғлаб,
Йўлларда омон келгай.

Армияга экиб кетган толларинг,
Госпиталга келиб ёзган хатларинг,
Хатинг олиб ҳайрон бўлдим ёргинам,
Қасалмисан ўхшамайди хатларинг.

Хат ёзаман ручка билан,
Сўз охири точка билан,
Дўстим сиздан хат келмаса,
Икки кўзим почта билан.

Олмани бир тишлаб кумуш этаман,
Ёрим армияда мен нишатаман,
Шу ойларнинг ўн бешина келмаса,
Аризалар бериб ўзим кетаман.

Билагимда гулдеккина ҳолим бор,
Армияда гулдеккина ёрим бор.
Отини айтманглар ёнавераман,
Оти яхши бўйидан айланаман.

Пароходга миниб, она хўш деган,
Налож этай укаларим ёш деган,
Ёш бўлса ҳам қаъбам отам бош деган,
Омон бориб, соғ келгайсан, болажон.

Болалар кетдилар ҳаммаси қатор,
Белинда бешотар душманни отар,
Пар тўшак устида ётган болалар
Ватанни қўриқлаб окопда ётар.

Эшигининг ўнги қаторма-қатор,
Сой ердан ҳайдама, от лойга ботар,
Ҳеч нарса кўрмаган ёшгина ёрим
Изғор окопларда нишатиб ётар.

Самолёт келаётир ҳавони кезиб,
Ёрим кетти юрак-бағримни эзиб,
Кетаверсин, омон борсин, соғ келсин,
Кетар, кетар Гитлер бошини кесиб.

Қўлимда узугим ҳам билакузугим,
Армияга кетган бели нозигим,
Армиядан келса бели нозигим,
Бошидан садаға олтин узугим.

Бузилмагай қумри қушнинг уяси,
Отам деб қолмагай одам боласи,
Олинмагай партиянинг қалъаси,
Ёрга киргай Гитлер деган балоси.

Ёмон бўлди ёққан қорнинг ургуни,
Ёмон бўлди фашистларнинг сургуни.
Армияга одам қўймай ҳайдади,
Фашист қурғур бахтимизни бойлади.

Тахта кўприк битдими,
Шу ердан солдат ўтдими,
Солдатларнинг саломи
Хоразмга етдими.

Расмин юборибди лонага солиб,
Соғинсам кўраман қўлимга олиб,
Ман ничик чидайман айрилиқ ўта,
Ҳам боламдан ҳам жонимдан айрилиб.

Бизлар кетдик тоғу тошлардан ошыб,
Ватан учун худди дарёдай тошиб,
Душман кетди келган жойинга қочиб,
Қани энди Хоразм юрт қайдасан.

Учакма¹ босганим майда говушди,²
Майда говуш бир-бирини ёвушди,

¹ Учак — том.

² Говуш — жўҳорянинг бир тури.

Гитлер деган қоякўр итти йўқотиб,
Менинг оғам ўз юртига қовушди.

Армия йўллари жиглим тош экан,
Армияга кетган болалар ёш экан,
Ҳаммасига менинг оғам бош экан,
Омон бориб, соғ келгайлар илойим.

Қизил байроқ қизил аскар қўлида,
Қайга борса қеч қўрқмайди йўлида,
Мудом тайёр душманларни отишга,
Орден таққан ўнги билан сўлига.

Тошдан экан армиянинг қалъаси,
Борай десам узоқ экан ораси,
Онасининг ардоқлаган боласи,
Улуғ жангда турган оғам омон бўл!

Душман кишиларни тор-мор қиламиз,
Тумшугина қўндоқ билан урамиз,
Изгор¹ окопларга кўмиб немисни,
Кейин бирга ўйнаб-кулиб юрамиз.

Шер йнгитга шеърлар ёздим, ўқиттир;
Немисларни ўқлар отиб йўқоттир,
Гитлер ўзи ҳаромзода бир итдир,
Меҳрибоним, оқ қоғозим, хўш энди.

Қўлимда узугим балдоғи сори,
Шу кунлар бўлибман ёримнинг зори,
Ёримдан айрилиб азобга қўйган
Гитлерга бергайлар маргимуш дори.

Дарёга ташладим бир сўлқим узум,
Армияга кетди бир қора кўзим,
Бугун-эрта хабари келмаса,
Легковойга миниб кетаман ўзим.

Армияга кетти икки чинорим,
Бириси дўғаним, бириси ёрим,
Тўрт йил бўлди хабари йўқ, хати йўқ,
Изидан кетайми дейман хаёлим.

Сарқовуз бўйида якка бир толим,
Шоҳаси эграймас, япроғи қалин,

¹ Изгор — зах.

Оғасиз-инисиз бир ёлғиз ёрим,
Эвни енгиб, тезроқ келгай илойим.

Душманларнинг дарвозаси йиқилсин,
Элимизда шойи, атлас тўқилсин,
Юртимизга кириб келган Гитлернинг
Шум қалласи қора ерга тиқилсин.

Немисларнинг дарвозаси йиқилсин,
Боши қора ер остига тиқилсин,
Ота-оналарини йиғлатган Гитлер
Тезде ўлиб, жанозаси ўқилсин.

Фашистларнинг вужудлари қақшагай,
Менинг акам армияда яшагай,
Армиядан соғ ва саломат қайтиб,
Ўз уйида қанду новват ошагай.

Тароғимни олиб сочим тарайман,
Хат келар деб йўлларига қарайман,
Акажоним, хабарларинг келмагач,
Уйга кириб кўз ёш тўкиб йиғлайман.

Акамнинг жойлари «Полевой почта»,
Лопаларда¹ номерлари қирқ учта,
Эрта билан хат ташласам акамга,
Самолётлар етказди шу кеча.

Душманларнинг дарвозаси қақшайди,
Менинг акам армияда яшайди,
Пилоткани стол устидан қўйиб,
Бугун салом хатлар ёзган ўхшайди.

Аскарликка, акажоним, бориб кел.
Раҳм этмай, душманларни қириб кел.
Юртга кириб элни вайрон этмасин,
Мардлик билан Қизил юлдуз олиб кел!

* * *

Иним фронтга кетди,
Елган бир ўтга кетди,

¹ Л о п а — конверт.

Душманларни қирмоққа,
Узоқ паходга кетди.

Иним келар шод бўлиб,
Душман қолар мот бўлиб,
Қучоқ очиб кутарман,
Келса иним мард бўлиб.

Мард курашда билинар,
Душман кўкси тилинар,
Шу укамнинг мардлиги
Урушларда кўринар.

Ука, мардлик қилиб кел,
Олтин нишон олиб кел.
Синглима деб киссанга,
Ёр суратин солиб кел!

ҲОЙ, ҲОЙ, ОТАМИЗ

Ҳой, ҳой, отамиз,
Тошни кесар болтамиз,
Душман билан жанг қилиб,
Барини қийратамиз.

Ҳой, ҳой, отамиз,
Тошни кесар болтамиз,
Гитлер деган аблаҳни
Жаҳаннамга отамиз.

Ҳой, ҳой, отамиз,
Тошни кесар болтамиз,
Элга кирган ёвларни,
Тупроққа қулатамиз.

Ҳой, ҳой, отамиз,
Тошни кесар болтамиз,
Фашистларнинг тилини
Кесиб итга отамиз!

Ҳой, ҳой, отамиз,
Тошни кесар болтамиз,
Гитлер деган ҳайвонни
Мозорларга отамиз!

ГИТЛЕР ДЕГАН БИР БҮРИ

Гитлер деган бир бўри,
Иртқичнинг дили эгри,
Қон ялаган бўрининг
Қора ер бўлар гўри.

Гитлер дегани ҳайвон,
Ҳайвоннинг хулқи аён,
Ахир ҳайвонда ҳеч вақт
Ақл кўрганми жаҳон?!

Гитлер дегани жинни,
Билмайди туну кунни,
Бир кун и ўлар кетар,
Мурдаси топар тинни.

Гитлер дегани уруш,
Бизга қилибди юриш,
Қани, мардлар, отланинг,
Керакмас қараб туриш.

* * *

Қувватни кўпайтирдик,
Этлон қиламиз, Гитлер,
Энди кенг фронт бошлаб,
Жавлон қиламиз, Гитлер.

Бизда марди майдон кўп,
Жанг қилмоққа арслон кўп,
Ҳар ўлкада каллангни
Хирмон қиламиз, Гитлер.

Иўқ бўлди сенинг бахтинг,
Утга ёқамиз тахтинг,
Бўйинингга осиб тўрва
Ҳайвон қиламиз, Гитлер.

* * *

Қиз: Мен сенга ёзайин арзи ҳолимни,
Сен ўзингдан билар бўлсанг, бил энди.

**Кеча-кундуз йўлларингга қарайман,
Вақти тўлди, келар бўлсанг, кел энди!**

Йигит: Жавобим ёзарман, соғиниб сени,
Соғиниб кут мени, бораман, нозлим,
Муяссар бўлгуси дийдоринг сенинг
Ўвлиқма, қайғурма, бораман, нозлим!

Қиз: Баланд тоғнинг қизил, яшил тоши бор,
Айрилиқ дардидан кўзим ёши бор,
Тезда келинг ёрингиз юмуши бор,
Соғинганман, заҳар бўлди бол энди.

Йигит: Қўнглим ҳавас қилар бирга юрмоқни,
Қўл ушлашиб гулзорингга кирмоқни,
Қизил олмалардан бўлиб ёмоқни,
Соғиниб, кутабер, бораман, нозлим.

Қиз: Оқшом тўй, кўйлагим кийиб ётаман,
Ёстуғинг бошимга қўйиб ётаман.
Сувратинг сийнамга қўйиб ётаман,
Соғиниб, ишқингда тўлиб ётаман.

Йигит: Сақла сувратимни, олма, норимни
Мен бунда сақлайман ҳур диёримни,
Еш тўкиб келтирма мардинг орини,
Қайғурма, ҳавриқма, бораман, нозлим.

Қиз: Айрилиқни айир менинг бошимдан,
Келсанг, кетма энди меннинг қошимдан,
Бу мактубни ёздим кўзим ёшиндан,
Соғ-омон душманни қириб кел, ёрим.

Йигит: Севгилим, оҳ тортма, мен сенга қурбон,
Ғам билан кўз ёшинг айлама тўфон.
Сабр қил, оз қолди ғалаба куни
Душманни йўқ этиб, борамаң, нозлим.

Қиз: Еринг ёзар, сенсан совет фарзанди,
Улуф халқнинг энг ишонган дилбанди,
Душман бўлсин арслонимнинг пойғарди,
Қачон келсанг, бошим узра йўл энди.

Йигит: Уқиб хатим, соғинганим бил энди,
Посбон билиб сақлай Ватанини, сени,
Яқиндир ғалаба, висол онлари,
Мактубинг ёзиб тур, шод айлаб мени.

Ёрим билан эгатланиб ишлаймам

* * *

Бугун ўлкада байрам,
Гул тутинг бойлам-бойлам,
Эя учун ҳалол меҳнат
Менинг байрамга совғам.

Саҳар вақтида шамол,
Пирпирар бошда рўмол,
Совет элин ёшлари
Бахт билан топди камол.

Юртимизда мўлчилик,
Бўлсин оламда тинчлик,
Урушнинг оти ўчса.
Ҳамма ўчун севинчилик.

Бу эл — эркинлик боғи,
Шодликдир боғ ҳар ёғи,
Ҳар мевада ёнади
Бахтимизнинг чироғи.

Ҳаётим ҳур, мен озод,
Депутатликка номзод,
Совет даврида чиндан
Бахтли яшар одамзод.

Ҳур замоннинг қизиман,
Порлаган юлдузиман,
Колхозда ҳам даланинг
Ярашган қундузиман.

Гулим бору гулим бөр,
Боғимда булбулим бөр,
Замонамдан ўргулай,
Бахтли озод элим бөр.

* * *

Айланиб-айланиб пахта терайли,
Шофер акам келса юклаб берайли,
Ростин айтсам, шу йигитни кўрайли,
Ботир бўлса севмакка сўз берайли.

Ёнингдаги тенгдошингни, дўстингни,
Олтин юлдузингни шу кун осдингни,
Меҳригинг борми тилим лол этдинг,
Юрагимга ишқ оловин босдингми?!

Пахта териб ҳар тарафга қарайман,
Ғримни кўрмасам хабар сўрайман,
Донгдорликда номи чиққан йигитни,
Терим пайти бас. бойлашга чорлайман.

Эрта кўклам чигит солдим отиза,
Чигит солиб қараб қолдим мен сиза,
Севганимни очиқ айта олмасдан
Азондан кечгача соламан сўза.

Пахтазорга тонгда қадам ташлайман
Ёрим билан эгатлашиб ишлайман,
Бахтни берган партиямдан айланай,
Меҳнат билан ҳаётимни хушлайман.

* * *

Урганчга поезд келди,
Гуллар тутайлик, ёрим,
Тахятош янги шаҳар
Бирга кетайлик, ёрим!

Унда меҳнатнинг авжи,
Ғайрат этайлик, ёрим,
Унда қўшиқнинг авжи,
Тезроқ етайлик ёрим.

Унда ҳам кезар баҳор,
Тезроқ кетайлик, ёрим,
Ишлаб ҳар файзи саҳар,
Роҳат этайлик, ёрим!

Узоқ эмас йўллари,
Бирга кетайлик, ёрим,
Қўринади нурлари,
Тезроқ етайлик, ёрим.

Турмушимиз бўлди соз,
Ғайрат қилайлик, ёрим.

Партия бизга устоз,
Хурмат қилайлик, ёрим.

Сувга чўл тўйсин, деди,
Сўзин тутайлик, ёрим,
Эл меҳнат қилсин, деди,
Ҳиммат этайлик, ёрим.

* * *

Кашта тикдим ёра, деб,
Диллимдаги бора, деб,
Мактабни тамомладим,
Қолмайин озора, деб.

Далада тракторлар
Гумбирлашиб айланар,
Уқишдан келган ёшлар
Идорага жойланар.

Кийимларинг қатма-қат,
Қадди-бўйингни ясат,
Дангасага ёр бўлмоқ
Колхозчи қизга уят.

Олма пишар нор билан,
Терсак керак ёр билан,
Ҳар бир совет кишиси
Меҳнат қилар ор билан.

Дуторим парда-парда,
Пардасига жўр ялла,
Техникамиз кучидан
Пахта унар чўлларда.

Драп пальто тизингдан,
Уёламан юзингдан,
Мусобақа ўйинмас,
Қайтма, бола, сўзингдан.

Бировга кўнгил қўймай,
Уқишларни битирмай,
Бўлмагур савдоларни
Хаёлга ҳам келтирмай.

Апрель ойи-бахор келмай,
Қўйлар қўйлар
Комсомоллик сўзим бор,
Ваъда бузилармиди?!

Уз оғзингдан, Гулноржон,
Чин сўзингни эшитдим,
Қушлар қанот қоққандай
Шаҳарга учиб кетдим.

Қатор терак экилган,
Юрар йўллар соз экан,
Гулноржоннинг тўйлари
Энди келар ёз экан.

Гуллади жийдалар ҳам,
Хиди келди димоққа,
Гулнор келин бўлсан
Бир колхоз нарироққа.

Гулнорнинг йўли майса,
Қўлида чинни коса,
Келин бўлса ярашар,
Устига нима кийса.

Гулнор оининг тўйида,
Уйи тушай енг солиб,
Қуёв экан агроном,
Улитирсин ҳайрон қолиб.

Ер-ёрчи лапарчиман,
Ҳар жойда тўй бўлганда,
Узоқ-ёвуқ йиғулиб,
Уй меҳмонга тўлганда.

Қови учириб имлайсан,
«Жим тур!» — десам, билмайсан,
Мен бошласам қўшиқни,
Сен ўртада ўйнайсан.

Қуёвга тиккан қўйлак
Еқа-енги тугмалик,
Қиз механик ҳайдовчи,
Ҳар йил кўрсатар мардлик.

Катта-кичик йиғилар
Гулноройнинг тўйига,
Ер-ёр айтиб боради
Тушадиган уйига.

Яхши кутинг, қудалар,
Бу қизлар барно қизлар,
Илми бор, ҳунари бор,
Ҳаммаси доно қизлар.

Тўйиб-тўйиб сиз қаранг,
Бири биридан кўркам,
Ҳар бири бир рўзғорни
Обод қилади бекам.

Икки кўйлақлик олдим,
Бири туққан онамга,
Болам, деб бағрин очган
Биттаси қайнонамга.

Турли-туман атласдан
Ярашганини кийган,
Ҳусним яна ортсин, деб
Гапдан тилини тийган.

Йигитнинг жони қизлар,
Орзу-армони қизлар,
Ишқ дарди ёмон экан,
Дарднинг дармони қизлар.

Бир йигит кетди ўтиб
Пошнаси ерни туртиб,
Катта мажлис бўлармиш,
Клубга боргин етиб.

Бир ота, бир онадан
Беш ўғил, учта қизмиз,
Эрта-кеч халқимиз, деб
Ишлаймиз ҳар биримиз.

Юртлар тинчлик, омонда —
Осойишта яшаймиз,
Меҳмон сийлаб келганда,
Шойи, атлас тўшаймиз.

«Дўстни бошингга кўй!» — деб
Айтган ота-бобомиз,
Ота-она сўзини
Дурга битиб оламиз.

Дўст келса эшигингдан,
Жонга жойлаб меҳмон қил,
Босган изин кўзингга
Тўтнә қил, дармон қил.

Бу терак қандай терак,
Шамол бошин эгмайди,
Шу замоннинг қизлари
Дангасага тегмайди.

Турли-туман гулларни
Йўл-йўлларга экишган,
Шу замоннинг қизлари
Илм билан етишган.

Қизларой бизлар билан
Бас боғлади теримда,
Хаммадан ўзганида,
Сигмай кетдим теримга.

Тонг отарда ётмайди,
Кун ботарда қайтмайди,
«Бас энди», — деганларга
Кулади, сўз қотмайди.

Саданинг савлати бор,
Сояда роҳати бор,
Қизларой насиб бўлса,
Олганининг давлати бор.

Қизларой кеч ётади,
Естиққа сочи ботади,
Булбул қушлар сайрашиб,
Ҳар саҳар уйғотади.

Мўл пахта теришади,
Бир-бирига бўлишади,
Далада юрган қизлар
Ой бўлиб тўлишади.

Бахти борнинг уйига
Келин бўлиб тушади,
«Булар ким?»— деб сўраса,
Район, область билишади.

Сочини эшиб қўяй деб
Шамоллар ҳам шошади,
Сўз ўрали келганда,
Ҳорманг, қизлар, дейишади.

«Бор бўлинг»— дейишлари
Ўзларига ярашади,
Меҳнатни сара қилсанг,
Ҳуснингга ҳуси қўшади.

Элу халқнинг ичида
Обрўларинг ошади,
Шундай эркин замонда
Ҳаммада ғайрат тошади.

Ҳавода чарх ураркан
Лочин қушлар бир талай,
Машина родини буриб
Тонна тўкар Қизларой.

Қизларой кимнинг қизи,
Қайси совхоз юлдузи,
Машинада юрганда,
Ойдаи кўринар юзи.

Сув тошади сурилиб,
Қирғоғига урилиб,
Машинасин қайтарар
Мўлжал олиб бурилиб.

Бир-бир босиб юриши,
Гулдайгина қулиши,
Қатор-қатор орденлар
Кўксида яшнаб туриши,

Юрсак йўллар равондир,
Техникага осондир,
Ишимизни ўнг қилган
Шундай тўкин замондир.

Гулистондан кетдингиз,
Қай бўстонга етдингиз,
Хатлар ёзмай қўйдингиз,
Ё бизни унутдингиз.

Мумкинмиди унутиш,
Яхшиси, мактуб кутиш,
Сабру тоқат этагин
Керак маҳкамроқ тутиш.

Сайраб ўтди икки қуш,
Ғужуллаб дон олишиб,
Қанот қоқиб учдилар
Сиз юрган жойга шошиб.

Ватанимда боғлар бор,
Тоғ, ўрмон, сойлар билан,
Қуш бўлсам учар эдим,
Сиз юрган жойлар билан.

Эл қўриқлаш йигитнинг
Тенг келмас катта бурчи,
Тоғни текис қиларкан
Ёшлик — йигитлик кучи.

Борган сари ошади
Оқар сувлар шовқини,
Ҳар ким билавермайди
Муҳаббатнинг завқини.

* * *

— Эшик олдида гулзор,
Гул кўтариб чиқдинг, ёр,
Армияга кетганда,
Кулиб дединг: «Яхши бор!»

Нари бормай кўзимдан,
Кулиб турасан доим,
Кузатганлар юлдуздай,
Сен бўлсанг тўлган ойим.

— Солдат форма ярашган
Бўйингни кўрай дейман,

**Ойдай ярқиллаб келсанг,
Хуснингга тўйай дейман.**

— Бирга ишлаб келардик,
Бир гапириб, ўн кулиб,
Юрагим бир четини
Олиб қолдингми юлиб.

— Сира чидаб бўлмайдим
Муҳаббатнинг ўтига.
Ўтимга сув урувчи,
Мунгазирман хатингга.

Шошиб-шошиб ўқийман,
Ҳар бир ёзган сўзингиз.
Зор соғиниб юрганда,
Кўргандайман ўзингиз.

Кўришамиз тез кунда,
Ғам ейишлик беҳуда,
Олис бўлса ҳам йўллар,
Кўнгиллар яқин жуда.

Боғ айланиб боргандим,
Қизил гулдан олгандим,
Суйган ёр кетарида
Гул узатиб қолгандим.

Сиз биз юрган бу боғда
Қушлар сайрар бутоғда,
Қушлар билан қўшигим
Жўр бўлади ҳар чоғда.

Тўрғай ўтди чулдираб,
Жуфти билан жўр бўлди,
Ўғилчамиз пилдираб,
Юриб кетди, зўр бўлди.

Келинг нишганда гилос,
Уети қизорди халос,
Насиба сақлаб қўйиш,
Ота-онадан мерос.

Ўзумдан танлаб ейсиз,
Ўзгандайин тоқлардан,

Олиб қўйдик насиба
Беҳи, олма, ноклардан.

Улуғ хизмат армия,
Эллар тинчлик-омонда,
Меҳнатдан кам бўлмаймиз
Шундай яхши замонда.

Пахтакор ғаллакорнинг
Даласи бор, дашти бор.
Соғиниш, хат кутишнинг
Аллақандай гашти бор.

* * *

Эгнимда бор елвагай,
Этаги ерга тегмагай,
Совет даври қизлари
Қайғу ҳасрат кўрмагай.

Ойлар келар айланиб
Кунлар келар сайланиб,
Чиқиб қаранг кўчага
Қизлар келар шайланиб.

* * *

Баланд экан отизингнинг челлари,
Орва қўшса сазо берар беллари,
«Ҳорманг!» десам, «Лаббай!» деган тиллари,
Яша, бола, яшаганнинг замони,
Виждон билан ишлаганнинг замони.

Эшикдан ўтса деб, кўзимдир гадо,
Сен болага етиш дилда муддао,
Орага содолмас душманлар низо,
Яша, бола, яшаганнинг замони,
Виждон билан ишлаганнинг замони.

Қизилқум чўллари бўлётир обод,
Мен ҳам бормоқ учун берсам арза хат,
Бизнинг учун ўлтирибди ҳукумат,
Яша, бола, яшаганнинг замони,
Виждон билан ишлаганнинг замони.

* * *

Тиканлар ўрнига қизил гул битди,
Ғариблар Советда мурода етди,
Бизларни қийнаган муштумзўр кетди,
Дилимизни шод айлаган қизил гул.

Тиканлар ўрнига қизил гул экдик,
Чўлларда уй қуриб, чодирлар тикдик,
Чўп бўлмас ерларга пахталар экдик,
Дилимизни шод айлаган қизил гул.

Тиканлар ўрнига қизил гул унди,
Офтобнинг нурида минг хилга дўнди,
Чўлларни гулзорга дўндиринг энди,
Ер дилини шод айлаган қизил гул.

Қизил гул, қизил гул узгим келади,
Ерга гулдасталар тузгим келади,
Севгимизга гуллар жило беради,
Дилимизни шод айлаган қизил гул.

* * *

Севган ёр келади йўнғичқа ўриб,
Йўлларга сиғмайман мен уни кўриб,
Бир кунда бажарди ҳафталик ишни
Меҳнат енгил бўлди машина келиб,
Мен нима ҳайрони, шунинг ҳайрони,
Ҳаммадан зўр экан янги полвони.¹

Бу боққа қураминг янги дарвоза
Полвоннинг кучидир элга овоза,
Минг киши ишини қилар бир киши,
Чўлларга йўл солса, ўсади ғўза.
Мен нима ҳайрони, шунинг ҳайрони
Ҳаммадан зўр экан янги полвони.

Солсам рўмол кенг елкамга етади,
Полвон билан менинг ёрим ўтади,
Машина ишини томоша қилинг,
Тоғни олиб жарликларга отади.

¹ Экскаватор.

Мен нима ҳайрони, шунинг ҳайрони,
Зўрдан ҳам зўр экан чиққан полвони.

Азим дарё унга қилча кўринмас,
Кеча-кундуз ишлатсанг ҳам эринмас,
Ишлатувчи учун чарчаш билинмас:
Мен нима ҳайрони, шунинг ҳайрони,
Полвонлардан полвон экан полвони.

Шамолда қимирлар тўтнинг пати,
Техника ўрганиш ёрнинг нияти,
Юртим обод, элим учун хизмати,
Сен экансан полвонларнинг полвони,
Яша дейман Советларнинг замони.

МЕХАНИЗАТОР ҚИЗ ҚУШИҒИ

Баҳти кулган қиз боламан,
Шўхман, кулар юз боламан,
Йигитлардан қолишмаган,
Механик қиз мен бўламан.

Пахтам ўсар юзим ёруғ,
Гап сотмайман қуппа-қуруқ,
Бахтимизга бахт улаган
Партияга юз минг қуллуқ!

Пардоз ишдан кейин керак,
Таннозларда иш бедарак,
Ишдан қўрққан ботир эмас,
Мардда бўлар мардча юрак.

Ленин бобом замонаси,
Шу бахтимнинг таронаси,
Ленин нури билан ёруғ
Юртимнинг ҳар бир хонаси.

Ариқ бошида терак,
Уни бутамоқ керак.
Ленин тузган даврда
Яйраб ўйнамоқ керак.

Соатим чиқ-чиқ этар,
Қўдимдан ҳар иш битар,
Совет даври ҳур давр,
Ҳамма мақсадга етар.

БОҒИМДА УСАР ГУЛЛАР

Боғимда ўсар гуллар,
Тинчликда яшар эллар,
Ленин номини айтсам,
Севинчга тўлар диллар.

Шойи рўмол бошимда,
Чаман-чаман гуллари,
Тинчликсевар халқимнинг
Мудом равшан диллари.

Севганимга атоқлаб,
Шойи белбоғ тўқидим,
Шойи белбоғ тўқишининг
Мактабида ўқидим.

Жаҳонда тинчлик бўлсин,
Юрак шодликка тўлсин,
Шу замоннинг қизлари
Озод бўлсин, ҳур бўлсин.

Колхозда ҳам илғорман,
Хуррамман, бахтиёрман,
Тинчлик учун жонимни
Беришга ҳам тайёрман.

Меҳнат қилиб колхозда,
Барчалар аҳил бизда,
Кулгилар авжга минсин
Советлар элимизда.

Ҳаётимиз фаровон,
Йўлларимиз чароғон,
Бизга шодлик бахш этган
Партиямиз бўл омон!

МЕҲНАТКАШ ЙИГИТ УЧУН...

Оқ билакни чизгадим,
Ерга ўғит солай деб,
Белни маҳкам боғладим,
Қатта ишлар қилай деб.

Биз унумли ишлаймиз,
Ишлаганчун тишлаймиз,
Планларни бажариб,
Кўнглимизни хушлаймиз.

Ҳосилда рекорд қўйдик,
Душман кўзини ўйдик:
Чевар қизлар бирлашиб,
Шартномага қўл қўйдик,

Партиямиз меҳрибон,
Ватанимиз гулистон,
Чевар қизлар қўлида
Дала-қир боғу бўстон.

Совет юрти кенг экан,
Эркак-аёл тенг экан,
Колхозда ишлаб келиб,
Роҳатни кўринг экан.

Ёз ёнга гул экайин,
Ҳидласин келса ёрим,
Меҳнаткаш йигит учун
Берайин танда жоним.

ВАЪДАСИДА БОР КЕЛАР

Гул ҳовузга келибман,
Гул лолалар терай деб,
Гул-лолалар баҳона,
Ёр бўйини кўрай деб.

Гул ҳовузга ёр келар,
Азиз вафодор келар,
Меҳнатда бирга бўлган
Ваъдасида бор келар.

Сув оқар шилдир-шилдир,
Ёрим планни тўлдир,
Сен меҳнатда танилсанг,
Менинг мақсадим шулдир.

Қўлрўмолга гул тикдим,
Игна билан кашталаб,
Ёр дийдорига тўйдим
Ишлаб бирга, эрталаб.

КОЛХОЗГА ҚИЗЛАР КЕЛАДИР.

Осмонда ойга ўхшаб,
Қошлари ёйга ўхшаб,
Фасли баҳорга ўхшаб,
Колхозга қизлар келади.

Совет юрти элимиз,
Куч-қувватли белимиз,
Очиб баҳри дилимиз,
Колхозга қизлар келади.

Лениннинг қизларидир,
Очилган юзларидир,
Мазали сўзларидир,
Колхозга қизлар келади.

Шуҳрат билан шайланиб,
Далаларни айланиб,
Звенога бойланиб,
Колхозга қизлар келади.

«Оқ олтинни» терамиз,
Планни бажарамиз,
Роҳатланиб юрамиз,
Колхозга қизлар келади.

ПИЛЛАЧИ ҚИЗ ҚУШИГИ

Тут япроғин тераман,
Навқонимга¹ бераман,

¹ Навқон — илак қурти.

Пилла пилан тўлсин, деб
Ҳалол меҳнат қиламан.

Мен ўзим-о, мен ўзим,
Навқонда икки кўзим,
Пилла план тўлганда,
Юзи ёруғ колхозим.

Бизнинг колхоз қизлари,
Навқондадир кўзлари,
Пилла план тўлганда,
Ипак кияр ўзлари.

Оқдир менинг билагим,
Кўндир менинг тилагим,
Планимиз тўлсин, деб
Тинчимайди юрагим,

Колхозимиз боғида,
Кўзим тут япроғида,
Ударник деб ном олдим,
Пилла тўлган чоғида.

Пилламиз ҳам мўл бўлсин,
Меҳнатимиз зўр бўлсин,
Бизга тинч ҳаёт берган
Партиямиз соғ бўлсин.

ПАХТАКОРНИНГ ҚИЗИМАН

Элнинг кўрар кўзиман,
Енг шимарган ўзимман,
Қимлигим сўрасангиз,
Пахтакорнинг қизиман.

Шўх булбуллар сайрайди,
Фасли баҳор бўлганда,
Еш юрагим яйрайди,
Пахта план тўлганда.

Мардона қиз пахтакор,
Тер пахта қанор-қанор,
Меҳнат қилиб толмайман,
Ватан бўлсин миннатдор.

Чўлни бўстон айладик,
Чин гулистон айладик,
Пахта план бажариб,
Дилни шодон айлайлик.

Даштларда пахта унди,
Бу зафардан якунди,
Ким планни бажарса,
Унга бахт қуши қўнди.

Партиямиз меҳрибон,
Ватанимиз гулистон,
Колхозчи қиз албатта,
Чўлларни айлар бўстон.

ЧЕВАР ҚИЗЛАР ҚУШИҒИ

Биз барно чевар қизлар,
Қалам қошли қундузлар,
Меҳнат қилиб мардона,
Таққан олтин юлдузлар.

Ҳар бир ишга чевармиз,
Меҳнатни чин севармиз,
Меҳнат қилиб мардона,
Роҳатини кўрармиз.

Яшася колхозимиз,
Колхоз тузган ўзимиз,
Бошимизда нур сочар,
Кремль юлдузимиз.

Совет юрти кенг экан,
Эркак-аёл тенг экан,
Меҳнат қилиб мардона,
Давронни суринг экан.

Чигит экдик унсин деб,
Шартномамиз тўлсин деб,
Юз центнерга қўл қўйдик,
Душман ёниб ўлсин деб.

Колхозимиз боғида,
Олма билан нори бор,

Колхозимиз йигитларин
Юрагида ори бор,

Ҳаётимиз фаровон,
Йўлларимиз чароғон,
Бизга шодлик бахш этган
КПСС, бўл омон!

ПАХТАЧИЛИҚ ГУЛЛАСИН

Ҳурматли колхозчи, азиз деҳқонлар,
Ғайрат қилинг, пахтачилик гулласин,
Азоб чексин сизга қарши турганлар,
Ғайрат қилинг, пахтачилик гулласин.

Бирлашингиз севикли Хоразмда,
Кеча-кундуз яшанг бу ҳур Ватанда,
Ҳамма аҳил бўлиб, жондек бир танда,
Ҳормай ишланг, пахтачилик гулласин.

Раҳбаримиз партиянинг дарғаси,
Тўғри йўлни кўрсатади барчаси,
Тўлиб тошсин Хоразмнинг пахтаси,
Ишланг жонли, пахтачилик гулласин.

ЮР, БОРАЙЛИҚ, МИРЗАЧУЛГА

Мирзачўлнинг йўли бейик,
Шоҳасида ўйнар кейик,
Машина ҳайдаган йигит,
Юр, борайлик, Мирзачўлга.

Мирзачўлда бордир оли,
Турли мева келар ҳали.
Тейинда ипакдан ғоли,
Юр, борайлик, Мирзачўлга.

* * *

Менинг оғам оқ карвучдан жой қураар,
Эшигим олдида «Волга»лар турар,
Ленин тузиб берган бахтли замонда
Соат сайин тилакларим барқ урар.

Раҳбаримиз партиянинг дарғаси,
Гумдон бўлсин кимлар уни қарғаса,
Қургунлашдик¹ айтганини бажариб,
Тулга тўлди элнинг олди-орқаси.

Шоҳи кўйлагимни кийиб шайландим,
Бригадам пахтасини айландим,
Кундаги нормани кунда бажариб,
Мажлисларда президиумга сайландим.

Гоголь мактабида битган бир гулим,
Чинорда сайрайди гўё булбулим,
Очилибсан дўстим яна чаманда,
Ишда ўзгаларга намуна бўлгин.

Кундан-кун тилагим умидим ошар,
Янги ҳаёт — коммунизм бошланар,
Чунки биз бажардик пахта планни,
Шунинг учун кўнглим қувончи тошар.

Ишлов бердик бўз ерларга, боғ бўлди,
Чигит экдик, «оқ олтин»дан тоғ бўлди,
Куч аямай меҳнат қилдик, толмадик,
Тўккан тердан, роҳат, вақтлар чоғ бўлди.

Помбарх кўйлак кийиб чиқсам ярашур,
Орзу-умидларим кундан-кун ошур.
Ҳаммадан оширдик пахта планни,
Шу сабаб кўнглимнинг қувончи тошур.

Пахтага қарасам кўзим қамашар,
Япроқлари бир-бирига қарашар,
Пахталарга пахтакорлар ярашар,
Бойлигим, давлатим, жоним пахталар.

* * *

Мен колхознинг жониман,
Меҳнат қаҳрамониман,
Кеча-кундуз ишлайман,
Оқ нонларни тишлайман.

¹ Қургунлашдик — бой-бадавлат бўлдик маъносига.

Иигирма йил ишлаган
Раис бувам ўлмагай,
Колхозчини тўқ қилган
Раис бувам ўлмагай.

Чаққон қиз-о, чаққон қиз,
Ипак қурти боққан қиз,
Ипак қуртлари боқиб,
Ленин орден таққан қиз.

Чаққон қиз-о, чаққон қиз,
Оғизда пахта терган қиз,
Планларни тўлдириб,
Делегатлар бўлган қиз.

Айланиб қўнади гужума қирғай,
Раис бува, пахта планинг тўлғай,
Ҳаммалари айтади раисни ёш деб,
Ўзи ёш бўлса ҳам колхозга бош деб.

* * *

Кетмон уриб оқ билагим толдирдим,
Дастасини қоромондан солдирдим,
Универсални миниб олдим ўрганиб,
Кетмонимни мувейларда қолдирдим.

Тошҳовузга кўнглим кетди юклашиб,
Хур қизларга кастюм келди букланиб,
Костюми сизники, садаф бизники,
Хур қизларга орден келди тиркалиб.

Айланиб-айланиб учади тўрғай,
Колхозим пахтасин плани тўлғай,
Колхозим пахтасин плани тўлиб,
Обкомнинг олдида обрўси бўлғай.

Раис бува, қарайверманг бизларга,
Раҳмингиз келмайми қаро кўзларга,
Планларни юз элликдан оширдик,
Мукофотга бахмал беринг бизларга.

Раис бувам эшигимдан ўтади,
Ҳар ўтганда мени кўриб ўтади,
Ударникни мақтагани-мақтаган,
Ахир айтинг дангасани нетади.

Эгнимга кийганим дапкили шойи,
Дунёда яшагай бригадир дойим,
Пахта планини юздан бажариб,
«Победа», «Волга»лар мингай илойим.

Оқ теракдан қайирганим бир қойиз,
Планларни тўлдирибмиз юз фойиз,
Дунёда яшасин Сойиб шўрамиз,
Кетмон урсак берармакан аванс.

Соя-соя паст гужумнинг сояси,
Ривож олгай бригадамнинг пахтаси,
Мукофотга берган гулли пўтаси,
Яшагай дунёда раис бувамиз.

Дарвозачи болани юбордим ўта,
Белига боғладим нақшли пўта,
Бўлайин десангиз корнинг эгаси,
Урганинг ашула, музика, нота.

Опа, бўйингдан айланай,
Эртанг тўйингдан айланай,
Мазали қилиб палов пиширган,
Ширин қўлингдан айланай.

Амма бийим нон ёпади ўхшатиб,
Қўлидаги рапидани қақшатиб,
Ёлган нони шундай ширин, ўртоқлар,
Еяверинг дастурхонни бўшатиб,

Ошиғига борган одам қаримас

ҚИЗЛАР

Гуллаган пахта далада,
Очилган чаман далада,
Булбул сайраган боғларда
Сайр этиб юрар қизлар.

Адаб билан боққан қизлар,
Хинжу маржон таққан қизлар,
Ноз-ноз этиб жилва билан
Йигитларга ёққан қизлар.

Қиз ҳар кимга атоқланар,
Уни насиб этган олар,
Қиз қадрини йигит билар,
Йигит кўнглин хушлар қизлар.

Соф Хоразм ҳавосида
Соғ-саломат юрган қизлар,
Йигитларнинг вақтин хушлаб
Кулиб жилва қилган қизлар.

Тўю тамоша вақтида
Ясанишиб юрган қизлар,
Сайраган булбулдай бўлиб,
Кўшиқ айтиб кулган қизлар.

Тўй бўлганда севинарлар,
Урдаклардай ювинарлар,
Ҳурилиқодай ясанишиб,
Йигитларни ўртар қизлар.

Севиб ёрга теккан қизлар,
Ёрни кўнглин олган қизлар,
Ёримни кўп соғиндим, деб
Салом хатлар ёзган қизлар.

ЖАВОБ БЕРГИН СЎЗИМГА

Боғимда очилди қизил гулларинг,
Узумнинг сувидан ширин тилларинг,
Жонимни олибди қора нўзларинг,
Тезлик билан жавоб бергин сўзимга.

Чин ошиқман қалбинг билан ўзингга,
Тезлик билан жавоб бергин сўзимга,
То ўлгунча мен тушибман изингга,
Тезлик билан жавоб бергин сўзимга.

Ошиқликни ҳеч бир инсон билмасин,
Бу ишнинг охири ёмон бўлмасин,
Езган хатни душманларим билмасин,
Тезлик билан жавоб бергин сўзимга.

ЖОНИМНИ БЕРАЙИНИ ЕРИМ ДЕСАНГИЗ

Ховузнинг бўйида томингиз борми,
Хастадай турибсиз, ҳолингиз борми,
Келмисиз, кетмисиз бизнинг элларга,
Еки биздан бошқа ёрингиз борми?!
Жонимни берайини ёрим десангиз.

Қошингинг тагинда ўйнайди кўзинг,
Ун тўрт кунлик ойга мангзийди юзинг,
Кўшкўпир қалъасинда бир сенинг ўзинг,
Қулоғингга олма душманнинг сўзинг,
Жонимни берайини ёрим десангиз.

НЕ ДЕРДИМ

Сен йўқда кирмадим олма боғингга,
Ёрим қувонаман сенинг соғингга,
Сира қолмагайман ёмон доғингга,
Дард-аламда касал бўлсанг, не дердим.

Бахтимиз хуш, бахтиёрмиз дунёда,
Биздан икки фарзанд келди дунёга.
Юзимиз тушмади ҳеч бир фарёда,
Душманларга банди бўлсанг, не дардим.

ХАТИНГНИ ОЛДИМ

Қурбонинг бўлайин, гул юзли ёрим,
Соғиниблар ёзган хатингни олдим,
Сизга садқа бўлсин бу ширин жоним,
Ёрима деб ёзган хатингни олдим.

Оқ қоғозга салом ёзиб юбориб,
Ёрини соғиниб сарғайиб-сўлиб.
Хат олганда хафа кўнглим шод қилиб,
Ёрима деб ёзган хатингни олдим.

МАҚТУБ

Боғингда очилган қизил гулларинг,
Узумнинг сувидек ширин сўзларинг,
Жонимни олди-ку қора кўзларинг
Севар ёрим, жавоб бергин хатима.

Ушбу хатни киши ўқиб кўрмасин,
Сизга ошиқ бўлганимни билмасин,
Яхши-ёмон изимиза тушмасин,
Меҳрибоним, жавоб ёзгин хатима.

Хатлар ёздим оқ қоғозни тўлдириб,
Сизни истаб қизил юзни сўлдириб,
Хатим кетди сизнинг ёнга қидириб,
Меҳрибоним, жавоб ёзгин хатима.

Топмайсизми қоғоз билан қаламни,
Нима учун аядингиз саломни,
Жавоб ёзинг, ўқигайин оламни,
Севар ёрим, жавоб ёзгин хатима.

САЛОМ ХАТ

Мард бўлиб майдонга чиққан
Мардикорга мандан салом,
Гул ичида камол топган
Чиноримга мендан салом.

Бизлар юрибмиз бу ерда,
Сиз меҳрибоним қаерда,

Омонмисиз Хоразмда,
Нигоримга мендан салом.

Очилган гунча гулидек,
Сиё сочлари сунбулдек,
Ширин овозли булбулдек,
Сиз ёрима мендан салом.

ЖАВОБ

Мудом йўлдадир кўзларим,
Эсдан чиқмагай сўзларим,
Тезда келинг Хоразмга,
Қувонсин қора кўзларим.

Мудом тушарсиз ёдима,
Кўп-хат ёзинг ўз отима,
Қулоқ солинг фарёдима,
Севар ёрга мендан салом.

ЖАВОБ БЕР

Боғингда очилган қизил гулларинг,
Булбулдек сайраган ширин тилларинг,
Жавоб бўлди сенинг ширин сўзларинг,
Севар ёрим, ёзган хатга жавоб бер.

Ошиқ улки, бир-бирига хат ёзар,
Шу хатимнинг жавобини сен қайтар,
Ҳар ким билган қўнгилдагисин айтар,
Соғингандан ёзган хатга жавоб бер.

Ҳар кимнинг дунёда тенги бўлмаса,
Ғариб ошиқ бўлиб даврон сурмаса,
Бу бахтли дунёда ўйнаб кулмаса,
Ошиқликдан ёзган хатга жавоб бер.

ОМОНМИКАН

Сочларига лента таққан,
Қилиқлари менга ёққан,
Кўз остидан кулиб боққан,
Менинг ёрим омонмикан?

Юракдан айтган сўзлари,
Едимда гул-гул юзлари,
Эймисол қоши-кўзлари,
Менинг ёрим омонмикан?

СЕН ЁР КЕТГАЛИ

Рўзим ёп¹ бўйида кўрдим кўшимни,
Сенинг учун ерга қўйдим бошимни,
Эсама сиғмаган қора сочимни
Ювиб-тарамадим сен ёр кетгали.

Кетмон урсам жиққа-жиққа теяди,
Ёрим учун юрак-бағрим куяди,
Ёрим менинг душман кўзин ўяди,
Оролар бермайман сен ёр кетгали.

ТЎЙ БОШЛАСИН

Бошимга осганим садаб,
Мактабдан ўргандим адаб,
Колҳозимиз берар мадад,
Ёра айтнинг, тўй бошласин!

Ёра айтнинг, уйга кирсин,
Сансираган тилим қурсин,
Энди десам ҳарна бўлсин,
Ёра айтнинг, тўй бошласин!

Қумри деган бир қуш бўлар,
Сийналари кумуш бўлар,
Ошиқ-маъшуққа дуч бўлар,
Ёра айтнинг, тўй бошласин!

Ўрта бўйли хўжик бола,
Жоним фидо сендай ёра,
Мани қилдинг кўп овора,
Ёра айтнинг тўй бошласин!

¹ Канал номи.

ЭСГА ОЛИНГ

Гуя очилар, дўстим, асл боғларда,
Ман қолибман ҳасрат билан доғларда,
Хат ёзаман сизга саҳар чоғларда,
Эсга олинг боғу бўстон, тоғларда.

Булбул қўнса, гуллар озор топмайди,
Васфингни айтаман, кунлар ботмайди,
Севар ёрим ёдга тушган кечаси,
Оҳ ураман, сира тонглар отмайди.

Айнимда куйлагим оқди-қизилди,
Мани севганимни бўйи узунди.
Бўйи узун бола, ўтма бу йўлдан,
Сени кўриб, мани кўнглим бузилди.

Нозбўй рўмолимни солавераман,
Ҳар кун мажлис бўлса боравераман,
Бир йигитга кўнгли кўйдим, чиқонлар,
Бошимга на келса кўравераман.

Уйим ёна сув келади дойланиб,
Келмасмикан менинг ёрим айланиб,
Кела қўйса менинг ёрим айланиб,
Душманларнинг тили қолар бойланиб.

БЕВАФОЛИК ЭТСАНГ, САН ЙИГИТ ЭМАС!

Чўғирмаси ярашади бошина,
Майда гули тўкилади қошина,
Қораниб юради думли-душина,
Келавер кўзингдан, қўрқма изингдан.

Дарвозадан чиқиб туриб кўраман,
Дойиларим² дую³ қўйса ўламан.
Тек юр, бола, дойиларим дўймасин,
Ёшгина жонингга завол бўлмасин.

Бизнинг ёрни камзўрини енги йўқ,
Шу элатда бизнинг ёрни тенги йўқ.

¹ Чўғирма — бош кийими, телпак.

² Дойи — тоға.

³ Дуймоқ — сезмоқ.

Ман ёримни фақат мақтаб сўзламай,
Севгининг зўридан қизил ранги йўқ.

Арвосини губур-губур ҳайдайди,
Арвонинг устида бола не дейди,
Қулоғима яхши ёқди бир гапи,
Бугун туриб, эрта бораман, дейди.

Боққи бедов оти таблада турмас,
Бир чаман гули бор очилмай сўлмас,
Сўнгги тутган ёринг менингдек бўлмас,
Бевафолик этсанг, сен йигит эмас.

СЕН БОЛАДАН СИРА ҚУНГЛИМ ҚОЛМАДИ

Учакка чиқвадим найча қамиш деб,
Жалатой¹ болани ёрим эмиш деб,
Эркалаб буюрдим қора кавуш деб,
Бажарди сўзимни ажаб, Кумуш, деб.

Ҳовлисида икки бедов оти бор,
Даласида гул тўшалган кати бор,
Узи ёш бўлса ҳам зўр журъати бор,
Журъатинг жўшганда, бола, ол мени.

Эшигина налча гужум экилган,
Саройи суприлиб, сувлар сепилган,
Чўгирмаси манглайна тўкилган,
Боланинг тақдири манга битилган.

Епмикан деб отлаганим солмади,
Қантмикан деб тишлаганим олмади,
Сен боладан сира кўнглим қолмади,
Келавер жонингдан, жоним айтаман.

Епмикан деб солмалардан ҳатладим,
Баҳона этиб, опаларга қатнадим,
Севгингни мен юрагимда сақладим,
Келавер жонингдан, жоним айтаман.

¹ Ж а л а т о й — енгилтак, шўх.

СЕВГИМНИ СЕЗМАСАНГ, СИНГЛИНГДАН СУРА

Хориб келиб, Янгиёпдан сув ичдим,
Яхши кўрган ёрдан бир гап эшитдим,
Шу гапни эшитиб ўзим унутдим,
Келавер кўзингдан, кўрқма изингдан.

Бир бола келибди ёлнинг рошина,
Пўтаси хўл бўлди кўзда ёшпа,
Мен баҳона топиб бордим қошина,
Келавер кўзингдан, кўрқма изингдан.

Сув ўтади гужумининг тайиндан,
Нечалар келади ётган ериндан,
Пўтасини ечиб олдим белиндан,
То ўлгунча нишона шу ёримдан.

Арвани юбордим уч чақрим жоя,
Бизни севган йигит сочлари қора,
Бўйи толчибиқдай, кўзлари сиёх,
Севгимни сезмасанг, синглингдан сўра.

Оти семиз, арвасини тортади,
Арвоға товланиб тупроқ ортади,
Ман билмайман кимнинг данжик боласи,
Йўлда туриб бизга жавоб айтади.

ЕНДИ ЖОНИМ, ЁРДАН ХАБАР КЕЛМАДИ

Дарвозадан ҳайдаб чиқар қўйини,
Кеча-кундуз мен чекаман ўйини,
Олисдан кўрғазар узун бўйини,
Ёнди жоним, ёрдан хабар келмади.

Йўнғучқани ўта-ўта йўл этдим,
Киприк солиб кирванқадан тўн этдим
Ишқингизни бу кўнгилга жой этдим,
Ёнди жоним, ёрдан хабар келмади.

Эшикдан ўтади оқ отли бола,
Оқ отнинг устида телпаги қора,
Тоза чиққан лапламадан жуббала,
Энамдан ҳам меҳрибондир шу бола.

Болани айтсалар ичим ёнади
Қирқ кеча ўйнашсам меҳрим қонади,
Бизларни қўшмаган ўгай онади,
Ёнди жоним, ёрдан хабар келмади.

Узун долонларда арва бўшатган,
Қамчин даста билан новвот ушатган,
Қизни қўйиб, жувонларга гап отган,
Ёнди жоним, ёрдан хабар келмади.

КЕЛАЙ ДЕСА ОНАСИДАН ҚУРҚАДИ

Қора сочим қуш паридан майдади,
Севиб олган севар ёрим қайдади,
Севиб олган севар ёрим бўлмаса,
Сувга оқиб шайид ўлган фойдади.

Осмона қарасам ойлар туғибди,
Ойдек бўлиб тўраҳоним турибди,
Турма пўтасидан попук қўйибди,
Боланинг онаси нечик туғибди?!

Қора кавуш кийдирдилар оёққа,
Олтин узук солдирдилар бармоққа,
Олтин узук солиб қолдим уята,
Узук қурсин, мани бошлади ёта.

Алина солғоним қошсиз ҳалқади,
Сувга солсам маржонлари қалқади,
Ёримга қарасам кунда келажак,
Келай деса онасидан қўрқади.

Осмондан учади оққина сулгин,
Қора камзўрингни товари гулгун,
Боланинг изинда ўлармиз бир кун,
Фикру хаёлимдир шу бола тун-кун.

МЕН БУНДА ЗОР, ЁРИМ УЙИДА ЁТАР

Уч олма қўйибман, учиси қатор,
Меҳмон бўлиб борсак жонина қатор,
Ота, бугун оқшом нечун тонг отар,
Мен бунда зор, ёрим уйинда ётар.

Рўмолимни ювиб сардим анора,
Оч қолиб турвадим, тўйдим жамола,
Долонда бир бола этади нола,
Кучингиз етмайди мендек ниҳола.

Қизил отнинг манглайида нишона,
Гулнор отинг олиб чиқди-дешона,
Келавер, севганим, эй асл жона,
Ихтиёрий яша, деяр замона.

СЕВАР ЖОНИМ СУВ БЎЛДИ

Баланд-баланд учакларда танишдим,
Ҳеч ким тегмасин деб тейдан боришдим,
Аввал енг. учида ғазал олишдим,
Сўзла Бика, севар жоним сув бўлди.

Уч қизни кўрибман учиси бирдек,
Ичида бириси очилган гулдек,
Бирисининг овозлари булбулдек,
Сўзла Бика, севар жоним сув бўлди.

Бошида шерози, эгида чакмон,
Нарроқ, туринг, мен ЗАГСга ўтажакман,
Никоҳ қоғоз чиқжақини билжакман,
Сўзла ёрим, севар жоним сув бўлди.

Орқам бериб суюнибман парвона,
Сизни деб бўлдим ман дали-девона,
Сизни топширибман билим конина,
Сўзла ёрим, севар жоним сув бўлди.

РУС ОҒАМ СОЗИНА ТАЛҚИН АЙТАМАН

Учакка чиқма деб неча айтаман,
Сочинг узун сочвоғингдан тортаман,
Рус оғам созина талқин айтаман,
Энди бугун эскиликдан қайтаман.

Тегирмонни солдам билан тортаман,
Энди бугун эски йўлдан қайтаман,
Рус оғам созина талқин айтаман,
Талқин айтиб Боку рўмол ёпаман,

ОТИНИ ЭШИТСАМ ЕНА БЕРАМАН...

Папкасини олиб йўлдан ўтади,
Сўранг опа, қайси ерга кетади,
Айтмай кетганлари ҳайрон этади,
Шундай экан ёрни олиб нетади?!

Узувли-қисқали кийганларингиз,
Биздан яхшимикан севганларингиз,
Биздан яхши бўлса севганларингиз,
Бизларга ёқмайди келганларингиз.

Ўтиб кетдинг идоранинг олдидан,
Жудо бўлдинг соф муҳаббат аҳлидан,
Ёмон гапинг бўлса чиқар кўнглингдан,
Узр сўра ранжиган у соф дилдан.

Сочимни юваман, оро бераман,
Чиқиб кунгирага сазо бераман,
Айтаверманг шу боланинг отини,
Эшитгундай бўлсам ёна бераман.

Эшингнинг ўкчаси ўн икки парда,
Ман қайдан дуч бўлдим ошиқлик дарда,
Иккимиз ҳам ишқ ўтида ёнамиз,
Бермасмикан шу болага отамиз?!

Қоронғуда қора кўрдим кўзингни,
Тўлган ойга ўшатаман юзингни,
Отам чақирганда «Бормагин», деддинг,
Энди келсанг билиб сўзла сўзингни.

ЗАМОНИМ, КЕЛИБДИ, СЕВАСИМ КЕЛДИ

Бола келиб қетди кун ўрта маҳали,
Мен сизга дедим-ку, қистаманг ҳали,
Ҳозир йиғим-терим қизиган маҳали,
План тўлиб, тўй десангиз сўнг майли.

Баланд-баланд учаклардан боришдим,
Конверт билан газалларни олишдим,
Ҳеч ким билмасин деб яширин севишдим,
Кечки кузда тўй бошлашга келишдим.

Баланд-баланд бу тоғлардан қор келар,
Белбоғини салқи ташлаб ёр келар,
Нормасини бажармади деманглар,
Кўпчилик ичида менга ор келар.

НИМА-НИМА ДЕЙСИЗ?

Олма отдим отганга,
Нима-нима-нима дейсиз?
Гул боқчада ётганга,
Нима-нима-нима дейсиз?
Аччигингиз келмасин,
Нима-нима-нима дейсиз?
Қўл ушлашиб юрганга,
Нима-нима-нима дейсиз?

Ошно бўлган ўзингиз,
Нима-нима-нима дейсиз?
Ошноликка чидай олмай,
Нима-нима-нима дейсиз?
Ташлаб кетган ўзингиз,
Нима-нима-нима дейсиз?!

Ошиқ бўлдим ўзингга,
Нима-нима-нима дейсиз?
Қошинг билан кўзингга,
Нима-нима-нима дейсиз?
Айтолмайман юзингга,
Нима-нима-нима дейсиз?
Инсоф бергай ўзингга,
Нима-нима-нима дейсиз?

Боққа киринг бодом бор,
Нима-нима-нима дейсиз?
Аста келинг акам бор,
Нима-нима-нима дейсиз?
Аканг бўлса кетади,
Нима-нима-нима дейсиз?
Ўз ишига кетади,
Нима-нима-нима дейсиз?

Оқ олма, қизил олма,
Нима-нима-нима дейсиз?
Олмага назар солма,

Нима-нима-нима дейсиз?
Олмага بازار солсанг,
Нима-нима-нима дейсиз?
Уз билганингдан қолма,
Нима-нима-нима дейсиз?

ЖОНИМНИ БЕРАЙИН — ЕРИМ ДЕСАНГИЗ

Ғижим бахмал пальто олдим кийсангиз,
Қиссасида қант қўйибман есангиз,
Мени агар аввалгидай севсангиз,
Жоним берайин — ёрим десангиз.

Қарай-қарай эгри бўлди бўйвимиз,
Ёрим кетгач ҳоли қолди қўйнимиз,
Сенинг учун маломатга розиман,
Жонимни берайин — ёрим десангиз...

Фалакнинг ишлари қаридан-қари,
Баъзи бир ошиқнинг йўқдир, қарори,
Ҳар қанча қилсанг ҳам бировнинг ёри,
Бировнинг ёрини бўлмаё иқрори.

Бир юзи олмадан, бир юзи нордан,
Мен нечук кечаман қора кўз ёрдан.
Боғларидан қизил гулин термадим,
Эй дўстларим, бахтим қандай, билмадим.

Қирмизи рўмолим учди фалакка,
Айрилиқни ўти тушди юракка.
Ёшлигимдан доғлар солдинг, юракка,
Жонимни берайин чиндан керакка.

СЕВГАН ЕРИМ УЗОҚ КУТИБ ҚОЛМАСИН

Ошиқ бўлдим ажойиб бир санама,
Чақмоқ чақиб ўтлар ёқди тапама,
Севганимни сездирмадим онама,
Раиғинамни ёрисинан биломи?!

Копративга борсам куним ботади,
Копративчи бола новвот отади,
Новвот отганингни ёмон кўрмиман,
Эл-юрт ичида қатти ботади.

Эшигингни олди ўтмакка қойим,
Йилвор пешонангиз ётмоққа қойим,
Бир ўзим ётибман ёрни соғиниб,
Ширин хаёлида кўнглим ёз бўлиб.

Эшигингдан мен ўтаман мажлиса,
Онабийи, айтиб қўйинг раиса.
Мажлисини қуруқ гап-ла чўзмасин,
Севган ёрим узоқ кутиб қолмасин.

АЙТГАН ҚУШИҚЛАРИ ДАРДИМ ДАВОСИ

Улли йўлдан йўл бераман юрсангиз,
Оқ сийнада жой бераман севсангиз,
Ёндирма қаро кўз, ёнганим етар,
На бўлади бирга даврон сурсангиз?

Булбуллар сайраса тингламагайсиз,
Бегона нозини англамагайсиз,
Сатанг қизлар орасида ўралиб,
Ҳар хил гап эшитиб айнамагайсиз.

Синглинг гулу, сен шу гулнинг чиройи,
Синглинг қуёш бўлса, ўзинг тун ойи,
Сенинг билан бу умримни ўтказсам,
Мен бўлайин сендай ойнинг гадоёи.

Қўлингдан тутмоққа уялдим ўзим,
Юзингни кўрмаса ёнади кўзим,
Севгимизни амалда ёр, синаб кўр,
Бу сенинг ёғдайинг, менинг рост сўзим.

Сарҳовузга тушар толнинг сояси,
Бошинда шерози, алинда сози,
Саҳар вақти келар ёрнинг овози,
Айтган қўшиқлари дардим давоси.

Боққа олма эксанг бўлар нор билан,
Соясида ётса бўлар ёр билан,
Бир косани онам қўйса бол билан,
Суюнишиб есак бўлар ёр билан.

Эгнимдаги кўйлагим алвон эмасми,
Ўз ёрим ёнимда — даврон эмасми,

Кишининг ёрига меҳри тушган сўнг,
Рўзгоринг ичиндан вайрон эмасми?!

Идорада чиқар бир фасон бола,
Чолвори қорадан, костюми ола,
Иккимизда аҳду паймон бор эди,
Ваъдангдан қайтма, ҳой, қаро кўз бола.

Қора сочим улпаридан майдадир,
Севиб тутган севар ёрим қайдадир,
Севиб тутган севар ёрим бўлмаса,
Унинг айтган ширин сўзи дилдадир.

СЕВГИНГ ДИЛИМДА САҚЛАИМАН

Олма, олма дермисан,
Олма берсам ермисан,
«Олма, берган қўлларингдан,
Айланайин»,— дермисан?!

Бай-бай менинг юрагим
Дамда-дамда тепади.
Қўзим ёрни кўрганда,
Нечун сувлар сепади?!

Қуёш чиқди зар сочиб,
Ёрим уйғонганмикан,
Ўзгага сир берибди,
Пушмонда қолганмикан?!

ХАТ ЕТҚАЗАР ДИЛИМДАГИ СЎЗИМНИ

Олис-олис кўринади гужуми,
Оваси юбормас қаро кўзимни,
Юбормаса агар қаро кўзимни,
Хат етказар дилимдаги сўзимни.

Боғингдаги узуммикан, нормикан,
Боғингнинг боғбони бизга ёрмикан,
Боғингнинг боғбони бизга ёр бўлса,
Бориб кўрай, ўзи боғда бормикан?!

Дарёлар бўйинда шамолнинг сенинг,
Ҳар дамда тутади хуморинг сенинг.
Хуморинг тутганда қолмас қарорим,
Сенинг билан мангу менинг хаёлим.

Онамиз ёримга «болам» дейдилар,
Ёримдан бизларга салом дейдилар,
Келган-кетганлардан ёрни серасак,
Хат ёзибди, қоши қалам, дейдилар.

ТЕГМАС ЭДИМ ЁМОНЛИГИНИҢ БИЛГАНДА

Уйининг тагидан қазсин солмасин,
Сув билан оқизсин қизил олмасин,
Мени келар дейиб йўлда турмасин,
Йўлда туриб хижолатга қолмасин.

Қаро сочим ёғирнимнинг саноси,
Бир ёр тутдим паризоднинг боласи,
Мардмикан деб берган эдим кўнглимни,
Номард экан ярамаснинг боласи.

Толдай титрар таним сани кўрганда,
На бўлади, ёр тинчгина юрганда,
Яхши кўриб олиб кўзинг тўйдими,
Тегмас эдим ёмонлигини билганда!

Олманинг оқидан кўки яхшироқ,
Ёрининг бибурдидан йўғи яхшироқ,
Ёрининг бўлиб азобини чеккандан,
Олис юрсанг интизорлик яхшироқ.

ЁР ҚАДРИГА ЕТМАСАНГ

Муҳаббат дилда бўлар,
Қўшиқдан кўнгил тўлар,
Ёр қадрига етмасанг,
Севгинг охир хор бўлар.

Қиш ўтиб баҳор келар,
Дилга яқин ёр келар,
Омон бўлсанг кўрарсан,
Қучоғи гулзор келар.

Осмондаги ей ўзинг,
Қонин камон — ей ўзинг,
Севган ёринг дилида
Кеча-кундуз жой ўзинг.

Богимдаги норимни
Кириб узсанг резиман,
Овга чиқсанг кўлларини
Ўрдагиман, ғозиман.

Гул очилар навбаҳор,
Гул теришга келар ёр,
Баҳор билан гуллайлик,
Иккимиз ҳам вафодор.

Кийим кўрки хон атлас,
Ўиртилса ямаб бўлмас,
Яхши кўрган ёримнинг
Хуснига тўйиб бўлмас.

ИШҚ УТИНИ ОШИҚ БУЛИБ БИЛДИНГМИ?

Ойпангининг олдидан ўтдим, кўрдингми,
Хат ёзиб юбордим, ўқиб билдингми,
Қарамадинг кўча-кўйда юрганда,
Ишқ ўтини ошиқ бўлиб билдингми?!

Узун-узун кўлнинг қамиши бўлсам,
Узун бўйли йигит таниши бўлсам,
Одамлар айтади бевонш бола деб,
Қошки шу боланинг хоҳиши бўлсам.

Кўзингдан айланай келдинг бир йўла,
Ўзек белларимга қўлларинг чулга.
Сен ошиқсан, мен маъшуқман ёшликдан,
Вақт етганда юрагимга ўт солма.

ДОҒДА ҚОЛДИМ, КЕТДИ ЁР

Ошиқ бўлдим узоқдаги одингга,
Оласанми-олмайсанми ёдингга,
Бизни солдинг айрилиқнинг ўтига,
Айралиқдан ўлим яхши-ку манга.

Эшикнинг олдидаи ўтаверди-ёр,
Алинда нозвой гул мани этиб зор,
Уйга олиб кирай десам киши бор,
Гаплашолмай доғда қолдим, кетди ёр.

Оқ қумонга сув солвадим тўлибди,
Севар ёрни биздан кўнгли қолибди,
Элотидан бир жононни топибди,
Дилсиз суратга у ошиқ бўлибди.

Дўкон қуриб ҳийласини билмадим,
Ошиқимни гиласини билмадим,
Буюртганим унга ўкчани туфли,
Олиб келди, лекин кия билмадим.

Тегирмон устида марвар кўчади,
Севар ёрим кўзларимдан учади,
Борай десам онам заҳрин сочади,
Бормай десам эсу ҳушим қочади.

Рўмолимнинг тўрт учина лоламан,
Сиз кетганда термиллиб-ла қоламан,
Уйга кириб бағри бирён бўламан,
Сиз билан ўлинча даврон сураман.

МУНОСИБ ЕРИМСАН УЗИНГ

Эшигининг олди баланд шосуна,
Шосуна устида бир хўжик хафа.
Хафа бўлма, жоним, кўнглинг оламан,
Душманнинг жонина ўтлар соламан.

Уйингни ортидан ўтлар тераман,
Бўйингни бўйимга тенглаб кўраман,
Бўйимга муносиб ёримсан ўзинг,
Кўпдан бери дардингда ман куяман.

Бораман деб тердирвадим қошимни,
Эълон этдим ўн саккиз деб ёшимни,
Уйламасин ўзга киши олар деб,
Йўлида қўйибман ёлғиз бошимни.

Жавоб берганимиз бориб айтилсин,
Хун¹ юбормак учун патвир ёпилсин,

¹ Хун — тўёна.

Қарорим йўқ ҳар уч кунда кўрмасам,
Бориб айтинг ЗАГС ёнда топилсин.

Қалъага тушибди жавҳарли ўрин,
Оқ-сарик болага бизлар ҳам шерик.
Ҳаммалар юрибди ўтида куйиб,
Иккимиз юрибмиз паймонлар қилиб.

СУЗЛАРИ ЁЛҒОН

Шойи кўйлақларим тизимдан мани,
Бир неча йигитлар изимдан мағи,
Опа, бу йигитга жавоб берсангиз,
Кўп бўлди, юрийди кезимдан мани.

Учакка чиқвадим уйинг кўринди,
Уйингнинг устинда бўйинг кўринди,
Шерози попоғинг манглайда қўйиб,
Шоһсупада ўтирганнинг кўринди.

Чинни косаларла сувлар тунитган,
Илоҳим кўр бўлгай бизни унутган,
Бу тутган ёрингиз кимлардан қолган,
Бизни алдадингми, сўзлари ёлғон?!

УЁЛАМАН

Идоранинг икки ёни оқланган,
Долонинда икки қўчқор сақланган.
Бириси оладир, бириси қора,
Бизни мафтун этган табелчи бола.

Йўринжада кишнаб ўйнайди оти,
На хаёлда ёздинг манга бу хатни?!
Отизга бораман, уйга кираман,
Бу хатингга на деб жавоб бераман?!

Алимда китобим, мактаб бораман,
Оғажон айланманг кечга қоламан,
Муаллимим кечга қолдинг деганда,
Дўстларим олдида мен уёламан.

Киччи ёп бўйлари оладан ола,
Ичинда келётир табелчи бола,
Кўйнаки оладир, чалвари қора,
Шунга ёр бўлмадим ман бахти қора.

Қора костюмининг еңги тор экан,
Узи хуш қилиқли доно ёр экан,
Ихлос билан орқасидан қарасам,
Одамларнинг айтанича бор экан.

СЕВГИМНИ ХОР ЭТМА

Айвонимнинг тевараги ғовача,
Матиримнинг тевараги лолача,
Емон билан гап-сўз бўлиб юргунча,
Яхши билан сур давронни ўлгунча.

Айвонингиз айвонимдан бийикди,
Ўртасида ўйнаб турган кийикди,
Қиз болани ўз тенгига бермаса,
То ўлгунча юрагида куйикди.

Дарёмидим далангиздан оқмоққа,
Ойнамидим ой юзингга боқмоққа,
Сени ўзинг икки кунлик бевафо,
Жиннимидим сенга сирим айтмоққа.

Азон билан от ҳайдадим далага,
Ишқим тушди арво минган болага,
Севгимни хор этма арвочи бола,
Бевафолик этсанг, қолдинг балога.

ШАҲЛО КЎЗИНГДАН

Узоқдан келаётир бир танҳо ўзи,
Алинда рўпаки, кўчада кўзи,
Жонингдан айланай, ким тугди сизи,
Кўзингдан, кўзингдан, шаҳло кўзингдан,
Қальянинг тегида етдим изингдан.

Алвон кўйлагимни киймасам бўлмас,
Жонингга ўтларни солмасам бўлмас,
Солланиб ёнингда юрмасам бўлмас;
Кўзингдан, кўзингдан, шаҳло кўзингдан,
Қальянинг тегида етдим изингдан.

Алвон кўйлак сувга солсам сўлмийди,
Яна шундан оббермасанг бўлмийди,

Бир шўх йигит ўз кунимга қўймийди,
Кўзингдан, кўзингдан, шаҳло кўзингдан,
Қалъанинг тегида етдим изингдан.

Ман ўтаман эшигингдан, йўлингдан,
Қора камзўр кўринади тўнингдан,
Ман айланай сани қадди бўйингдан,
Кўзингдан, кўзингдан, шаҳло кўзингдан,
Қалъанинг тегида етдим изингдан.

Сариқ гул тегида саргайдим, ётдим,
Яхши ёр ахтардим, ёмон ёр топдим,
Ёмон ёр қурисин, жазомни тортдим,
Кўзингдан, кўзингдан, шаҳло кўзингдан,
Қалъанинг тегида етдим изингдан.

ЙИГИТНИНГ САРАСИ САНДАН УТМИЙДИ

Баландда турибсан алим етмийди,
Сандан бошқа ёра кўнглим кетмийди,
Йигитнинг сараси сандан ўтмийди,
Қанча севсам, сенда ҳаққим кетмийди.

Йўлни қўйиб, келаверди сўқмоқдан,
Таъмам шундай эди бўса олмоқдан,
Ўзим айланаман бодом қовоқдан,
Миннатдорман ёрим берган сабоқдан.

Ёр келади, ёр келади дейдилар,
Олма билан нор келади дейдилар,
Орзу-армон билан тиккан тахямиз,
Ёр бошина тор келади дейдилар.

Қозикдаги кўк отнингдир югани,
Кўринади арво қўшиб юргани,
Ўзимга аниқдир мени севгани,
Борим ўзинг, жоним, тапим, дегани.

Кавшингизни ўкчасидан танийман,
Ога сизни жўрангиздан сўрийман,
Элга келиб, бизга кирмай кетсангиз,
Оқшом билан зори гирён йиглийман.

ЕР ИҮЛИМГА ЮРМАСА...

Чаманлардан гул узиб,
Бўғиб-бўғиб бойлайман,
Ёр назарга илмаса,
Гулга қараб йиғлайман.

Учак-учакка боқади,
Орқамни шамол қоқади,
Шу элотда бир бола
Бай-бай, ичимни ёқади.

Кулма, ҳай, куйлаги бурма,
Севсанг севу, изда юрма,
Севганинг рост бўлса онангни юбор,
Бегона қизларнинг сўзига кирма.

Оғир пальто тизингдан,
Ёр, тўймадим юзингдан,
Ҳар ҳафтада келмасанг,
Мен бораман изингдан.

Яхши йиғит, юз ўғирманг, ор этманг,
Узоқ кетиб ўзингизга зор этманг,
Узгаларга ёрим дебон, жонгинам,
Вафодорман, мени асло хор этманг.

Ёр, боғингга олма билан нор экай,
Рўмолимга номингни қўлда тикай,
Ёрдан айирмоқчи бўлган сатангни
Кўрган жойда қаддини ёйдек букай.

ҚИЗЛАРНИНГ ЗАМОНИ КЕЛДИ

Қарамондан қантаради отини,
Хиссасидан чиқаради қантини,
Қантинг туриб цоввотингни емиман,
Шойинг туриб доройингни кийимайман.

Шойи рўмолимни шамоли келди,
Яшасин, қизларнинг замони келди,
Эри билан тенг ишласин, тенг юрсин,
Деб ёзилган давлат шқори келди.

Ширни кўйлак шилпиллайди юрганда,
Юрак-бағрим ўт олади кўрганда,
Иккимиз ҳам бир қишлоқнинг боласи,
На бўлди келиб-кетиб юрганда.

Олмани бир ташлаб доғ этса бўлар,
Оқ ерни сугориб боғ этса бўлар,
Ҳафтада, ўн кунда келмаган ёрни
Ёнина бир бормаи, доғ этса бўлар.

КУНДУЗ ДИЛИМДА БОРИМ

Хат ёзаман ўнг қўлимда қаламим,
Ерга етгай бу соғинчли саломим,
Кеча душим, кундуз дилимда борим,
Тошкентларда менинг шу севган ёрим.

Тонгларнинг отгани кундуз эмасми,
Кундузлар ёр ўз уйина келмасми,
Мени ташлаб кетсанг нега ёнмайин,
Покиза юракка озор эмасми?!

Ёримнинг ёноғи олманинг боли,
Ҳеч қиза бермасман сочининг торин,
Оқ юзингдан бир бўса бер, жонингдан,
Боғда битган оқ олмадан мазали.

Олтин юзик бармоғимни буради,
Бир бола бор, йўлларимда туради,
Салом десам, ваалайкум деб, кулиб,
Ҳар кўрганда менинг ақлим олади.

Отга минсанг оёғингдан оламан,
Сен гул бўлсанг, мен ёнингда лоламан,
Бор меҳримни сенга бериб қўйибман,
Узоқ кетма, мен соғиниб қоламан.

Олтин соат ярашади билакка,
Ошиқликнинг ўти тушар юракка,
Кун ошади, хабаримни олмайсан,
Улмасак етармиз биз ҳам тилакка.

ИККИМИЗ ҲАМ БИР КОЛХОЗНИНГ ФАРЗАНДИ

Кўрсатганинг олмамиди, пайванди,
Сенга қараб менинг кўнглим ийманди.
Кўрган-билган, гап айтмасин, оғажон,
Иккимиз ҳам бир колхознинг фарзанди.

Қатти ердан пахта унса сўлмағай,
Ҳеч бир ошиқ иккимиздай бўлмағай.
Мени ташлаб ўзга билан юрибсан,
Ёшгина жонингга завол бўлмағай.

Бошимда рўмолим илма-илмади,
Елғизлигим ёр салина билмади,
Елғизлигим ёр салгина билмади,
Атлас кўйлак билан уйга кирмади.

ТОШКЕНТЛАРДА ЮРГАНМИҚАН

Тошкентдан келади уюмлар уйиб,
Қўлида чаққиси олмалар сўйиб,
Давронлар сурамиз дийдорга тўйиб,
Келгани соз, кетмасин дардга қўйиб.

Тошкентнинг йўлида уч туб узум бор,
Тошкентнинг ичинда қаро кўзим бор,
Ман айналай қаро кўзнинг жониннан,
Агар келса энди айтжак сўзим бор.

Орқамни берибман бейнк нарвона,
Салом хат берайин Тошкент борғона,
Тошкентларда бориб ёримни кўрсин,
Соғинган ёридан саломлар десин.

Тошкент боғларида кўрдим узумни,
Узумлар тегида қаро кўзимни,
Мен айнанай қаро кўзим жонидан,
Қаро кўзим, менинг ширин сўзимни.

Тошкентларга посилкалар солайин,
Ёр емакка чия, олма олайин,
Соғинганда кўриб-кўриб қўйсин деб,
Хатлар ёзиб, суратимни солайин.

Менинг ёрим соғ-саломат
Тошкентларда юрганмикан,
Йўқлаб мени кеча, тонглар,
Тушларида кўрганмикан.

Азон билан ойналардан қарайман,
Тошкентдаги ёрга салом йўллайман,
Тошкентдаги ёрдан жавоб келмаса,
Кечалари кўз ёш тўкиб йиғлайман.

НЕГА ИНДАМАСДАН ЮРАВЕРАДИ?

Шойи рўмолимни кўпир этаман,
Кўпирнинг устида сизни кутаман,
Агар кўпир кўтармаса, акажси,
Қўл туттишиб бирга ўтиб кетаман.

Бошимда рўмолим дўнаворати,
Измдан душманлар ўлаворати,
Ахир ўз-ўзимдан кўнгил берайми,
Нега индамасдан юраверади?

Бошимга солганим сап-сарик матир,
Мени яхши кўрсанг сўзимни битир,
Қиз боланинг дастурида шу бўлғай:
Жуда яхши севсанг патиринг ўтир.

Бошимда тахямнинг тепасин босиб,
Ёр уйига бордим кўнглимни очиб,
Элингизда борми биздек шайдойи,
Ёримнинг бўйига бўйим муносиб.

КўНГЛИМДА ЁР ОДИ БОР

Оқ айвонда ўтирвадим ҳол бўлиб,
Бир ҳолимни сўрамадинг ёр бўлиб,
Агар кетсам қарамайин изимга,
Истаганда тополмайсан зор бўлиб.

Айвонинда икки-учдан қопи бор,
Ликувинда¹ хилма-хилдан қанти бор.

¹ Л и к у в — тарелка.

Айвонда ўтирган шу бўз боланинг,
Юрагимнинг энг тўрида оти бор.

Айвонингда ўрик бўлиб гуллаيمان,
Шоҳасида булбул бўлиб сайрайман,
Булбулимнинг гул шохини қайирган,
Душман бўлар ёрни ёрдан айирган.

Айвонингга гул экайин кулчалаб,
Кулчасина сув солайин тунчалаб,
Бегона қизларга кўнлингни берма,
Вафосиздан мен кетаман ўпкалаб.

«Уйда» — денглар, ёр бизларни сўраса,
Об келайин қизил рўмол ўраса,
Қора кўзнинг ёз ёнлари ялаза¹,
Ялазадан қони ёрим қараса.

Айвонида икки-учдан хотин бор,
Қиссасида оппоқ машин қанти бор,
Бегоналар кўз солмасин ёрима,
Ёшлигимдан кўнглимда ёр оди бор.

СУРАТИМНИ ОЛИБ ҚОЛ

Мен кетаман кўриб қол,
Ангса сочим ўриб қол,
Соғинганда кўрарсан,
Суратимни олиб қол.

Олсанг мени севиб ол,
Унутмайман дейиб ол,
Унутиб ташлар бўлсанг,
Тезда ёнимдан йўқол!

ҚУКРАҚДА ЮЛДУЗ ЯЛТИРАБ.

Поезд келар гулдираб,
Дигиржаги² гилдираб,
Йчида бир қиз келар,
Орденлари ялтираб.

¹ Ялаза — очик жой, майдонча.

² Дигиржак — гилдирак.

Шарлауқдан бир йигит
Совчи бўлиб келибди,
Чиройли қиз юзига
Дили билан сингибди.

«Волга» миниб ўтасан,
Кўзинг узоқ-узоқда,
Сенга тегай дейману,
Кўнглинг анча йироқда.

ОЛМА ПИШГАНДА КЕЛИНГ

Олма отдим отганга,
Сим каравотда ётганга,
Аччиғингиз келмасин,
Бир оғиз сўз айтганга.

Олма пишганда келинг,
Тагига тушганда келинг.
Ангса сочим жумалак.
Белимга тушганда келинг.

Олма, узум пишибди,
Тагларига тушибди.
Ҳайфгина чиқоним,
Ароқхўрга тушибди.

ЕРИМГА ЖОИ БЕРАЙИН

Ёринг бевафо бўлса,
Умринг бўларкан нотинч,
Бевафо ёр туфайли
Ошно бўлмайди севинч.

Богимдаги аюрим,
Тагида интизорим,
Кечалари тушимдан
Чиқмайди вафодорим.

Тўйга бордим ясениб,
Чиқонларим қарашди,
«Атлас кўйлак» кимники,
Дейиб мендан сўрашди.

«Атлас кўйлак киймасанг,
Яхши бўлар», — дедилар.
Ахир, атлас кўйлакни
Ерим олиб бердилар.

Қовун экдим полизлаб,
Ерим кетди олислаб,
Еримга жой берайин,
Сийнамдан мен холислаб.

ТИЛНИ СЕВСАНГ, РОСТ СЎЗЛА

Севмаганга суйкалма,
Билмаганга сир берма,
Севмаган қиз ёр бўлмас,
Унинг изидан юрма!

Кўпни билу, оз сўйла,
Оз сўзлаю, соз сўзла,
Юрагингда доғ қолмас,
Тилни севсанг, рост сўзла!

Сувга бордим кўзада
Сув бўйида ёр турар,
Гап бошламоқ қасдида,
«Сув ичсак», — деб сув сўрар.

Эшигимда тарнов бор,
Уйдан чиқсам анов бор,
Кўзи кўзимга тушса,
Юрагимда олов бор.

Қатта ҳовуз бўйида
Қизил гуллар ўсибди,
Қизил гулдан узиб эдим,
Йигит йўлим тўсибди.

Осмондаги ой билан
Хўп сўзлашгим келади.
Ишқида куйганимни
Бевафо ёр билади.

ЮРАГИНИ БИЛИБ ОЛ

Мени кўриб ой дема,
Қошим кўриб ёй дема,
Ошиқ бўлсанг, ўзингни
Ғариб дема, бой дема.

Тошкентга кетган оғам,
Мурода етган оғам,
Ўқинингни битирсанг,
Жоним бўлсин садоғанг.

Сариқ қовун пишибди,
Сопоғидан тушибди,¹
Яхши кўрган чиқоним
Қўшнимизга тушибди.

Тоғ бошида беда бор,
Майдасини элаб ол,
Яхши кўрган ёрингнинг
Юрагини билиб ол.

Сувга бордим тоз билан,
Сув олдим ҳавас билан,
Бевафоллик қилганинг
Умри ўтар ёс билан.

Яхши-ёмонни тани,
Эл таннган эл хони.
Сенга кўнгли берибди,
Гўзалларнинг султони.

ЁШ ЧОҒИНГДА КИМНИ СЕВСАНГ

Гўзаллик дилда бўлар,
Яхши сўз тилда бўлар,
Ёш чоғингда кимни севсанг,
Кўнглинг ҳам шунда бўлар.

Олма бўлса оқ бўлсин,
Қизили ҳам аралаш,
Ёрнинг бўлса мард бўлсин,
Қора кўзли, қалам қош.

¹ Дум берибди.

Кўлингдаги соатингнинг
Ойнаси бўлсам ўзим,
Шакар томган тилларингнинг
Соноси бўлсам ўзим.

Боғингизга кирганимда
Тердим данакли узум,
Оқшомларда ой жамолинг
Ўйлаб ётдим мен ўзим.

ОЛМА ОТДИМ ЁРИМГА

Ёр билан ўлтираман,
Тили айтар: «севаман».
Ўйламабман бевафога,
Кўнгил берсам куяман.

Сен йигит, яқин келиб
Дардингни баён этма,
Бу ёнган юрагимни
Яна ҳам ёқиб кетма.

Олма отдим ёримга,
Қайта менга отсин деб,
Кўнгли қолган ёрининг
Қайта кўнглини топсин деб.

СОҒИНЧЛИ САЛОМИ БОР

Устол устида қоғоз,
Ёнида қалами бор,
Лопа очсам ёримнинг
Соғинчли саломи бор.

Чаманлардан гул узиб,
Бўғиб-бўғиб бойлайман,
Ёрим гулим олмаса,
Хуни гирён йиғлайман.

Нечун келдинг ёнимга,
Сўзи хил-хил бўз йигит,
Юрагимни ёрибсан,
Тили ширин сўз йигит.

Қуёш чиқди зар сочиб,
Ерим уйғонганмикан,
Узгаларга сир бериб,
Пушмонда ёнганмикан?!

ИУЛИДА ФИДОДИР БУ ШИРИН ЖОНИМ

Ел бўйинда узун-қисқа кўчат бор,
Чақирсам келмади қоши қаро ёр,
Борсам уяламан, дийдор кўрай деб,
Ёшинда янғаси — терговчиси бор.

Ел бўйинда юзган шиёламикан,
• Ер ўзи келмакка уёламикан,
Қош бўлмаса қаро кўзлар гўзалми,
Билмиман, қошини қиёламикан?!

Қулоқ сол сўзима, эй меҳрибоним,
Иўлингда фидодир бу ширин жоним,
Елғонни сўзласам куйсин виждоним,
Сенга ёр бўлмоқлик менинг армоним.

Чиқаман, қарайман боғ орқасина,
Булбул қушни қўндир гул шохасина,
Бир хабар қилайин ёр укасина,
Тоқатлар қолмади ёр жафосина.

ЕКИ УЕЛАСАНМИ?

Қизил гулни экасану кетасан,
Бизнинг ёрни узукка қош этасан.
Бизнинг ёрни узукка қош этмасанг,
Олиб бориб элингга бош этасан.

Қора қошингни, ёр, қиёласанми,
Қизил гулнини, ёр, ололасанми,
Ваъда қилдинг, келмай кетдинг, жонингдан,
Сабаби не, ёки уёласанми?

Қўлингдаги қизил гулниг бўлайин,
Бетингдаги шўх булбулнинг бўлайин,
Орзу-армон билан сенга еттидим,
Энди ўзим жону дилинг бўлайин.

Қизия гулинг, қўлимдадир, сўлмагай,
Қизил гулларимдан душман юлмагай,
Қизий гулни эккан йигит соғ бўлсин,
Қизил юзларимдан айро бўлмагай.

Қизил гулни экса бўлур нор билан,
Соясида ётса бўлар ёр билан,
Бўсасини олмашмайман бол билан,
Ерга етдим армон билан, зор билан.

ИСТАДИМ СЕНИ

Қоромон ёғочнинг ёнори бўлмас,
Ёнганда ўтининг хумори бўлмас,
Тоза дўст тушганнинг қарори бўлмас,
Келавер жонингдан, истадим сани,
Ошиқлик ўтида ўртама мани.

Учакка чиқаман тўрт ёғим айвон,
Ошоққа¹ қарасам, юрагим алвон,
Шу элда бир бола бор, жонимга дармон,
Келавер, жонингдан, истадим сани,
Ошиқлик ўтида ўртама мани.

Олма отдим поякининг қизина,
Бориб тегди юрагининг кўзина,
Инсоф берсин поякининг ўзина,
Келавер жонингдан, истадим сани,
Ошиқлик ўтида ўртама мани.

Эшигингдан ман ўтай ғойибона,
Изингда бўлибман дали-девона,
Ман нега ҳайронман, бағри бирёнман,
Сени кутиб аэропортда турғонман.

Йўнғичқа челинда гуллади печак,
Олтин тоз тахямда икки тўп гажак,
Шугун оқшом дўстим-ёрим келажак,
Келавер жонингдан, истадим сани
Ошиқлик ўтида ўртама мани.

¹ Ошоқ — наст, қуйи.

ТУРИШИНГ УХШАЙДИ ОСМОНДА ОЯ

Минорнинг зинаси қирқ зинапоя,
Туришинг ўхшайди осмонда оя,
Юртингда қадринг йўқ, бўлибсан зоя,
Интизорман, ёрим, чорак нигоя.

Эгнингга кийганинг сувсан даройи,
Юртингни одами эмас анойи,
Оқ юзингда туққан рамазон ойи,
Улсам айрилмасман қучоқларингдан.

Юртимдан чиқибман қаро намозшом,
Кўриб мани нечун чиқмадинг дешон¹,
Сизни кўриб ман бўлибман паришон,
Юрганда сочилган чочбоғларингдан.

Тахянгдаги туморингни бураман,
Ваъда берган жойларингда тураман,
Кирганда чиққанда жавоб ураман,
Оға, санинг бодом қовоқларингдан.

Оҳ ура, оҳ ура тонгни оттирдим,
Оқ сийнамни аёзларда қотирдим,
Оға, сизни йўлингизга бош урдим,
Улсам айрилмасман қучоқларингдан.

МЕНИНГ БИР ЕРИМ БОР ОЧИЛГАН ЛОЛА

Алимдаги биллак узугим-юзугим,
Олти ойлик йўлга кетди севдигим,
Ман соғинсам қарорим йўқ уйларда,
Сан соғинсанг, тез келавер нозигим.

Тракторни дигиржаги ўзиннан,
Тўхтажоннинг бахмал кўйлак тизиннан,
Тўйларга юбориб борсам изиннан,
Қараб турсам нур томади юзиннан.

Кўзmunчоқ банд этинг чой ўчоқина,
Ман ўзим бораман ёр қучоқина,
Келмай-келмай шугун оқшом келибсан,
Ширин лабим бўлсин ёр лудоқина.

¹ Дешон — ташқари.

СОГИНИБ САРҒАЙДИМ, ШУ ҚАРО КҮЗНИ

Дўнма тўнларимнинг астари бўзди,
Соғиниб сарғайдим шу қаро кўзди,¹
Иккимизни қўшғон бир оғиз сўзди,
Келавер жонингдан, жоним айтаман,
Бир мани де, сўнг райимдан қайтаман,

Боланинг отини манглайи соқор,
Кўчадан ўтганда ичимни ёқар,
Болага буюрдим бешгуллай рўмол,
Қўйнидан чиқариб олдима отар.
Келавер жонингдан, жоним айтаман,
Бир мани де, сўнг райимдан қайтаман.

Боланинг отининг манглайи қашқа,
Йигитлар ичида овозинг бошқа,
Бола мани десанг, бошқани ташла,
Шунда сенинг билан бўламан ошна.
Келавер жонингдан, жоним айтаман,
Бир мани де, сўнг райимдан қайтаман.

Қамзўринг пешини боссам гард бўлар,
Ошиқлик деганинг қийин дард бўлар,
Бу йўлларга кирган одам мард бўлар,
Келавер жонингдан, жоним айтаман,
Бир мани де, сўнг райимдан қайтаман.

Ховузингни тўрт муюлиши тўрт ясқа,¹
Ховузингга сувга бордим ҳавасга,
Ўзи ёш бўлса-да, аллари уста,
Келавер кўзингдан, жоним айтаман,
Бир мани де, ман райимдан қайтаман.

Даласида қўша қавтар воқлийди,²
Ёрим уни сийнасида сақлийди,
Гужумнинг тагида ётиб ухлийди,
Келавер жонингдан, жоним айтаман,
Бир мани де, мен райимдан қайтаман.

Бедов отни суғоради ясқадан,
Алини булғаб қичқиради пахсадан,

¹ Ясқа — қирғоқнинг паст жойи.

² Воқлийди — сайрайди.

Алларима берди ипак нусхадан.
Келавер жонингдан, жоним айтаман,
Бир мани де, мен райимдан қайтаман.

Тугма тўнни силкиб олдим аржадан,
Астари чит, паравузи парчадан,
Менинг бир ёрим бор тоза навчадан,
Келавер жонингдан, жоним айтаман,
Бир мани де, мен райимдан қайтаман.

ОШИҚ БУЛДИМ САНИНГ ҚАРО ҚЎЗИНГГА

Ёримнинг арвоси рошлардан юрар,
Яхшилаб қараса бизларни кўрар,
Ихлоси зўр бўлса, давронлар сулар,
Келавер жонингдан, қўрқма изингдан,
Қаро камзўрларинг эгри тизингдан.

Дарвозанинг ёриғидан қарийди,
Жун пўтага шоха новот ўрийди,
Ёр, бери келинг, деб алин бурийди,
Келавер жонингдан, қўрқма изингдан,
Қаро камзўрларинг эгри тизингдан.

Оғажон, ёнимда бир замон туринг,
Қора чўғирмангнинг гуллари пўрим.
Гапим бежо бўлса, оғзимга уринг,
Келавер жонингдан қўқма изингдан,
Қаро камзўрларинг эгри тизингдан.

Ошиқ бўлдим сенинг қаро кўзингга,
Кўп одамлар тушди манинг изимга,
Ҳеч қайсиси чиқмас санинг тизингга,
Келавер кўзингдан, қўрқма изингдан,
Қаро камзўрларинг эгри тизингдан.

УЛГУНЧА ЙУЛИДА ҚУЙДИМ БОШИМНИ

Қатор экан ҳовлисининг гуллари,
Тегиб ўтар арвосининг кўчари,
Саргардон этаман сендек нечани,
Келавер жонингдан, қўрқма изингдан.

Ун беш кун деганда кўришдик висол,
Ерга буюрганим бешгулли рўмол,
Пасиндан олма-да, покизадан ол,
Сан хоҳласанг, ман хоҳлиман тўрагон.

Узун-узун долонлари бўйрануш,
Бола бизни кўраверса вақти хуш,
Киссасида ҳамён халта оғзи бўш,
Ман нани ҳайрони, шунинг ҳайрони.

Мўлжалнингга қўндираман қўшимни,
Улгунча йўлингга қўйдим бошимни,
Эркалаб силасам, чертма қошингни.
Айланаман сендан, айрилма мендан,
То ўлгунча айримамайман ман сандан.

ДОЛ БУЙЛАРИНГ ТАВОБ ЭТАЙ ЮЗИМГА

Бола сенинг кўнгли хушинг бўламан,
Агар келсанг айвончада тураман,
Мажлисга борсангиз бирга бораман,
Келавер, кўзингдан, қўрқма изингдан.

Қора чўғирмагни кийма кўзингга,
Тушармисан меннинг айтган сўзимга,
Агар тушсанг меннинг айтган сўзимга,
Дол бўйларинг тавоб этай кўзимга.

Қошингни тагида ўйнайди кўзинг,
Тўлишган ойларга мангзийди юзинг,
Богот районида танҳо бир ўзинг,
Ўзим севдим, севмаганлар армонда.

Фойтунга қўшилган икки отингиз,
Богот районида ёзган хатингиз,
Тозадан чиқибди ишчи отингиз,
Ўзим севдим, севмаганлар армонда.

СОРИ БОЛА

Сори садаф бир-бирини соз этар,
Сори бола челда туриб ноз этар,
Сори бола челда туриб ноз этса,
Уйга келиб қиш кўнглимни ёз этар.

Севганимга хафа бўлманг, ёргинам,
Соф севгига топо¹ қилманг, ёргицам,
Еш кўнглимни яра қилиб кетсангиз,
Сарғайганда хафа бўлманг, ёргинам.

Гул унсин деб тухум солдим гулзора,
Униб чиқса, олиб берсам гул ёра,
Еримнинг юзлари очилган лола,
Ёдимдан кетмайди шу сори бола.

Бу ўтирган Калининнинг² момоси,
Биз азалдан камбағалнинг боласи,
Эшикдан қаради, кирмасдан кетди,
Элотнинг эркаси, сори боласи.

ҚИЗИЛ ГУЛ

Қизил гул очилур терганим сайин,
Хайрона бўламан кўрганим сайин.
Қизил гул оралаб ёрим ўтади,
Ишқида бу ширин жоним ўртади.

Ўртама жонимни, дедим ёрима,
Ёрим гуллар териб берди қўлима,
Гул берибсан гулдай юзинг сўлмагай,
Бегоналар қизил гулим юлмагай!

Қизил гулдан узиб-узиб ўтаман,
Севар ёрни кўриб мурод этаман,
Қизил гулли боғлар асло сўлмасин,
Душман келиб гулларимиз юлмасин!

ЧИН ОШИҚЛАР ЕТАР ОРЗУ ТИЛАКҚА

Шойи рўмолимни кўпир этаман,
Кўпир кўтармаса пичик ўтаман,
Ман ёримни кўтариб ҳам ўтаман,
Рози бўлсанг, сенинг билан кетаман.

Ер келаётир, ёр келаётир дейдилар,
Олма билан нор келаётир дейдилар,

¹ Топо — юзга солиб бермоқ.

² Бу ерда Калинин номли колхоз маъноснда.

Орзу армон билан тиккан тахиямни,
Ёр бошвна тор келаётир дейдилар.

Олтин соат ярашибди билакка,
Ошиқликнинг ўти тушар юракка,
Уйнаб-кулсанг ярашар шу даврда,
Чин ошиқлар етар орзу тилакка.

Олтин юзук бармогимни буради,
Бир йигит бор йўлларимда туради,
Салом десам кўкрагида ўнг қўли,
Ҳар кўрганда мени ҳайрон қилади.

Чой ичган косангни қўйдим мивода,
Дўсту ёр бўлибмиз тушасиз ёда,
Иккимиз ҳам соғ бўлгаймиз дунёда,
Мен етдим мурода, сен ет мурода!

* * *

Қара десам, қарамайсан эй, ёрим,
Ҳолниг на деб, сўрамайсан, эй ёрим,
Кўрганингда совуқ салқин гап айтиб,
Билмайман, ё хоҳламайсанми ёрим.

Айланмадан айланаман кўрсангиз,
Киссамизда оқ олма бор есангиз,
Ота-онам сизга берар бўлмаса,
Мен кетаман ойдин кеча келсангиз.

Машинанигга қўндираман қушимни,
Сени кўрсам олдираман ҳушимни,
Жўра тутин, дўсти ёринг кўп бўлсин,
Кўрсатайин сенга тенги-тўшимни.

Сен чеккан чилимни мен йўқ этарман,
Кўйлагингга одеколон сепарман.
Ишларингдан ҳориб-чарчаб келганда,
Шапканг кўтар, манглайингдан ўварман.

ЕТИБ УИҚУМ КЕЛМАС ЕРСИЗ КЕЧАЛАР

Яшанг-яшанг деманг, ёна бераман,
Яхши ёрга жонимни ҳам бераман,
Шу ўрамда бир бола бор, жонингдан,
Икки шимдан ҳам зиёд кўраман.

Узун долонларда ёқади фонус,
Мен чиқаман балли жойда турсангиз,
Менингдек ёнганнинг қолини сўраб,
Менинг билан вафоли ёр бўлсангиз.

Орқа ён тарафда меҳмонхонаси,
Тилининг учида меҳри гиёси,
Мен бўлибман шу йигитнинг гадоси,
Ё бормикан азалдан ҳам давоси?!

Сочим узун, сочбоғимни солмиман,
Бўйим тенги зар берсангиз олмиман,
Эшикдан ўтсангда мисқириб кулиб,
Дод десанг ҳам сенга ошиқ бўлмиман.

Уй ичида сазо берар сечалар,
Уйнаб-кулиб ўтар ёш йигитчалар,
Менинг ёрим қачон келар ўқишдан,
Ётиб уйқум келмас ёрсиз кечалар.

Толдай титрар жоним сени кўрганда,
На бўлади малол бермай юрганда,
Яхши кўриб олдинг, кўзинг тўйдими,
Борармидим қилиқларинг билганда?!

СЕВГАНМАН УЗИМ

Тегирмонга юбордилар тийр¹ билан,
Сани кўрсам тенг бўламан ер билан,
Озорингга чидайман мен ўлгунча,
Умр бўйи яшажакман сен билан.

Уқиганим китоб эмас, саломинг,
Синдирмасман совға этган қаламинг,
Қаламингда салом хатлар ёзганда,
Эслагайман сени соҳиб жамолиңг.

Бозорга бораман, дўконда кўзим,
Дўконнинг олдида сен қора кўзим,
Сен учун отамдан гаплар эшитдим,
Сени то ўлгунча севганман ўзим.

¹ Тийр — кепчик.

Сен дунёда бўлсанг, ўзгани нетай,
Сен билан қўшилиб Тошкентга кетай,
Сен ўқисанг, мен ўқисам Тошкентда,
Сен-ла бирга яшаб мурода етай.

ГУЛЛАРИНГДАН

Боғинг аро боғбон бўлиб,
Терсам қизил гулларингдан,
Тинглаб ширин сўзларингни,
Қучсам назик белларингдан.

Мени кўрсанг шу аҳволда,
Сенсиз қолсам кўзим йўлда,
Ой юзингга тортма парда,
Оқ билакли қўлларингдан.

Гул юзинг мисли лоладир,
Боқининг жоним оладир,
Ғамзанг дилга ўт соладир,
Ҳадя қилгин лабларингдан.

Мен ошиқман сендай ёра,
Қора кўзли сен дилдора.
Висолингга етсам зора,
Бўса олсам холларингдан.

Сен Лайлисан, мен Мажнун — хор,
Ишқ йўлида кўлдир озор,
Юракларим мактуб ёзар,
Қонин сепиб йўлларингдан.

ГУЛЁР

Шўх буябуллар сайрашар, гулёр,
Гул шоҳида ўйнашар, гулёр,
Шом бўлганда йиғитлар, гулёр,
Қизлар билан ўйнашар, гулёр.

Боғимда чаман гуллар, гулёр,
Шакардан ширин тиллар, гулёр,
Ильич машъали билан, гулёр,
Еруғдир куну тунлар, гулёр.

Кўк юзида булуглар, гулёр,
Кечаси ойни излар, гулёр,
Муҳаббатли йигитлар, гулёр,
Вафоли ёрни излар, гулёр.

Шавкатим бор, шоним бор, гулёр,
Оқ олтинга коним бор, гулёр,
Қолхозда донгдор қизман, гулёр,
Менинг на армоним бор, гулёр.

ЕР УҚИШГА КЕТИБДИ

Қашта тикади ёрим,
Нақш ўяди ёрим,
Тахтиравон шийпонда
Қовуқ сўяди ёрим.

Ёр ўқишга кетибди,
Мақсадига етибди,
Узоқ йўлдан бизни, деб
Салом хатлар битибди.

Ёрга отдим олмани,
Севганим учун сени,
Мунча пичинг қилма-да,
Кўнглинг бўлса ол мени.

Ёр қўлида пиёла,
Ёр кетмасин хаёла.
Қўл ушлашиб юрмакка
Келаверар навола¹.

Дуторим парда-парда,
Ҳар пардаси бир ерда,
Техникамиз кучидан,
Пахта унар бўз ерда.

МЕҲРИ ГИЕСИ БОРМИ?

Эшигимнинг олди ранг-баранг гуллар,
Юрагимнинг жўшқин вақти шу кунлар,

¹ Навола — кўпдан-кўп.

Менга қулоқ беринг, бағри бутунлар,
Шуни дейман меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

Қора кўз йигитнинг қўлида рўлак,
Қора пальтосига иккимиз кирсак,
Тонг отганин, кун ботганин билмасак,
Шуни дейман меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

Баёзини олиб кирди айвона,
Уқиб бериб мени қилди девона,
Иккимиздай ошиқ келмас жаҳона,
Шуни дейман меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

Машин тиксам ўткир қайчи қўлимда
Икки кўзим шу йигитнинг йўлинда,
Ухласам тушимда, кундуз ўйимда,
Шуни дейман меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

Эшикдан ўтади уйларга кирмай,
Беқарор бўлибман бўйини кўрмай,
Мен шуни севарман кўнглимни бўлмай,
Айтинг, дўстлар, меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

Уста йигит деса ёнавераман,
Бир қараса дунё молини бераман,
Икки инимдан ҳам яхши кўраман,
Айтинг, дўстлар, меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

Уста йигит ўлтиради синчинда,
Кундуз бўлса дўконининг ичинда,
Кечалари ошиқман, деб изимда,
Айтинг, дўстлар, меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

Орқа ёнда бордир меҳмонхонаси,
Дилинда бормикан меҳри гиёси,
Мен бўлибман шу йигитнинг гадоси,
Айтинг, дўстлар, меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

Гул боғинда гул узатар бир бола,
Гул юзини кўрган тушар хаёла;
Боқса экан, севганим, деб бир йўла,
Айтинг, дўстлар, меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

Устасан, устасан, элнинг устаси,
Икки қўли қизил гулнинг дастаси,
Ман бўлибман шу йигитнинг хастаси,
Айтинг, дўстлар, меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

Бир йигит бор, ёрим десам ярашар,
Улли-киччи ой юзима қарашар,
Мени кўрса синглингми деб сўрашар,
Шуни дейман меҳри гиёси борми,
Ё азалдан қилган давоси борми?!

НЕЧУҚ МЕНИ ҚОРА КЎЗ ДЕБ АТАДИ?

Булакузук билагимга ботади,
Уста йигит рўмолимдан тортади.
Олгани йўқ, бергани йўқ, олажон,
Нечун мени қора кўз деб атади?

Амударё ўйнаб-ўйнаб оқади,
Оққанлари юрагимга ёқади,
Қирғоғида қора кўзли бир йигит
Қошининг остидан кулиб боқади.

Ярқираган яноғингдан айланай,
Гул баргидай дудоғингдан айланай.
Юрагимга бир жиммирди¹ ташлаган,
Бодом қовоқ, қора қошидан айланай.

Кўпирининг тагида шорлийди илон,
Келади, кетади кўзлари гирён,
Бир қарашда юрагимга ўт солди,
Ёрнинг кўчасинда бўлибман ҳайрон.

Янги китоб баҳонадир, келади,
Шу йигитга, она, жоним куяди,
Отамга айтийми, санга айтийми,
Қизинг кўнгли шу йигитни деяди.

¹ Жиммирди — тугён.

ЕРИМ ОЛМА, МЕН ОЛМАНИНГ ЯПРОҒИ

Эшигимдан ўтар бўлсангиз борман,
Сиз олма бўлсангиз, ўзим анорман,
Сиз қизил гул, мен шу гулнинг япроғи,
Сиз баҳорсиз, мен гул очган гулзорман.

Эшигимнинг олди пахсади, толди,
Пахсага суяниб қаради қолди,
Бошинда попоғи ақлими олди,
Ҳам йўлдан чиқарди, ҳам йўла солди.

Эшигим олдидан чашмалар уйдим,
Сен келарсан дейиб қўчқорлар сўйдим,
Келишингни ота-онамга айтиб,
Ҳар бир маломата мен бўйин бўлдим.

Эшигингнинг олди буғдой хирмони,
Ман бўлибман сан йигитнинг ҳайрони.
Сандан бошқа ёрга берар бўлсалар,
Кўзларимга тор этарман дунёни.

Қириб бордим айвончали ҳовлингга,
Қашта тикдим бедовингнинг давлина.
Сен сўзладинг, мен тингладим жонгинам,
Севмайди деб келтирмагин кўнглингга.

ОСМОНДАГИ ОЙ БУЛСАМ

Осмондаги ой бўлсам,
Тиниқ сувли сой бўлсам,
Севган ёрнинг кўксинда
Кеча-кундуз жой бўлсам.

Боғимдаги анорим,
Қириб уз, сенга, жоним;
Севгинг билан туну кун
Ёнди бу ширин жоним.

Ойдин кўлнинг розиман,
Қиш кунингнинг ёзиман,
Сени севганим учун
Ҳар шартингга розиман.

Қизил гул тарам-тарам,

Сизга деб ёздим салом,
Севгимни айта олмай,
Юрагимда бор алам.

Сувга бордим кўзада,
Қулогим ёр сўзида.
Бунча севиб қолибман.
Меҳри борми кўзида?!

МЕНИНГ ЁРИМ КОЛХОЗЧИНИНГ БОЛАСИ

Ман айланай белбоғингдан, белингдан,
Рюмкаларга шароб қуйган қўлингдан.
Ошиқликнинг йўли оғир дейдилар,
Оғир деб қайтмасанг натти, йўлингдан?!

Қара десам, қарамисан кейинингга,
Қора костюм ярашади эгнингга.
Қора костюм ҳозир ёшлар модаси,
Менинг ёрим колхозчининг боласи.

Тахямнинг попуги на бало кўпдир,
Рўмолим кўтариб бир бола ўпди.
Унгани етмайин ўпкалаб кетти,
Келавер, жонингдан, қаҳр этма майдан.

Осмона қарасам парча булутлар,
Парчанинг ичинда бурма калидлар,
Орроқ туринг, ман ёримни кўрайин,
Ёрим билан жўра бўлган йигитлар.

Бир коса чой берса ичай деб келдим,
Қоржонг ёр гуноҳин кечай деб келдим,
Дўкондан олибман ёрима товар,
Тўйга лойиқ тўнлар бичай деб келдим.

ҲУРМАТИ, САЛОМИ БОР

Стол устинда қоғоз,
Езмоққа қалами бор.
Бизнинг ёрнинг дилинда
Ҳурмати, саломи бор.

Қирмизи қиздир, қизгина,

Севгимиз бирдир, қизгина,
Уйимиз узоқ бўлса ҳам,
Кўнглимиз бирдир, қизгина.

Боғимдаги анорим
Кириб узсанг розиман,
Мени севган йигитнинг
Қўлидаги созиман.

Осмондаги ой бўлсам,
Қоши камон — ёй бўлсам,
Ўзим севган йигитнинг
Сийнасига жой бўлсам.

ОҒАМСАН

Чин булбули гўёдек,
Ўзим севган оғамсан,
Ҳам гунчаю хандондек,
Кўнглим севган оғамсан.

Кўнглимда эди армон,
Бу жоним сенга қурбон,
Барча дардларга дармон,
Кўнглим севган оғамсан.

От устига минганда,
Ўқ ёйини олганда,
Душманларни кўрганда,
Яксон қилган оғамсан.

Баҳромни писанд қилмас,
Рустамни кўзга илмас,
Хавф ва хатарни билмас,
Кўнгли жушган оғамсан.

Жоним сендан ўргулсин
Бахти иқболнинг кулсин,
Жонгинам садқа бўлсин,
Марди майдон оғамсан.

МЕН ЕРИМНИНГ ДИЛИМАН

Меъ ёримнинг дилиман,
Истаса қизил гулиман,

Сўзлаганда тилиман,
Шу ёрим менинг ёрим.

Боғ ичида анорман,
Қиз деса қизча борман,
Мен унга чин хушторман,
Шу ёрим менинг ёрим.

Осмондаги ой ўзим,
Қошлари ҳам ёй ўзим,
Гўзалликка бой ўзим,
Шу ёрим менинг ёрим.

Столларда қоғозинг,
Истасангиз хат ёзинг.
Не ҳақи бор танишининг,
Шу ёрим менинг ёрим.

Гул бўлсам ҳам раъноман,
Қизлар ичра барноман.
Меҳри билан ёнаман,
Шу ёрим менинг ёрим.

Хур замоннинг қизиман,
Ёримнинг юлдузиман.
Туларда кундузиман,
Шу ёрим менинг ёрим.

МЕН НАНИНГ ҲАЙРОНИ..

Қизил гуллар очилару сўлмими,
Ошиқ бўлган ваъдасида турмими,
Тўғри сўзла, менга кўнглинг урмими,
Ман нанинг ҳайрони, сен нанинг зори?!

Қизил гуллар очилганда сўлмаса,
Ошиқ қурғай, ваъдасида турмаса,
Негаман парини, кўнглим урмаса,
Ман нанинг ҳайрони, сен нанинг зори?!

Эшикдан ўтганда қўлинг соллангай,
Ёдингга тушганда бошинг айлангай,
Келаман деб келмай қолган оқшомни,
Оҳ урган ноламга онанг уйғонгай.

Айвонингда эккан гулинг битмагай,
Қидириб келган ёр қайтиб кетмагай.
Иккимиз йитти ошиқ дейдилар,
Айражоқлар мақсудина етмагай.

Боғингда гулларинг доим тар тургай,
Соғиниб бораман уйда бор бўлгай,
Иккимиз бўлибмиз Лайли-Мажнундек,
Бизни айражоқлар номурод бўлгай.

Ман сани соғиндим, нега келмайсан,
Сен қандай нодонсан, қадрим билмайсан,
Гул юзингга қараб айтсам бир ғазал,
Кўнглим учун бир мисқириб кулмайсан.

Тарозилар туғиб, ойлар ботганда,
Қора кўзим келмади деб ётганда,
Оҳ билан, воҳ билан тонглар отганда,
Ман нанинг ҳайрони, сан нанинг зори?!

Йўл айланма, ёпа қайиқ соламан,
Кўнглим топсанг, сенинг билан бўламан,
Хабар этсанг, эрта чошгоҳ бораман,
Ман нанинг ҳайрони, сан нанинг зори?!

Узатиб чиқаман қамчидек бўлиб,
Уйга кириб кетдим бўйнимни буриб,
Кетсангиз хўш дедим, сарғайиб, сўлиб,
Ман нанинг ҳайрони, сан нанинг зори?!

Отизда ишласанг йўллара қара,
Ҳасратингда бўлди юрагим нора,
Ман сани соғинсам ўзим бораман,
Сан мани соғинсанг, онамдан сўра.

Бўйинг узун эмас, ўртамиёна,
Нома билан келиб турди ман ёна,
Ҳайратингда бўлдим дали девона,
Ман нанинг ҳайрони, сан нани зори?!

Беринг жавоб, энди нетаман,
Кўрсам сани мақсудима етаман,
Сан мани демасанг, сани нетамен,
Ман нанинг ҳайрони, сан нанинг зори?!

Юзик асл бўлур, кўзи тош бўлур,
Улмаган қул бир-биринга дуч бўлур,
Кўрсам сани хафа кўнглим хуш бўлур,
Ман нанинг ҳайрони, сан нанинг зори?

Қарасам келади идора ёнда,
Бўйин кўриб-кайф этаман майдондан,
Эгивингда кўйлагинг ипак алвондан,
Ман нанинг ҳайрони, сан нанинг зори?!

МУАЛЛИМ ЙИГИТГА

Утиради оқ мактабнинг қошида,
Юз манатлик шерозиси бошида.
Мен ошиқман шу муаллим болага,
Севган ёрим салкам ўттиз ёшида.

Отимизда олтин билан кумушлар,
Элга кетмиш турли-туман миш-мишлар.
Иккимизни ошиқ-маъшуқ десалар,
Шунда тарқар кўнглимдаги ташвишлар.

Столларда китоб билан қаламдир,
Еизни таништирган партком опамдир.
Иккимизни таништирган соғ бўлгай,
Айиришга интилганлар хор бўлгай,

Усталар ёғочга урарлар ранда,
Қиз бола деганнинг кўнгли чаманда,
Муаллим йигитнинг юзини кўрсам,
Вужудим бўшашар, жоним йўқ танда.

Полвоннинг қумлари тегар юзимга,
Сендан бошқа кўринмайди кўзимга,
Севмасанг ҳам соғ бўл, ҳам бахтиёр бўл,
Ахир бир кун инсоф келар дилингда.

Сариқ матримни салқи ташайман,
Ун еттинчи бригадада яшайман,
Бўйингдан ўргилай, муаллим бола,
Сени кўрсам, меҳрим қўзғаб қақшайман.

Мактабдан чиққанда бизга келиб кет,
Севган ёринг кўнглин хушлаб мўрод эт.
Меҳрим бериб ойнанг тегидан ўтсам,
Уйдан чиқиб, дилларимни обод эт.

Мактабга борасан қўлингда дафтар,
Инжиқ дема, севсанг бешгулли оббер,

Агар бешгуллига кўнглинг тўлмаса,
Юрагинг хоҳишин менга хабар бер.

Алимда юзигим қорадир қоши,
Сани севиб оқди кўзимнинг ёши.
Агар мени ихлос билан севмасанг,
Ўзим ёпга ташлаб ўлганим яхши.

Муаллим деманглар, ёнавераман,
Бир қараса, дунё молни бераман,
Бўйдан ўргулай доно боланинг,
Ҳар кимсадан шун яхши кўраман.

Утирибди пахтазорнинг четида,
Аллақандай хаёли бор дилида,
Шу йигитнинг бўйларидан айланай,
Бизга ёзган шеъри бордир қўлида.

СЕВГИЛИМ

Сан эурсан боғда очилган гулим,
Сайра эркин, лаззат олиб, булбулим,
Сөф-муҳаббат билан қайнайди дилим,
Гул Ватан қўйнида шод бўл, севгилим.

Санга берди бахт-саодат шул Ватан,
Сан ударник бўлиб ишла ушбу дам.
Дилда шодлик, белда қувватлар ҳамдам,
Гул Ватан қўйнида шод бўл, севгилим.

Қоп-қорадур нурга тўлган кўзларинг,
Гулга ўхшар худди ойдек юзларинг,
Мардлик билан тўлган борлиқ сўзларинг,
Шўх Ватан қўйнида шод бўл, севгилим.

Сен-да севдинг, мен-да севги боғладим,
Ешлигимдан сен гўзални ўйладим,
Шоду хушнуд ўзни изҳор ўйладинг,
Шўх Ватан қўйнида шод бўл, севгилим.

БЕВАФО БУЛСАНГИЗ, ЕРИНГИЗ КЕТАР

Боғот қалъасидай қалъа бормикан,
Очиб кўринг, дарвозаси оймикан,
Сўранг қани, тоза бўлган ЗАГСдан,
Қиз устина жувон олган бормикан?!

Қора қош бўлса-да, зил бўлса етар,
Ун бармоқ синса-да, бўғиндан битар.
Ҳар ерда юрса-да, соғ бўлса етар,
Бевафо бўлсангиз, ёрингиз кетар.

Эшикдан ўтганда сўкасан мунча,
Ман сани нанг эдим кўтардим шунча.
Агар мен истасам топаман сенча,
Мени ерга урма, ҳар жой, йигитча!

Ёрим келади деб ҳовуз ўйдирдим,
Теварагин қизил гулга тўлдирдим,
Шохасина шайдо булбул кўндирдим,
Қиш кўнглимни саратонга дўндирдим.

Ўтирвадим тут тагида тутошиб,
Бир бола келётир ҳаддидан ошиб,
Оёғина гулли этик ярашиб,
Тентираб кетмагай, йўлдан адашиб.

ЗАГС

ЗАГСга бораман сўзим битгунча,
Тортишаман муддаомга етгунча.
ЗАГС ёнида сўзим билиб сўзлиман,
Севганим келганча йўлин кўзлиман.

ЗАГСдан ўтаман севганим билан,
Бирликда яшайман шу ёрим билан.
ЗАГС ёнида мақсадимни айтаман,
Ёрим билан қўл тутушиб қайтаман.

МЕҲРИМНИ БЕРИБМАН ҚОРА ҚУЗ ЁРА

Қўлида даста гул, бораётир искаб,
Остинда отини қамчилаб, қистаб,
Ўтади-кетади эшигим ёнлаб,
Уйларга кирмайди ёрини нстаб.

Чиқаман, қарайман боғ орқасина,
Булбулни кўндирсам гул шохасина,
Бир гапни айтвадим ёр акасина,
Жонимни берайин деб укасина.

Қизил гулни экасизу кетасиз,
Орасина ўтлар битса нетасиз?
Орасина ўтлар битса, боғ бўлар,
Боққа кирган ёринг кўнгли чоғ бўлар.

Гуллоб иси галар санинг танингдан,
Кетолмайман, ёрим, сани ёнингдан,
Ман ўргулай лабингдаги холингдан,
Мен сени севаман ортиқ жонимдан.

Баландда турибсан, қўлим етмиди,
Сенда бўлаклара кўнглим кетмиди,
Ман айланай элатингдан, ўзингдан,
Элатинг чевари сенга етдим.

Девола суяниб қиблага боқма,
Лабинг қимирлатиб, қошингни қоқма,
Қуруқ экан ҳамма айтган гапларинг,
Қўлингдан келмаса севингин айтма.

Тегирмона борсам, алимда корсон,
Шу ёримнинг болу бодомин есам,
Ман ҳам муродима етдим дегайман,
Бир хонада яшаб, давронлар сурсам.

ЁР КЕЛСИН

Тошеоқадан ёп ёриган ёр келсин,
Ёр кўришга бўлганда хумор келсин,
Хумор бўйларидан жоним айлансин,
Тўй бўлар, ёр айтиб «гулёр» келсин.

Гул лолалар оёғига поёндоз,
Бўйларига бўлдим интизор, келсин,
Бирга яшаб даври даврон сурайлик,
Кўзим бўлди бир кўришга зор, келсин.

Қовун пишди, анжир уздим азонда,
Боли қочмай, шираси бисёр, келсин.
Ташна бўлса сув ўрнида тутайин,
Лабим бўлсин ташналикка қор, келсин.

Мин демакка ўнг қўлида даст олио,
Аравада севган азиз ёр келсин,
Шу саломни юборади Бикаси,
Икки юзи олмаю анор келсин.

БУЛБУЛИНГ СЕНИКИ, ГУЛИМ, КАМОЛ ТОП

Учрашган чоғингдан севибман сени,
Ишқингда девона қилмасанг мени,
Иккимиз бир билсак дилни, севгини,
Булбулинг сеники, гулим, камол топ.

Мактубинг олганда дилим шод бўлди,
Шод бўлган бу дилим қасамёд қилди,
Улгунча булбулинг сен билан бўлди,
Булбулинг сеники, гулим, камол топ.

Ука деб айтганим хафа қилмасин,
Севгилим, ғам билан юрак тўлмасин,
Булбулни гулидан жудо қилмасин,
Булбулинг сеники, гулим, камол топ.

ГУЛИНГНИ БЕГОНА АЙЛАМА, БУЛБУЛ

Сен билан танишган гўзал гулбоғлар,
Ёдима тушади учрашган чоғлар,
Билмайман, йўлингни яна ким боғлар,
Гулингни бегона айлама, булбул.

Ука деб ўргандинг, аввалдан кўриб,
Ўзимни унутдим ишқингда куйиб,
Елқинсиз куйдирдинг, кўрганда кулиб,
Гулингни бегона айлама, булбул.

Булбул истар экан гулга қўнғонни,
Укангиз булбулдан баттар бўлғонди,
Бу ёзган хатимнинг йўқдир ёлғони,
Гулингни бегона айлама, булбул.

Таърифинг ёзарга бу мактубим оз,
Сен ҳам мактубингни очиқ қилиб ёз,
Бу сенга илтимос, ўйланма, деб поз,
Гулингни бегона айлама, булбул.

ҚУЧОҒИНГГА ТУТАЙ ҚУШДАСТА ГУЛЛАР

Таҳянғизни айлангириб кийсанғиз,
Айланганда бизлар ёнга келсанғиз,
Ваъданғизни юрт олдида бажариб,
Кошки шунда:— Сени севдим,— десанғиз.

Эшигимнинг олди ранг-баранг гуллар,
Юрагимнинг жұшқин вақти шу кунлар,
Пахта планини илдам бажарсанг,
Қучоғингга тутай қўшдаста гуллар.

Табелчи ҳам ўрта челда турса экан,
Бизнинг билан бирга кетмон урса экан,
Ҳар келганда бизга қараб тургунча
Тўйни қилиб, севиб ола қолса экан.

Қизил гулни узиб ёрга ол, дедим,
Гул боғимда меҳмон бўлиб қол, дедим,
Гул боғимда меҳмон бўлиб қолмасанг,
Гул ёрингга чин кўнглингни сол, дедим.

Қизил гуллар териб ёрга кел, дедим,
Баёзингни бирга олиб кел, дедим,
Соғинганда юрак тафтин босишга,
Суратингни ёнга солиб кел, дедим.

* * *

Ҳовуз бўйида бир гул,
Гул бўлса ҳам қизил гул,
Қизил гулнинг ошиғи
Ҳамиша шайдо булбул.

Ҳовуз бўйида челак,
Ёрга етишмоқ тилак,
Икки кўнгил бир бўлса,
Совчи деган не керак?!

Ҳовуз бўйида ўзим,
Келавер, қора кўзим,
Сени кўрган чоғимда
Қизаради гул юзим.

Ҳовуз бўйида чакар¹,
Еримни тили шакар,
Бирга ишлайман десанг,
Келишингдан бер хабар.

Қийим кўрки хонатлас,
Ииртилса ямаб бўлмас,
Яхши кўрган ёрингга
Тикилиб қараб бўлмас.

Томга'ёйдим олача,
Олача гули парча,
Мен ёримни севаман
Танда жоним борича.

Эгнимда бор елвагай,
Этаги ерга тегмагай,
Икки юрак бир бўлса,
Айрилиқни кўрмагай.

* * *

Эгнимда куйлагим тиззамдан менинг,
Биринчи ишчилар изимда менинг,
Бахтим очилади топсам тенгимни,
Энди ихтиёрим ўзимда менинг.

Еканликнинг орасидан қарайман,
Камбағалнинг боласини танийман,
Камбағалнинг боласига бермаса,
Уйга кириб хуни-ғирён йиғлайман.

Қўлимда юзигим болдоғи сори,
Шу кунлар бўлибман ёримнинг зори,
Ёримдан айрилиб азобга қўйган
Кишига бергайлар маргумуш дори.

Вақтимиз хуш, бахтиёрмиз дунёда,
Биздан икки фарзанд келди дунёга,
Юзимиз тушмади ҳеч бир фарёда,
Бу дунёни берганлардан айланай.

Қизил гул экканнинг хирмони бўлмас,
Яхшига борганнинг армони бўлмас,

¹ Чакар — қудуқдан сув оладиган челақ.

Яхши ёрнинг қанча сўз сўзласа ҳам,
У айтган сўзларнинг ёмони бўлмас,

Меҳнат этсам пул бўлади, онажон,
Бошим тўла гул бўлади, онажон,
Шовотликнинг ман-ман деган йигити
Кўрганида тик туради, онажон.

Идоранг олдига боргим келади,
Эсган шомолингда тургим келади,
Қора кўз, мўйловли, чиройли бола,
Сен билан сайр этиб юргим келади.

Қора сочим яғринимни қуршайди,
Ёрнинг кўзи ўз кўзимга ўхшайди,
Трактор рулини тутган шу йигит
Мени ёққан севар ёрим ўхшайди.

Қизил гулнинг очилганин термадим,
Шу болани кетаринда кўрмадим,
Смои бориб соғ келгайсиз демадим,
Мен кимнинг ҳайрони шунинг ҳайрони
Қараб кетган қора кўзнинг ҳайрони.

Олмани айириб оқ этсаммикан,
Ёрнинг эшигини боғ этсаммикан,
Севиб олган севгиликли ёримни
Кўлидан қайириб доғ этсаммикан.

Қизил гулнинг донасиман, онажон,
Айвонингнинг ўрасиман¹, онажон,
Уч қизингнинг сарасиман, онажон,
Ҳар дардингнинг давосиман, онажон.

Айланмадан айлангунча қарайман,
Ич куйлагим садафини санайман,
Ваъда берган жойларингда турмасанг,
Изларингдан фонус ёқиб қарайман.

Ойнавандда сақлашади каптари,
Киссасида студентлик дафтари,
Кетажакда айтиб кетган гаплари
Ёдима тушганда ёнавераман.

¹ Ура — устун.

Қулоғимда олтин сирға турмайди,
Бола, сенга сира кўнглим урмайди,
Кўнглим урган билан, қора кўз бола,
Опанг ёмон, сенда хотин турмайди.

Амударё тўлқин бериб тошади,
Мен ҳам шунга қараб тошмасам бўлмас,
Мадали кўйлакни кийиб солланиб,
Моторчи болани ёқмасам бўлмас.

Номозшомда учган булбул ҳоримас,
Ошиғига борган одам қаримас,
Онажон-онажон, несин сўрайсан,
Мен ҳам ошиғимга бормасам бўлмас.

Ўтирганим қизил гулнинг ораси,
Севажаким комсомолнинг аъзоси,
ЗАГСга борганда мени нетарлар,
Шу севган ёрима мени қўшарлар.

Қовуннинг яхшиси шакарпорадир,
Қизларнинг яхшиси қоши қорадир,
Ким айниса ёра берган сўзидан,
То ўлгунча юрак-бағри ёрадир.

Қарай-қарай эгри бўлди бўйнимиз,
Сиз кетгали йўлда икки кўзимиз,
Иккимиз ҳам ўғрин-тўғрин ўйнаймиз,
Қачон бўлар экан бизни тўйнимиз.

* * *

Олмани бир тишладим,
Теварагин кумушладим,
Сафарга кетган ёрга
Қўшиқлар бағишладим.

Олманинг нозиклигидан
Кўринади донаси,
Иккимизни кўрмасин-ей
Шу қишлоқнинг боласи.

* * *

Орқа ёндан келишингга бандаман,
Суратингни ясай олмай дарддаман,
Суратингни бир одамга ясатсам,
Қошинг билан қопоғингга боқаман.

Сарҳовуз бўйига сарсалар мени,
Узим севган ёрга берсалар мени.
Бошимга осибман қора паримни,
ЗАГС идорасидан топдим ёримни.

* * *

Тошни узоққа отманг,
Отсангиз ҳам йўқотманг,
Менинг ёзган шеъримни
Йиртиб оловга ёқманг.

Олмабоғнинг аноридан,
Кун кўринмас каноридан,
Ҳар ким айрилса ёридан,
Боллар ўтмас томоғидан.

* * *

Қўлимда юзигим болдағи сори,
Шу кунлар бўлибман болани зори,
Болани уйлари уйимнинг ёни,
Кўрсам қолмас юрагимнинг армони.

Дарёлар бўйида қўйсалар мени,
Уз севган ёримга берсалар мени,
Узимнинг севганим ўқишга кетди,
Ўқишдан келганча қўйсалар мени.

* * *

Баладдан тушиб келдим,
Кўринди қўйнинг изи,
Қўнглимни олиб кетди,
Шу қишлоқнинг бир қизи.

Қибла ёна чиқиб туравераман,
Бахмал костюмима оро бераман,
Айтавермаиғ шу боланинг исмини,
Едима тушганда ёнавераман.

Идоранинг чап ёнида чой ўчоқ,
Опберган қўчқоринг емайди пўчоқ,
Опберган қўчқоринг емаса пўчоқ,
Идорага кириб урайлик пичоқ.

Идоранинг ўралари паст экан,
Олтинчининг табелчиси ёш экан.
Ун олтида, ўн еттида бўлсакан,
Ота-онам шу болага берсакан.

Табелчи, табелчи, ҳорма табелчи,
Хат ёзмоққа қалам борми табелчи,
Идорадан ҳориб-толиб келганда,
Уйнамоққа ёринг борми табелчи.

Ёмғирлар ёгади қозонсиз қайнаб,
Мен сени севибман ўбадан сайлаб,
Нозик белларингга тасмалар боғлаб,
Энди қолар бўлдим изингда йиғлаб.

Узун-узун солмалардан ҳатлайман,
Узу кун идорага қатнайман,
Идоранинг орқасида боғи бор,
Табелчининг юрагида доғи бор.

Эрта билан суянаман дарахтга,
Бурма кўйлак ярашади билакка,
Ёрим ёндан эсиблар келган шамол
Фарқ этади ёниб турган юракка.

Шеър ёзиб кўнглимни берганим билан,
Кўнглим сиздан тўяр кунлар бормикан,
Иzzат-икром билан узатган чойни
Мурод қилиб ичар кунлар бормикан.

Боғингизда олича,
Уйингизда ғолича,
Сизнинг билан боришсам,
То қувватим борича.

Бир бола келаётир ўзини безаб,
Эғнида желетка, тиззадан садаф.
Сен юрибсан оқ қоғозни дафтар деб,
Мен юрибман бахмал камзул опбер деб.

Соатим заңжири ўтди билакка,
Ишқинг ўти ўтиб кетди юракка,
Ёр ёнидан эганида шамоллар,
Таъсир этармикан ёнган юракка.

Мотоциклингга кўпинча минсам,
Азонда кетгандан номозшом келсам,
Мен ўлибман бир одамга билдирсам,
Вафосиз денг сиздан ўзгани десам.

Бораман-келаман ёпнинг рошидан,
Оёғим кўкарди жиғлим тошидан,
Кўкарса кўкарсин жиғли тошидан,
Менга раҳми келса бўлди ёшидан.

Идоранинг ойналари қақшагай,
Идорада ёшуллилар яшагай,
Шерози попоқни чеккага қўйиб,
Ёзган хати салом хатга ўхшагай.

Улли йўлдан келишингдан айланай,
Қизил отни минишингдан айланай,
Шерози попоқни чеккада қўйиб,
Бир қиймириб кулишингдан айланай.

Тегирмондан келаётирман, уним бор,
Шу боланинг буғдойидан йўлим бор,
Энди бордим шу боланинг уйига,
Энди шундан бошқа менинг кимим бор.

Парим бор бошимда, ҳулп-ҳулп этади,
Кўчага бир бола келиб кетади,
Келиб-кетганининг зисси йўқдир,
Орадан душманлар гумон этади.

Учак учакка боқади,
Елкамни шамол қоқади,

Шу колхозда бир бола бор,
Бай-бай, ичимни ёқади.

Бошимда рўмолим майда гуллари,
Бошим айлангирди сужа¹ диллари,
Бай-бай, шу боланинг алдаганлари,
Ёдимдан чиқмайди зорланганлари.

Ога деб, ога деб айтмиман сизга,
Бир кўргандан ошиқман ўзингга.
Оқшоми юраман ойлар ботгунча,
Ётиб уйқум келмас тонглар отгунча.

Бозорга борсангиз йўлингиз бўлгай,
Уш икки олмага кўйингиз тўлгай,
Биринчи савдонгиз кўк матир бўлгай,
Кўк матир бўлмаса савдонгиз қургай.

Қора чўгирмангнинг жингаласидан,
Уйингиз танийман кунгирасидан,
Айтган саломимни ёра етказган
Мен айланай ёрнинг шу сингласидан.

Қизил гул деганинг хирмон эмасми,
Қиз бола деганинг меҳмон эмасми,
Отасининг уйидаги даврон
Ўзганинг уйида армон эмасми.

Олтин тос тахямни² аяб кияман,
Ҳар кун чорак ерга кетмон ураман,
Ҳар кун чорак ерга кетмон урмасам,
Кечалари мен уйқуни қўяман.

Азон билан туриб ойга қарадим,
Ўтганлардан бирин-бирин сўрадим,
Ўтган-кечган тўғри жавоб бермаса,
Уйга кириб хуни гирён йиғладим.

Алимда кетмоним, белимда лосим,
Шу болага кетди менинг ҳавасим,
Уша бола мени оларман бўлса,
Оқ шоҳидан менга кўйлаклик олсин.

¹ С у ж и — чуқук.

² Теварағига олтиндан сув бериб ишланган безазди, хотин-қизлар бош кийими.

Бизнинг бола сариқ попоқ кияди,
Тўғри келиб складга киради,
Складда у бировни севади,
Биров ўлгай, ёр ўзима қолади.

Қалъадан чиқади қадоғли арва,
Ичинда ўйнайди табелчи бола.
Табелчи боланинг ранглари сори,
Рангининг сориси ошиқнинг зори.

Кўп киши тушган изимга,
Ишонма улар сўзига.
Ишонсанг улар сўзига,
Боқа билмайсан юзимга.

Солмани бўйинда учади сулгун,¹
Ёримнинг рўмоли ранглари гулгун,
Асли бевафога берманглар кўнгил,
Бағрингни қон этиб кетади бир кун.

Қоромон ёғочин ёнори бўлмас,
Ёнсада ўтининг хумори бўлмас,
Кишининг ёрига берманглар меҳр,
Ўзингнинг ёригдан поёни бўлмас.

Матиримни сочоқлари қоплама,
Мени десанг қалъа ёна қатнама,
Мени демай қалъа ёна қатнасанг,
Киссангдаги хатларингни йўқлама.

Богингда очилган қизил гулларинг,
Узумни сувидай ширин тилларинг,
Жонимни олади қора кўзларинг,
Таъзим билан тез жавоб бер сўзимга.

Пахталар тераман яккалар ўзим,
Хорма деб келмайди шул қора кўзим,
Хорма деб келмаса шул қора кўзим,
Ундан ҳам яхшини топаман ўзим.

Юринг қизлар тош қўйини қазали,
Балиқ эти қўй этидан мазали,

¹ Сулгун — тустовуқ.

Ернинг ваъда бериб кетган бозори,
Кетган ёр айланиб келмас бўларми?

Ел бўйнида шо терак
Шорлаб турганга ўхшайди,
Шохасинда бир йиғит
Йиғлаб турганга ўхшайди.

Йиғласа зор йиғласин,
Арзини айтиб йиғласин,
Энди биздан умид йўқ,
Белни маҳкам боғласин.

Бедава сайраса тебранар қафас,
Камзулчанг юрмагин ўтади аёз.
Камзулнинг ичида олтин билагим,
Едима тушганда ёнди юрагим.

Кўзингдан айланай, кулдираверма,
Изингда мунчалик ўлдираверма,
Иккимизни айтадилар ошиқ деб,
Душманга сирингни билдираверма.

Қизил гулни экдим қизлар кўрсин деб,
Ҳар шохаси юз минг алвон бўлсин деб.
Қизил гулни эксанг битар нор билан,
Соясинда юрсанг севар ёр билан.

Қизил гулни экарсан-да кетарсан,
Ўртада сув ўти битса нетарсан,
Сув ўтини ўтайман деб турганда,
Тизангизга тикан кирса нетарсан.

Бўғатини ёғса эримайди қор,
Ҳар куни кўрса-да танимайди ёр,
Танимаса танимасин севар ёр,
Жонимиз соғ бўлса, бизларга ёлвор.

Сувга қаранг, айланч-айланч оқади,
Ерга қаранг, деразадан боқади,
Ериммидинг деразадан боқмоққа,
Жиннимидим ички сирим айтмоққа.

Эшигингни олди супади, толди,
Супага суяниб қаради қолди,

Боку рўмол қолса кўр бўлсин эди,
Қора кўз ёр қолиб не аҳвол бўлди.

Улли йўлдан келишингдан айланай,
Мотоциклни минишингдан айланай,
Шерози попоқни чеккангга қўйиб,
Гулим, ҳорма, дейишингдан айланай.

Эшигимнинг олди сояли тандир,
Бир замон ўтириб меҳрингни қондир,
Бир замон ўтириб меҳринг қонмаса,
Отангни юбориб жавобим олдир.

Адрас тўнни кийиб келсам бўлмими,
Жияклари чиға¹ тегса сўлмими,
Уй ортинда итдан қўрқиб тургунча,
Янгаларга хабар берсанг бўлмими?!

Отажон-отажон, қизиңг бўлмайман,
Ёт ерларга берсанг рози бўлмайман,
Ёт элларнинг боғи билан боғчасин
Ўз элимнинг ёнтоғича кўрмайман.

Оға бола минган отиңг чин қора,
Оғам бўлсанг иккимизга тенг қара,
Отиздаги юрган қоракўз бола,
Шапкаларни эгри қўйиб, бир қара.

Айвонингга гул экаман кўлчалаб,
Гулларингга сув сепаман тунчалаб²,
Бизни ёр ҳам кетаверди ўпкалаб,
Яна келар ёш боладай эркалаб.

Савутнинг³ сояси, сувнинг тиниғи,
Менинг бир ёрим бор ойнинг синиғи,
Ёри йўқ деб айб этманг чиқонлар,
Қоши кўзи рўмолининг қийиғи.

Бошимма солганим энлай дакана,
Ошиқман деганинг ёлғон экан-а,
Мен юрибман ёлғон сўзни ростми деб,
Ростни сўзламабсан менга биргина.

¹ Чиға — шабнам.

² Тунча — чойдиш.

³ Савут — тол.

Ашжирнинг сояси сувга тушибди,
Соясинда тўққиз олма пишибди,
Көшки шу боланинг уйини билсам,
Манинг ишқим шу болага тушибди.

Бир йилдир кўрмадим, не кечди ҳолинг,
Кўнглинга келмасин, севикли ёрим,
Зор бўлдим кўришга лабларда болим,
Не кечди мен йўқда, ёр, сенинг ҳолинг.

* * *

Сой бўйинда соябон,
Сояси ҳам бормикан,
Келаётган «Волга»да
Менинг ёрим бормикан?!

Аввалдан қолган экан
Ошиқлар бўлиб юрмоқ,
Келинг, ёрим, ўйнайлик.
Энди йўқ қараб турмоқ.

Эшигингдан мен ўтаман
Гул боғдан гул териш учун,
Гулни териш бир баҳона,
Ой юзингни кўриш учун.

* * *

Бир тут едим айвонингда тутингдан,
Мен айлаңай товлаб қўйган буртингдан,
Ёзган хатларимга жавоб бермасанг,
Қувдираман Хонқа деган юртимдан.

* * *

Кўйлагимнинг енгидан
Кўринади билагим,
Сиз ёр эсга тушганда
Жўшар менинг юрагим.

Бодом экиб боғ этдим,
Пахта териб тоғ этдим,
Ёр йўлига кўз тутдим,
Келмади, қонлар ютдим.

Алимда юзигим балдоғи сори,
 Ермнинг уйлари идора ёни,
 Шу кунлар бўлибман шу ёрнинг зори,
 Чақираверинг, чиқон, қора болани.

Қўлимда узугим кумуш этаман,
 Сен ўқиша кетсанг, мен нишатаман,
 Ўқишларга кетиб хатлар ёзмасанг,
 Кетган ерларнингга ман ҳам кетаман.

Соатнинг занжири ботди билакка,
 Айрилиқнинг ўти тушди юракка,
 Орқа ёпдан кучли шамол турибди,
 Аммо фойда этмас ёнган юракка.

Қора костюмнингги кийиб келдингми,
 Менинг соғинганим биллиб келдингми,
 Сенга буюрганам бир шоҳи куйлак,
 Сўзи сивмасин деб олиб келдингми?!

Қўлимда узугим бурмасанг-а, ёр,
 Бурилиб кўчада турмасанг-а, ёр,
 Мен бир ёлғончининг ёнган ғариби,
 Яшил тутунимда турмасанг-а, ёр.

Икки тасма қайиш белига ётар,
 Қараган кўзлари жонимдан ўтар,
 Сенинг ишқинг мени ишқимдан бадтар,
 Сенинг ишқинг мени девона ётар.

Эшикнинг ўнгидан ёрсин солмасин!
 Сув билан юборинг қизил олмасин,
 Мени келади деб йўлда турмасин,
 Келажак-келмажатим алла гўмона.

Ховлининг устига қамини битмагай,
 Бу уйлара келган давлат қайтмагай,
 Келмай-келмай бир келвадик элинга,
 Тўққиз оқшомгача тонглаз отмагай.

Бошимни ўрадим рўмолим билан,
Мени қўйиб, ошна бўлдинг ким билан,
Ошиқ бўлсанг қошингни қоқ им билан,
Келавер, жонингдан жоним айлансин.

Қизил гул деганинг битмас ҳар ерда,
Шохаси осмонда, туплари ерда,
Дуторга соз берган ўн икки парда,
Мен айланай, дуторингдан, ўзингдан.

Эшигингдан ўтиб кетдим ой бўлиб,
Этигингга ёпишаман лой бўлиб,
Иккимиз ҳам бир кўйлақда жой бўлиб.
Мен айланай қошинг билан кўзингдан.

Пахтазорда куйлаб, қўшиқ айтаман;
Айтиб-айтиб чуқур ўйга ботаман,
Кечалар уйқусиз қараб ётаман,
Ишқ ўтида мен жонимни соғаман.

Анжирнинг тубига узум соғаман,¹
Мен ўзим уч кун бўлди хафаман,
Жонингдан айланай жоним онажон,
Яхши кўрган ёрим нердан тоғаман.

Чархим қургай айланади бод билан,
Мени ёрим ошна бўлди ёт билан,
Ошна бўлса бўлаверсин ёт билан,
Олдирамиз икки энлик хат билан.

Лампочканинг ёстиғи
Айвонимга нур сочар,
Шу ёққа менинг кўнглим
Тутқич бермасдан қочар.

Икки костюм олдим, иккисам қора,
Бириси ўзимга, бириси ёра,
Яхши қилиб тикинг, машинчи хола,
Қостюмни княжак бир врач бола.

Азон билан чиқдим жида қатора,
Овозимни қўшиб айтдим дутора,
Мени мафтун этган студент бола,
Сочингни қайтариб менга бир қара.

¹ Со п а м а н — пайванд қиламан.

Машинани миниб Урганч борамиз.
Келибди-ку яхши кўрган боламиз.
Келмаса шу яхши кўрган боламиз,
Хат ёздириб чақиртириб оламиз.

Рапгимнинг сориси гулнинг сориси,
Тўйга бўлсин ёрнинг эккан шолиси,
Отин тутиб айтмоққа мен уялдим,
Соғлар бўлсин йигитларнинг бариси.

Соллана-соллана сувга бораман,
Гапга тутма бола, кеча қоламан.
Қишдаги кўнглингни ёзда оламан,
Бу замонда севганимга бораман.

Идора олдида бир қатор узум,
Идора олдида яшнайти кўзим,
Идора олдида кўрмасам шунни,
Кино баҳонадир, бораман ўзим.

Учакка чиқма деб неча айтаман,
Оёгингни чот¹ ёрар деб кўрқаман,
Агар оёгингни чот ёра қолса,
Сени бориб доктор қизга айтаман.

Севган ёринг чиқар отни ўйнатиб,
Уйга кирсанг, чой бераман қайнатиб,
Уйга кирсанг, чой бермасам қайнатиб,
Уй тўридан жой бераман ўйнатиб.

Кетмон урсанг қаттиқ ерлар бўш бўлар,
Ёрни кўрсам, менинг вақтим хуш бўлар,
Кўрмай-кўрмай бир ҳафтада бир кўрсам,
Вақти-вақти айланмада. дуч бўлар.

Олма боғни отиб бўлмас,
Соясида ётиб бўлмас,
Яхши кўрган севар ёрга
Ёмон гаплар айтиб бўлмас.

Қарала, қарала, қарала ёрим,
Юрнинг магазинга ёрали ёрим,
Сенга коверкотдан, менга помбархдан,
Тез юринг, кийимлик олайли, ёрим.

¹ Чот — бу ерда тикан маъносида.

Урганч деганлари бир катта қалъа,
Изимга тушибди қора кўз бола,
Тушма, қўй, изимга қора кўз бола,
Ўзимнинг ёрим бор кўйлагин қора.

Идора тагига қўяман рўян¹,
Оғзингдан ўпаман, сасина уён,
Айтадилар иккимизни ошиқ деб,
Районда бормикан бизлардай бўлган.

Хат ёзаман ўнг қўлимда қаламим,
Ерга етгай бу соғинчли саломим,
Ерга етса шу соғинчли саломим,
Кечалар тушимда кундуз ўйимда.

* * *

Юрдим дарё гезига,
Учрадим ёр ўзига,
Уч кечаю-уч кундуз,
Тўймадим ёр сўзига.

Рўмолингиз кир экан,
Ювганингиз йўқ экан,
Мен сизга ошна бўлсам,
Билганингиз йўқ экан.

Рубобни чололмайман,
Қўлимни ололмайман,
Емон ёрнинг дастидан
Тўйларга боролмайман.

* * *

Чой бердим деб, қўй, қарама юзимга,
Жовдираб боқаман қора кўзингга,
Камзулингга осиб қўйган уч садаф
Ойна бўлиб кўринади кўзимга.

Анов гулим, бу гулимга боқади,
Орамиздан Амударё оқади,
Нариёғида юрган бизни севар ёр
Қошин қоқиб, ичгинамни ёқади.

¹ Рўян — ўсимлик номи.

Эгинингда костюминг садафи саккиз,
Ҳафтада, ўн кундан тезроқ келгайсиз,
Қора кўзим соғ-саломат дегайсиз,
Бир келганда шоҳи кўйлак бергайсиз.

Сочимни юваман, ўравераман,
Идора ўнгида соя бераман.
Қора кўзим ўтаверса шу ердан
Мен шуни кўрганда ёнавераман.

* * *

Оқ қоғоздай ёлтирар
Тоза ёр тугган киши,
Сув қоғаздай қалтирар
Ёридан айрилган киши.

* * *

Сарҳовуз бўйинда бир туп қоромон,
Қачон бўлса шу йигитга бораман,
Ётган пайтларимда ёдимга тушса,
Ухлай олмай оҳлар уриб тураман.

Шоҳи рўмолимни шамол олибди,
Шамол қургай уни олиб қолибди,
Айёр экан шу ўрамни қизлари,
Яхши ёрни ёмон-йўлга солибди.

Отингни қамчиси бурмадан бурма,
Отингни тўхтатиб йўлларда турма,
Отинг айтар эгам нодон экана,
Бегона ёр учун бўйингни бурма.

Эгинингга кийганинг алвант, айлавай,
Яхшилик гапларни ўргат, айланай,
Яхшилик гапларни ўргата қолсанг,
Еяжакинг ширин поввот, айланай.

Олтни сирға олиб берсам тақмайсан,
Кўнглим учун бир қайрилиб боқмайсан,
Формам келишган деб асло ўйлама,
Мендан бошқа ҳеч кимларга ёқмайсан.

Чиқиб қаранг, келган севар ёрмикан,
Еноқлари олма, юзи нормикан,
Келган йигит чиндан севар ёр бўлса,
Аввал сўранг ваъдасида бормикан.

Дарёлар бўйида моторлар қатор.
Моторлар занжири сувларга ботар,
Бизлардан айрилиб кетган оғамнинг
Узоқ юрда ишлаб, тонглари отар.

Менинг отим яхши сенинг отингдан,
Сени кўриб, ирғиб турдим жойимдан,
Агар сен боланинг келаринг билсам,
Қўймасмидим оқшом еган пойимдан.

Қизил гул очилур тераним сайин,
Ёр беқарор бўлар кўрганим сайин,
Еғринимни қуршаб, сочларим ўсар,
Дол чувуқдай тутиб ўрганим сайин.

* * *

Хоразмнинг йўллари,
Пиёланинг гуллари,
Уйнамоққа ярашар
Ергинамнинг бўйлари.

* * *

Йўл билан бораман йўринжа териб,
Йўлларга сиғмайман ёримни кўриб,
Ёрим келиб мендан аҳвол сўраса,
Қувониб-қувониб кетаман эриб.

Қора костюмингнинг пеши қайрилмас,
Қора кўзли бола биздан айрилмас,
Помбарх кўйлақлардан олиб қўй менга,
Уқишни битказиб бораман сенга.

Қора чўгирмангнинг тепаси пўрим,
Икки оғиз сўзласам йўлимда туринг,
Ҳар сўзимдан боллар томиб турмаса,
На боис сўзласам оғзимга уринг.

Сув тагида сув ўтининг долиман,
Ўзинг билсанг сен боланинг ёриман,
Ҳаммалар айтади айрил-айрил деб,
Менинг ўзим шунинг интизориман.

Қизил гул очилар терганим сайин,
Мурода етарман кўрганам сайин,
Мең бўлмасдан сенинг ёринг ким бўлсин,
Ёшликдан меҳримни берганим сайин.

Костюмлар киясиз иккидан-учдан,
Душман гапи билан кечдингиз биздан,
Душман гапи билан кечсангиз биздан,
Биз сира кечмаймиз, қора кўз, сиздан.

Орқаённинг аёзидан дузмайман,
Бола саннан умидимни узмайман,
Дунёда яхши кўп, асло қизмайман,
Ваъда бердинг, ваъдамизни бузмайман.

Тошовузнинг тўрт томони ўрали,
Отпускага келган ёрни кўрали,
Умид билан буюрганам крепдешин,
Қатини оч, гулларини кўрали.

Шовотнинг бўйлари шохлама терак,
Мен сизга буюрдим кўк шоҳи кўйлак.
Ойлик олайн деб этасиз миннат,
Этманг миннатингиз, киймайман кўйлак.

Эгнимда кўйлагим дўнаверади,
Изимда душманлар ўлаверади,
Шунчалик мен билдирмайман десам ҳам,
Оёқ олишимдан билаверади.

Идоранинг ойналари қақшиди,
Идорада менинг оғам яхшиди,
Шапқасини устал устинда кўйиб,
Ёзган хати салом хатга ўхшайди.

Сара отнинг сарасини мингайсиз,
Ёқаси қундузли пальто кийгайсиз,
Ҳеч кимни демасман сизни деради,
Илойим бахтимга сиз ўлмагайсиз

Сув тагида йилтиради бир илон,
Топмадингми қоғоз билан бир қалам,
Топа олсанг қоғоз билан бир қалам,
Ёзмасмидинг бизга дуои салом.

Бир бола келаётир ойга муносиб,
Мотоциклига қизил гул осиб,
Бўйлари бор бўйларимга муносиб,
Муносиб бўйнингга бўлайин насиб.

Билагузук соламан енглар учидан,
Совчилар келибди эллар ичидан,
Отам мени шу келганга бермаса,
Фоз бўлиб учаман кўллар ичидан.

Шойи рўмолимнинг шайдо гуллари,
Мана шу боланинг ширин тиллари,
Кўзимга тўтнё босган излари,
Ёдимдан чиқмайди айтган сўзлари.

Қара десам, қарамайсанми, ёрим,
Ҳолнинг не деб сўрамайсанми, ёрим.
Кўрган ерда совуқ-салқи гап айтиб
Бизларни ё хоҳламайсанми, ёрим.

Эшигимнинг олди мачит, мадраса,
Истаганда ёринг ёнингга келса,
Отасига худо дил-забон берса,
Бор болам ёрингни кўриб кел, деса.

Кўлимни узатдим балхи тутлара,
Кетма деб йиғладим узоқ юртлара,
Кетдинг мени ташлаб ишқинг ўтига,
Ишқингни ўтидан сийнамда яра.

Кўлимда узугим уч айланади,
Расмингни кўриб ичим ёнади.
Суратингни чамадонда сақлайман,
Хат ёзсангиз, оқ қоғозни оқлайман.

Қизил гул очилар ҳовузга қараб,
Сочимни тарайман ойнага қараб,
Аввал ўтирвадим отамни сийлаб,
Энди ўтирмайман бахтимни бойлаб.

Учакка чиқвадим зирагим осиб,
Бир бола келаётир бизга муносиб,
Хар ён чеккасига нозвойгул осиб,
Нозли бола нозвой гулинг бер энди.

Утиршинг кўринади ойнадан,
Икки юзинг қизил экан олмадан.
Олма десам, юзларингни нори бор,
Ёрим десам, ёнбошингда ёринг бор.

Атлас кўйлак кийдим, боғин бойлайман,
Сизга ваъда бердим, сўнгин ўйлайман,
Ёр ваъдаси қийин экан, дўстларим,
Дарёга ташладим бўйин бўйламай.

Айвонимга экдим бир кўлча гулни,
Ичига юбордим шайдо булбулни.
Булбул қурсин мастлигидан сайради,
Юрак ўтим ўз танимда қайнади.

Хайронлар бўламан ўтирсам-турсам,
Элдан уяламан оҳ-фарёд урсам,
Ўзим истаб тегдим, ўзимда айб,
Бошим ерда ота-онамни кўрсам.

Камзулингнинг поровузи сатинди,
Мен кетаман муродингга ет энди,
Мен кетаман Урганчимга-юртимга,
Кўнглингдаги гапни қани айт, энди.

Ўрилмаган йўринжалар¹ ўрилди,
Тўрт ой бўлди бола сенга не бўлди.
Тегирмонни тўлқин билан тортаман,
Ўрис созга қўшиб талқин айтаман.

* * *

Кўйлагингиз оқ экан,
Суйганингиз йўқ экан,
Ошиқликнинг дардини
Билганингиз йўқ экан.

Стол устида бир гул,
Гул қайриламам дейди,

¹ Пўринжа — беда.

Менда гуноҳ йўқ энди,
Ер айриламан дейди.

Айвонингнинг усти очиқ,
Ёмғир бўлса бўлар балчиқ,
Мен юрибман қучоқ очиб,
Сен юрибсан мендан қочиб.

Шерст костюми тизиннан,
Қараб қолдим изиннан,
Дунё молим садаға
Жовдираб турган кўзиннан.

* * *

Шоҳи кўйлак киясларим келади,
Шу болага тегасларим келади,
Ота-онам жавобимни берганда,
Арвасига миасларим келади.

Эгнингда уч костюм бирин берсанг-а,
Ошиқ бўлсанг уйгинама келсанг-а,
Ошиқ бўлиб уйгинамга келмасанг,
Уйнаб-кулиб жавобимни берсанг-а.

Йўлдан ўтса йўл дарпанар бодина,
Олармикан, олмасмикан ёдина,
Агар мени олақолса ёдина,
Ўн йил деса ўтираман одина.

Қоромон тагида қараб турвадим,
Қўлимда рўмолим йиғлаб турвадим,
Армиядан бола келди дедилар,
Қора кўз ёримни сўраб турвадим.

Эшигимни олди биёрамикан¹,
Севар ёр келмоққа уялармикан,
Севар ёр келмай ҳам уялаверса,
Буюрсам помпархлардан олармикан.

Эгнимда кўйлагим гуллари майда,
Ўтирсам қарорим етмайди уйда,
Қичқирсам овозим етмасдай ерда,
Сен узоқда, мен ҳам сендан узоқда.

Учакка чиқдим, тўп отдим,
Қўл соатимни йўқотдим,
Ухлаб ётган ёримни
Танбур чалиб уйғотдим.

¹ Биёра — қовун палак.

Эшигимнинг олди пахсали, толли,
Пахсага суяниб қора кўз қолди,
Қора кўзли, қора паранг бир бола
Ҳам ақлимни олди, ҳам йўлга солди.

Ҳовузнинг бўйига боравераман,
Ироқи совун билан оро бераман,
Айтаверманг шу боланинг васфини,
Ёдимга тушганда ёнавераман.

Осмонда ой эди ғуборим йўқдир,
Асло бу гаплардан хабарим йўқдир,
Агар бу гаплардан хабарим бўлса,
Мени шу ўбада турарим йўқдир.

Осмонга қарасам ойм туғибди,
Отам мени яшасин деб қўйибди,
Менга гаплар айтма қор кўз бола,
Сендан ҳам яхшига бермай қўйибди.

Тошовузнинг боғи билан бейиги,
Боғида ўйнайди ғозу қийиги,
Қиз болани севганига бермаса,
То ўлгунча юрагида куйиги.

Шоҳи кўйлак кийдим эгри тизимдан,
Сен кетганда қараб қолдим изингдан,
Мен мундатиб ўртанажагим билганда,
Дарров бормасмидим сенинг изингдан.

Сори матирларим тута илинди,
Сенинг кетиб қолганларинг билинди,
Олиб бергандингиз бир сори пўта,
Чиқоролмай чамандонда чириди.

Сочимнинг учига ленталар тақдим,
Отамнинг уйида ривожли вақтим,
Насибам қўшилиб борсам шу уйга,
Юлдузим ярашиб, очилсин бахтим.

Икки тутни орасидан қарайман,
Машичангни овозидан танийман,
Машичангни сигналлари бўлмаса,
Ишқириб ўт овозингдан танийман.

Рўмолимни манглаймга туяман,
Кўйлак кийсам, қизилидан кияман,
Хураверсин шу ўбанинг итлари,
То ўлгунча сенинг билан юраман.

Тошкент тахянгизга астар бўламан,
Қўлингизда учган каптар бўламан,
Ундан-бундан эшитаман хаста деб,
Ўзим хастангизга хўстор бўламан.

* * *

Эсади боғнинг шамоли,
Кўринди ёрнинг жамоли,
Ақли ҳушимни олибди
Чаккасида дона холи.

* * *

Шерози попоқнинг гулин санайман,
Ўқишга ўтганда ёрга қарайман,
Ўқишга ўтганда йўлда бўлмасам,
Қичқириб ўт, овозингдан танийман.

* * *

Уч патир ёпдим зирали,
Бир-биридан ширали,
Юринг боққа кирали,
Ўлгунча даврон сурали.

* * *

Осмонда ой эдим ойларга келдим,
Ал-юзимни ювиб тўйларга келдим,
Отамни уйида эрка қиз эдим,
Насибам қўшилди бу ерга келдим.

Тоza ёп бўйида уйлари^{нинг} санинг,
Ёз бўлса очилар гуллари^{нинг} санинг,
Биласанми ҳеч ерингга қизмайман,
Қамчидай товланган беллари^{нинг} санинг.

Онам менинг сочим ўриб қўйибди,
Отам мени товлантириб қўйибди,
Кунда-кунда кўчаларга келасан,
Сендан ҳам яхшига бермай қўйибди.

Қатор-қатор ойналардан қарайман,
Санай берма ушоқ танга олмайман,
Ҳар қўлимга ўнлик манат бермасанг,
Танга олди деган отга қолмайман.

Отдими-отдими тонглар отдими,
Оқ бетингга атлас кўрпа ботдими,
Ун кундан, беш кундан келмаган ёрим,
Хатлари келмайди, хаста ётдими.

Осмонга учирдим чор хўрозимни,
Изидан юбордим хуморвозимни,
Ёрим, мени не гуноҳим бор эди,
Ёрим бўлиб кўтармайсиз нозимни.

Сан ҳам чиқдинг, мен ҳам чиқдим даҳлизга,
Уч олма отвадим тегдими сизга,
Теккан жойларини кўрсатинг бизга,
Врачлар ахтариб кетгали сизга.

Эгнимда қўйлагим тизимдан менинг,
Биринчи ишчилар изимда менинг,
Бахтимга бўлганда отам ҳам онам,
Банканинг пуллари киссамда менинг.

Шу кун ўн кун бўлди жуда хафаман,
Истаган ёримни нердан топаман,
Истаган ёримни топа билмасам,
Қумри қушдай ҳар томонга чопаман.

Эшигингни олди тол бўлса экан,
Толга боғлагудай мол бўлса экан,
Меҳнат қучоғидан ҳориб келганда,
Вақтинг хушми, деган ёр бўлса экан.

Бошимдаги ҳулпулдаган пар эмас,
Энди сен болага бағрим оғримас,
Энди сен болага бағрим оғриси,
Энди тутжақ ёринг мендан сарамас.

Қулоққа солганим ойин ҳалқадир,
Сувга солсанг сув юзида қалқадир,
Ҳаммаларнинг севар ёри келганда,
Менинг севар ёрим жимдан қўрқадур.

Эгинида кўйлагим йилп-йилп этади,
Шу ерлардан менинг ёрим ўтади,
Чиқонларим, қарайверманг қайрилиб,
Уялиб мен ёққа келмай кетади.

Узум боғда мен ёримни ўйлайман,
Ўз-ўзимга алла не деб сўзлайман.
Ўз-ўзимга алла не деб сўзласам,
Албатта ёримни айтмай қўймайман.

Оға, айвонингиз ғолиси борми,
Юрагим оғриди дориси борми,
Айтадилар иккимизни ошиқ, деб
Айтинг-чи, ошиқнинг номуси борми?!

Еп бўйига чиқдим, алимда челақ,
Орқамда ўйнайди лента жумалақ,
Ера буюрганам бир шоҳи кўйлақ,
Олиб бермак учун кунда у ҳалақ.

* * *

Дўкин-дўкин очилсин,
Йўлингга гул сочилсин,
Сен менинг ёрим бўлсанг,
Кўриб дилим очилсин.

Дуторингни аста черт,
Нозик алинг ҳормасин,
Ошиқликни билиб қил,
Ота-онанг билмасин.

Ҳовлингга терагингда
Лочин бўлиб ўйнасам,
Кўксингда-юрагингда
Еринг бўлиб ўйнасам.

Ол мани-я, ол мани,
Аравага сол мани,
Аравалар кўтармаса,
Жавобимни бер мани.

Терак барги озода,
Тол баргини ёзади,
Шу кўчанинг йигитин
Кўрсам кўнглим озади.

Олманинг оқидан кўки яхшидир,
Ёрининг яқинидан олсин яхшидир,

Яқин бўлиб бемазалик чеккандан,
Олис бўлиб интизорлик яхшидир.

Учакка чиқиб ўтирдим,
Этагим гулга тўлдирдим,
Ёрим келиб олмаган сўнг,
Мен гулларни сўлдирдим.

* * *

Совуқ сув ичвадим, тишимга тегди,
Яхши кўрган ёрим тушимга кирди,
Айтадилар уни бевафо ёр деб,
Бевафо ёр бўлса тушда нишиди.

Эшигимнинг олди тандирдир, ёрим
Ишқида куйдириб ёндирди, ёрим,
Қора чўғирмани чаккада кўйиб,
Ўпганда меҳримни қондирди, ёрим.

Қўлимда юзигим бураверасан,
Бурилиб йўлимда тураверасан,
Ўзимни ҳар соддаликка солсам ҳам,
Юриш-туришимдан билаверасан.

Оқ телпак ичинда рангингиз сори,
Кўрганлар айтади бу кимнинг ёри,
Оғзинда пистаси лабинда қоли,
Борда пишган нор олмадан мазали.

Сув бўйида қайигим бор, кемам бор,
Эртанг чошгоҳ келар деган таъмам бор,
Эртанг чошгоҳ келар вақтдан кечикса,
Ўрталикда ғаразгўйдан гинам бор.

Бошингдаги туморингни бурайми,
Ваъда берган жойларингда турайми,
Ваъда берган жойларингда турмасанг,
Фонус олиб изларингдан борайми.

Эшигингни олди майда қоромон,
Қачон бўлса сен болага бораман,
Оқ-қора қош жирқи кавуш олиб кўй,
Қомсомол мажлисга кийиб бораман.

Тахям этагини чалиш этаман,
Сен болани элга таниш этаман,
Энди келсанг мотоцикл миниб кел,
Велосипед минсанг, номус этаман.

Кетмон урсам, кетмонимдан чанг чиқар,
Идорадан икки бола тенг чиқар,
Бириси табелчи, бириси доктор,
Доктор бола табелчидан зўр чиқар.

Ариқ бўйидан йўл бераман юрсангиз,
Бахмал камзул оббераман кийсангиз,
Киссамда бор печеналар есангиз,
Еб бўлиб ҳам менга раҳмат десангиз,

* * *

Хат ёзаман хатлара,
Олис-олис юртлара,
Агар мени десангиз,
Кўнгил берманг ётлара.

Хат ёзаман олқишлаб,
Теварагини нақшлаб,
Севар ёра бағишлаб,
Омон бориб, соғ келинг.

Иморатга тушар соя,
Саломимни етир ёра,
Кела қолса туғар оёя,
Мен шунда шодумон бўлдим.

Қизил гуллар гунча-гунча,
Ёр куйдирма мени мунча,
Ёр куйдирсанг мени мунча,
Утим ортар икки шунча.

Қизил гуллар дона-дона,
Қадрдоним ота-она,
Ёр изласанг ёр топилар,
Топилмасдир ота-она.

Кетиб борасан, ёрим,
Қачон келасан, ёрим,

Сени келмагинг қийин,
Бир тўйиб қолай, ёрим.

Ёрим ёнимга келса,
Гулимни қўлга олса,
Қошгинамда ўтириб,
Роҳатланиб бир кулса.

Ёрим уйимга келса,
Ёрим учун не қилай,
Жонимни харид қилиб,
Ёримни меҳмон қилай.

* * *

Бошимизга уч етади нўтамиз,
Шу болага бермасмикан отамиз,
Шу болага берақолса отамиз,
Умримиз ўтгунча раҳмат айтамиз.

Пахта териб юривадим бир ўзим,
Ёнимга келибди ул қора кўзим.
Чиқонларим ёнида уялтирманг,
Ваъда қилган ерга бораман ўзим.

Ёримнинг уйлари ёпнинг бўйинда,
Айттирмади синглисининг тўйинда,
Айттирмаса айттирмасин тўйинда,
Жоним қурбон шу боланинг йўлинда.

Эгнимда қўйлагим гуллари майда,
Қора кўз боланинг уйлари нерда,
Қора кўз боланинг уйини сўрсанг,
Қўшқупир томонда, гужумли жойда.

Учакка чиқвадим уйинг кўринди,
Уйингни тагинда бўйинг кўринди.
Мен юрвадим икки кўнгил бирми деб,
Кўнгил бошқалиги энди билинди.

Қизил гул очилар узганинг сайин,
Хастадай бўламан кўрганим сайин,
Сен-сен менинг ширин-шакар дармоним,
Шифолар топаман кўрганим сайин.

Бола келиб-кетди кун эрта маҳали,
Мен сизга дедим-ку қистаманг ҳали,
Ҳозир йигим-терим қизгин маҳали,
План тўлиб, тўй десангиз сўнг майли.

Баланд-баланд учаклардан боришдим,
Конверт билан ғазалларни олишдим,
Ҳеч ким билмасин деб яшрин севишдим,
Кечки кузда тўй бошлашга келишдим.

Баланд-баланд бу тоғлардан қор келар,
Белбоғини белга боғлаб ёр келар;
Нормасини бажармади деманглар,
Кўпчилик ичида менга ор келар.

Келавер, жонгинам, кўрасим келди,
Замоним келибди сеvasим келди,
Атлас кўйлагимни киясим келди,
Тўй қилиб уйингга борасим келди.

Идорада ўлтирибди ўзлари,
Бизга қараб жовдирайди кўзлари,
Оғасина бир гап айтдим юзма-юз,
Ақли бўлса билиб олсин ўзлари.

Олисдан қарасам имлар этади,
Яқинлаб борганда ишқин айтади,
Иккимизнинг ҳам кўнглимиз бор бўлса,
Колхозимиз катта бир тўй этади.

Ётаман, тураман ўйлар ётаман,
Сенинг висолингга қачон ётаман,
Машинада териш маррам беш тонна,
План тўлса кейин хабар ётаман.

Бир йигитни севдим, тилин билмайман,
Қаердан келибди, ўйин билмайман,
Айтадилар тажрибага келди деб,
Шунинг ҳасратида таом емайман.

Қора сочи ҳулпаридан майдадир,
Сўйиб олган суяр ёрим қайдадир,
Суяр ёрим гилам фабрикасида,
Ишлаган хизмати элга фойдадир.

Осмонга қарасам ойлар туғибди,
Ойдаи бўлиб менинг ёрим турибди,
Самолёт ҳайдайди кўм-кук ҳавода,
Онаси мунча ҳам ботир туғибди.

Учакка чиқаман тўрт ёғим айвон,
Ҳар ёққа қарасам ҳилпирар алвон,
Байроқ тутган қўлларингдан айланай,
Ҳар бир сўзинг бизнинг жонларга дармон.

Эшигига қарасанг, гужум экилган,
Ости сипирилиб, сувлар сепилган,
Қора сочи манглайига тўкилган,
Келавер, мен сенга келма дедимми?!

Елғиз қолганимда тўлиб-тошаман,
Соғинганда ёрга кўшиқ кўшаман,
Тошкентга кетганда, ўқиш баҳона,
Айтинг, сизга қачон бошим кўшаман.

Ҳориб келиб, тўйиб-тўйиб сув ичдим,
Яхши кўрган ёрдан бир гап эшитдим,
Шодлигимдан ер юзига сизгаддим,
Самолётга тушиб осмонга учдим.

Эшикдан ўтади оқ отли бола,
Оқ отнинг устида телпаги қора,
Бир колхозда иккимиз ҳам ишлаймиз,
Онамдан ҳам меҳрибондир шу бола.

Қанорлардан пахталарни бўшатган,
Тушмай туриб новвотларни ушатган,
Сизни, бизни озод замон яшатган,
Яша бола, яшаганнинг замони.

Шойи рўмолимни ёрга ташладим,
Аввало шу ишни ўзим бошладим,
Бўйингни кўрганда гулдай яшнадим,
Келавер, жонингдан, ўзим айтаман.

Ёримнинг олгани бари ипакдан,
Московдан келтирди шипон кўйлақдан,
Институтни битирмасдан севишдик,
Ишқинг ўти сира чиқмас юракдан.

Эшикдан ўтади ой бўлиб тўлиб,
Қўйлакнинг ёқасин қайтариб қўйиб,
Мукофотлар олдик ҳар иккимиз ҳам,
Москвага борамиз новатор бўлиб.

Эйнига кийгани ипак елвагай,
Елвагай кийган ёр сира ўлмагай,
Севган ёрим тенгқурларин ичида,
Активлигин сира қўлдан бермагай.

Баланд экан ботинкасин ўкчаси,
Гул бўлиб очилар юрган кўчаси,
Гилам тўқиб ўлтирганда қарасам,
Кулгилари худди гулнинг гунчаси.

Шойи рўмол ярашади бошина,
Маида гули тўкилади қошина,
Обед чоғи бирга-бирга ўлтириб,
Мурчлар сепиб берай ёрнинг ошина.

Учакка чиқвадим найча қамиш деб,
Механик болани ёрим эмиш деб,
Мен қарайман пахтазордаги ёрга,
Бизга ҳам қарасин тиши кумуш деб.

Шойи рўмол ўраб оро бераман,
Сочимни майдалаб ўра бераман,
Ишда ҳам, уйда ҳам фикру хаёлим,
Кўриб қолсам нега ёнавераман.

Қора камзуримни ёқаси кашта,
Мен билмайман севган ёрим на ишда.
Уёлардим сўрай десам кўзидан,
Механик-ҳайдовчи билдим сўзидан.

Уч олма қўйибман, учови қатор,
Меҳмон бўлиб борсак жонига қотар,
Опа, бугун оқшом нечик тонг отар,
Парқу ястукларинг бошимга ботар.

Рўмолимни ювиб ёйдим анора,
Оч қолиб турувдим, тўйдим жамола,
Телмуриб турарди студент бола,
Қурбингиз етмайди шойи рўмола.

Қўл тутишиб кирдик узун даҳлиза,
Не бало бадланиб¹ қарайсиз биза,
Театрга бирга-бирга боргандик,
Кўнглингиз қолғудай на дедим сиза.

¹Бадланиб — хўрмайиб.

Тракторчи йигит бизга ўхшайди,
Гектарлаб ерларни ҳайдаб ташлайди.
Биз тарафга опа, мунча қарайди,
Орамизда суйгани бор ўхшайди.

Қизил гул очилар ҳовузга қараб,
Қолхозга келибди бир мени сўраб,
Олмали боғларнинг барги тўкилмас,
Келаверсин мендан яхши топилмас.

Эшикка чиқаман, уйга кираман,
Ойруплан читдан кўйлак кияман,
Ойруплан читдан кўйлак киймасам,
Осмондаги пароходга минаман.

Бир червон қўйибман кўйлак олмоққа,
Уяламан кооперативга бормоққа,
Жинниманми чурик читдан олмоққа,
Ярамайди тоғорага солмоққа.

У ёқдан келаётир беллари хипча,
Оёқда туфлиси бир қарич ўкча,
Юзига қарасам гул билан гунча,
Телмурдим бўйига анчадан-анча.

Эмиш, эмиш, эмишингдан айланай,
Ўкча баланд кавушингдан айланай,
Институтда ўқиб юрган сенмидинг,
«Ҳорманг!» деган товушингдан айланай.

Заводдан келаётир бир танҳо ўзи,
Қўлида румолча, шаҳлодир кўзи,
Бахтидан қизарган гулдайин юзи,
Жонингдан айланай, ким туғди сиз?

Атлас куйлагимни киймасам бўлмас,
Солланиб ёнингда юрмасам бўлмас,
Ўзинг яхши, ўзингдан сўзинг яхши,
Қаттиқ меҳрим қўйиб севмасам бўлмас.

Шойи кўйлак сувга солсам сўлмиди,
Яна шундан оп бермасанг бўлмиди,
Рўпарамда ишлаб турган йигитни
Юрак еира севмасликка қўймиди.

Мен ўтаман, эшигингдан, йўлингдан,
Қора камзил кўринади тўйингдан,
Қийган кийим ярашади ўзингга,
Мен айланай сенинг қадди бўйингдан.

Шойи рўмолимни томоқдан олдим,
Машина кетидан қараблар қолдим,
Тошкент бориб агрономга ўқиган,
Ҳар ерда юрса ҳам ўтига ёндим.

Бошига соч қўйган, эгнида чекман,
Нари туринг мен ЗАГСдан ўтаман,
Боли сўзим билан ёрни суйдириб,
Ёр сўзини тиллаларга битаман.

Осмоида учади оққина қушлар,
Қаноти осмонда осилиб учар,
Тошкент борсанг саломимни айтиб қўй,
Соғингандан ҳар кун кўзимдан учар.

Чўпон бола, костюмларинг калтадир,
Чўпон бола, бўйи-бастинг ўртади.
Чўпон бола, қўйинг янтоқ емасми,
Ошиқ бўлган кечалатиб келмасми?!

Эшигингни ояди, ёрим, хиёбон,
Сиз болага костюм тикиб бераман,
Қиссасига эсдалик ёзиб қўяман,
Жавобини хирмон жойда оламан.

Қамчингни опбердим, ўзинг олма деб,
Отингга миндирдим, кечга қолма деб,
Зарбдор деб ҳамма сени сийлайди,
Ҳар бир одамларга меҳмон бўлма деб.

Сарҳовуз бўйлари қора тол экан,
Шу колхознинг бир машҳури бор экан,
Бўйини кўрсатиб ўтди ёнимдан,
Ўрта бўйли, қора кўзли ёр экан.

Атласнинг ичида кўксингиз буюк,
Юраман, тураман сиртидан суйиб,
Белимга боғладим мадали қийиқ,
Сен қандай кетасан кўзларинг қийиб,

Дангасага ош ёқар

* * *

Раис бобо ўзингиз,
Кўлдир сизнинг сўзингиз,
Пахта план кам келса,
Қизаради юзингиз.

Бригадамиз сиз ўртоқ,
Сизда йўқми қўл, оёқ,
Аъзоларни йўлга солмай,
Юришингиз кўп чатоқ.

Ялқов ака, сизмисиз,
Иккимсиз, бирмисиз,
Хотинингиз ишга чиқмаса,
Кучим етмайди дермисиз?

Дангасалар ангарда,
Қийиқчаси чангалда,
Ялчитиб иш қилмасдан,
Мажлисларда шарманда.

Суксур олиб боқмайди,
Гажагини тақмайди,
Ишламаган дангаса
Кўпчиликка ёқмайди.

Ариқ олар юзалаб,
Четларини тозалаб,
Дангасалар доим юрар
Табелчидан аразлаб.

Богимизда сўри бор,
Шу сўрининг тўри бор,
Дангасага тушганинг
Манглайида шўри бор.

Ўзим бўлсам колхозда,
Донгдор бўлиб ишлайман,
Дангасани учратсам,
Танқид қилиб муштлайман.

Биз тўқиган рўмолнинг
Гуллари бор бурчида,
Энди сени кўрмасам
Дангасалар ичида.

Иш қилади ғивирлаб,
Секин-секин қимирлаб,
Ҳар кимга бир жириллаб,
Нағма қилар дангаса.

Ишлаш учун бемадор,
Тишлаш учун зарбдор,
Шунинг учун хору зор
Бўлиб қолар дангаса.

Бошимдаги дуррани
Ўрагим ҳам келмайди,
Ишёқмас кишиларга
Қарагим ҳам келмайди.

Дангасалар ишлайди,
Юраги қайнаб тошмайди,
Дангасанинг маркази
Бир пайсадан ошмайди.

Қошимга кўп қарадинг,
Қошим қораси ўсма,
Минг ялинсанг тегмайман,
Дангаса, йўлим тўсма.

Рўмолим ўзи хоса,
Ишламайди дангаса,
Қамчилигини айтса,
Жушламайди дангаса.

Юзингдан олиб беадаб,
Ишдан қолар бесабаб,
Тошбақадай ўрмалаб,
Йўлда қолди дангаса.

Уйда ётар дангаса,
Шипга боқар дангаса,
Чилим чекиб дам-бадам
Носвой отар дангаса.

Дангасалар мунча ҳам
Бедана юриш қилади,
«Далага чиқ!» деганда,
Безгак хуруш қилади.

Қора чироқ ёқмайман
Электрлар турганда,
Дангасага тегмайман
Ударниклар турганда.

Оққўрғону Оққўрғон,
Бизлар сурамиз даврон,
Дангасага биз ҳайрон,
Бизга дангаса ҳайрон.

Раис акам хотини
Далада шиламайди,
Ишлар эди далада,
Пардоздан бўшамайди.

Раис акамни кўринг,
От минишни билмайди,
Савлатидан ҳуркасиз,
Қўл қўйишни билмайди.

Кумрихон ишлаб келади,
Оти кишнаб келади,
Бригадир опам топганини
Эри харжлаб келади.

Кумрихоннинг томига
Лайлак осилиб қопти,
Эрига ичманг деса,
Лунжи осилиб қопти.

Жўхориға сув қўйдим,
Марзасидан ошмасин,
Завхозимиз хотини
Кўп ҳаддидан ошмасин.

Завхоз акам қумғони,
Қумғонда сув тургани,
Қўлларимда фактим бор
Газетага ургани.

Еқай десам ҳўл ўтин,
Буралиб чиқар тутун,
Бригадир яна олди
Хотин устига хотин.

Ариқдан сув тошибди,
Раис ҳаддидан ошибди,
Мажлисдаги танқидга
Сўз тополмай шошибди.

Бизнинг боғда бир қуш бор,
Қанотида кумуш бор,
Берган дони кам келди,
Омборчида бир иш бор.

Гала чумчуқ, сой чумчуқ
Баланд учиб, наст келади,
Қассир акамни қаранг,
Ароқ ичиб маст келади.

Баъзи актив акамлар
Жаҳли бурун учиди,
Мақтангани-мақтанган
Кўпчиликнинг ичиди.

Бошқачадир юриши,
Заҳарханда кулиши,
Уртага иғво солиш
Бу акамнинг қилмиши.

Кўп гап сотманг, олифга,
Гапингиз куйган латта,
Иш бор жойдан қочасиз,
Шармандасиз, албатта.

Марғилоннинг йўлига
Артель қўяди танда,
Камчиликни яшириб,
Раис бўлди шарманда.

Мажлисларда лопинг бор,
Қўлтиғингда қопинг бор,
Сиримни очмаса, деб
Аъзолардан хавфинг бор.

Раис акам уйига
Товоқ терилиб қопти,
Раис акам хотини
Мунча керилиб қопти.

Макиёнга дон солсам,
Хўроз ўлгур еб қўйди.
Колхозчилар пулини
Балохўрлар еб қўйди.

У ёнингдан, бу ёнингдан,
Пул тўла ҳамёнингдан,
Нега, ўғлим, оқ шиша
Аримайди ёнингдан.

Қўшнимиз ариғида
Тўлиб ётади шиша,
Кунда нарса синдириб
Уруш қилар ҳамиша.

Уткир қайчи йўқ экан
Тўнингизни бичкани,
Қайдан пуллар топасиз
Кунда-кунда ичкани?!

Менинг ёрим маст бўлди,
Токчадан тушди қутим,
Ичкиликнинг дастидан
Қирилди кўри қутим.

Томда қуритдим майиз,
Болалар менга азиз,
Болам қўрқади, йўқол,
Пияниста, бетамиз!

Томда туриб қурибди
Бригадирнинг ўтини,
Эрим мени урди, деб
Ариза ёзди хотини.

Хурмадаги сузгани
Товуқ келиб чуқиди,
Сездими катта хотини
Домла никоҳ ўқиди.

Мажлисида ичкиликка
Қарши сўзлаб чиқаман,
Ишга келиш-кетишда
Тортиқмасдан ичаман.

Кўп хотинликка қарши
Сўзларим ҳеч узилмас,
Қатта хотиннинг болалари
Учун кўнглим бузилмас.

Палкада анча арза,
Вақтим йўқ қарай десам,
Чойхонадаги паловдан
Чидам йўқ қолай десам.

Ҳали ҳам бор ошхона,
Ноқулай меҳмонхона,
Озодалиқдан қидириб
Тополмайсан нишона.

Икки соат кутасан,
Ўзингни унутасан,
Битта сўзни айтасан,
Аччиқ билан кетасан.

Баъзи бир чойхона бор,
Қир сувидай чойлари,
Оқ кийимни доғ этар
Ўлтирганда жойлари.

Ҳар тарафдан ўтганга,
Битта пичинг отилур,
Чойхона чаккасида
Кўкнори, нос сотилур.

Сотилади, отилади,
Бир чекимдан бўлса нос,
Тагимни тўлдирди деб
Етиб йиғлайди палос.

Баъзи қўрс чойхоначи
Чойнакни туртиб қўяр,
Битта белбоғи билан
Пиёлани артиб қўяр.

Раис акам томида
Бедана уяси бор.
Ишонмасанг обис қил,
Бахмалнинг сараси бор.

Биз танқидни бошлайлик,
Илмсизликни ташлайлик.
Чакки босар баъзилар
Айбин очиб ташлайлик.

Икки гулни оларсиз,
Бирини сувга соларсиз,
Шу саломим етганда
Мени эсга оларсиз.

Қумрихон уйинг қайда,
Қўнғироқли қумсойда,
Энди сенга ёр қайда,
Гаврон олиб ер ҳайда.

Абдуллажон, ҳорманг, ҳорманг,
Янгибозорга борманг,
Янгибозорга бориб
Хотин сўроққа қолманг.

Назирахон ўзлари,
Қўлтиғида бўзлари,
Бўзларини олай десам,
Олайиб кетар кўзлари.

Атлас кўйлак киймайман,
Ичида арисси бор,
Амалдорга тегмайман,
Ҳар куни мажлиси бор.

Чўлоқ-чўлоқ дедилар,
Кимлар чўлоқ дедилар,
Раиснинг хотинини
Шалпанг қулоқ дедилар.

Дангасалар ётади
Бахмалдан болиш қилиб,
Кўпчилик танқид қилса,
Юради нолиш қилиб.

* * *

Сизни бригадир дейдилар,
Бригадир акам, ёр-ёр,
Сводкангизни бир кўрайин,
Бригадир акам, ёр-ёр.

Сводкамни кўриб нима қиласиз,
Сиз, опажоним, ёр-ёр,
Ҳамма илгари, мен тошбақа,
Билмабмидингиз, ёр-ёр.

Сизни раис дейдилар,
Раис акам, ёр-ёр,
Планингизни мен бир кўрай,
Лодир акам, ёр-ёр.

Планимни кўриб нима қиласиз,
Сиз, опажоним, ёр-ёр,
Райондан олган виговорим,
Билмабмидингиз, ёр-ёр.

Сизни ичувчи дейдилар,
Ичувчи акам, ёр-ёр,
Ичганингизни мен бир кўрай,
Ичувчи акам, ёр-ёр.

Ичишимни кўриб нима қиласиз,
Сиз, опажоним, ёр-ёр.
Папкаларни расво қилганимни
Билмасмидингиз, ёр-ёр,
Милицияда ётганимни
Билмасмидингиз, ёр-ёр.

* * *

Кўлхозда баъзи котиб,
Норма олар тек ётиб,
Кўлхоз молидан олиб,
Ичар бозорга сотиб.

Қолхозимиз фермаси,
Қўлида бор нормаси,
Растаратни қип қўйиб,
Тўлмадиси нимаси.

Қолхозда баъзи состав,
Юрар бир-бирин истаб,
Мол олмасдан қўймайди,
Раисни алдаб, қистаб.

Селпомизда ёғ сотар,
Ошни қилиб ўхшатар,
Қатта-қатта еб олиб,
Қолхозчини қақшатар.

Бегона ўт юлиқсин,
Янги план тузилсин,
Қолхозда бекорчилар
Бир галбирдан сузилсин.

* * *

Ўзингиз билдинг, мен кимман,
Ошхонага мудирман,
Ёғлик, гўштилик паловни
Инспекторга едираман.

Магазинда ишлайман,
Чайқовчини хушлайман,
Чайқовчи алдар бўлса,
Еқасидан ушлайман.

Мен детдомнинг завхози,
Мудирнинг мен бир кўзи,
Араванинг тиркиши,
Иккалаамиз бир киши.

Детдомимиз чорбоғи,
Кўринар Паркент тоғи,
Уйига ярми тушар,
Утин, кўмир, гўшт, ёғи.

Детдом томи тунука,
Сизга берсин барака,

Баракали бўларди,
Кетар мудир тарафга.

Қарамайди кетига,
Бориб айтинг бетига,
Магазинчи акамнинг
Тушунолмадим чўтига.

* * *

Ичиб келади ҳар кун,
Тинчлик бермайди бир кун,
Муҳаббатнинг ипига
Чигил тушди ҳам тугун.

Ўзим ёққан ўтимга,
Қоврилдим ўзим билмай,
Тандан чиққан тутунга
Оламини қолдим кўрмай.

Кўчадан келар чақириб,
Улдингни деб бақириб,
Болалар қўрқишади,
Кийикдай хурқишади.

Тоқати йўқ юмушга,
Кириб чиққан ҳар ишга,
Ҳамма койиб, қистарди
Одам бўлиб юришга.

Утган-кетганлар кўрган
Қоронғи тор кўчада,
Маст йиқилиб ётганин
Емгир ёққан кечада,

Улган, қолганин билмай,
Ҳеч ким билан иши йўқ,
Ҳаммани тегиб жонига
Қўлини тутар киши йўқ.

Маҳаллага кирма¹, деб
Кўпчилик йўлга солди,

¹ Маҳалладаги ичкиликхона маъносида.

Эшикдан ҳушёр кириб,
Одамга ўхшаб қолди.

Бақир чақир йўқолиб,
Қўйдан ҳам ювош бўлди,
Бизга болалар билан
Еганимиз ош бўлди.

Олмайман, дер оғзимга,
Кўрсатма, дер кўзимга,
Номаъқул ишларимни
Энди солма юзимга.

Кўзим ёришди анча,
Айланай кўпчиликдан,
Топганимни ичардим,
Қутилдик йўқчиликдан.

* * *

Чайқовчи келар қорларга
Қатта-қатта из солиб,
Қолиб кетманг уётга,
Қалин бериб қиз олиб.

Кетин ўйламай Азим,
Пул сочиб қилди базм,
Қарзин қистаб келганда,
Оши бўлмади ҳазм.

Тўй ўтади уч кунча,
Қолган-қутган тугунча,
Боши қарздан қутилмай,
Гангиб юрар ўлгунча.

Эски расм-русумлар
Замонага келишмас,
Эндиги орзу ҳавас,
Пул олиб қиз беришмас.

Қйшлоқ совет аъзоси,
Намозин йўқ қазоси,
Санғиб еган паловин
Оғзидан кетмас мазаси.

Раис бобо сизмисиз,
Ёғли патир ермисиз,
Хўжайинингиз келганда,
Қўй сўйиб энг дермисиз.

Ишлаган ўзар экан,
Меҳнатсиз тўзар экан,
Ёмон йўлга кирганлар
Ақлидан озар экан.

Ҳаёсизда ор бўлмас,
Асло вафодор бўлмас,
Апдишасиз қизлар-чи,
Чин ҳақиқий ёр бўлмас.

Меҳнатда танилар эр,
Меҳнатсиз эр қаро ер,
Жон куйдирмай, иш қилсанг,
Кимлар сени одам дер.

Ресторан деса чопсанг,
Ишга юр, деса қочсанг,
Кўринганин бир узиб,
Илондай захринг сочсанг.

Дангасани айтгани:
Қасалману хастаман,
Уйин-кулгига сонна-соғ,
Ишга-чи норастаман.

Анави ўлтирган таниоз,
Ор ҳам қилмайди бироз,
Қайнамаси иш қилиб,
Унинг эрмағи пардоз.

Ароқхўрнинг ўрни бор:
Ётган ери бир ботқоқ,
Қишда қалин қордадир,
Езда бўлар офтобқоқ.

Уйда ёри кутади,
Эрим қандай келар деб,
Ароқбоз шўрнинг қургур,
Юрар санғиб, дакки ёб.

Қош учирар порахўр,
Қўлларини ишқалаб,
Уйлагани ояғирлик,
Қилиб бўлмас иш талаб.

* * *

Мулла бува ёнбошлаб ётади,
Икки пешш дамшам ойга ботади,
Лунжини шишириб, каллани қашиб,
Улимбергур қизларга гап отади.

Фолбин келиб фол очар,
Оғзидан кўпик сўчар,
Аслини суриштирсанг,
Дангаса ишдан қочар.

Чилим-чилимга ўхшайди,
Тортсанг найи қақшайди,
Еш қиздан тама этган,
Эшон эшакка ўхшайди.

Оқ шоҳидан кўйлагим,
Кўринади билагим,
Эшонларнинг бошина
Балё юклар тилагим.

Эшон эшик қоқади,
Илон бўлиб чақади,
Қайда гўзал қиз кўрса,
Бақраяди, боқади.

Табиб дейди дардинг ёмон,
Пул бўлса қоласан омон,
Бу сўзларни эшитгандан,
Минг жоним докторга борган.

Кўчаларда раис бувам қатнайди,
Киссасида шоҳи рўмол сақлайди,
Кунда-кунда меҳмонхоналар кезиб,
Юра борса соатини мақтайди.

Раис бува баланд тутма ўзингни,
Ҳақимизга олайтирма кўзингни,

Ҳақимизга олайтирсанг кўзингни,
Газетага урдираман ўзингни.

Ҳисобчилар майда чўтни қоқади,
Олтинчида¹ бир қизини боқади.
Боқтирмаймиз боқиб қўйган боққини,
Едирмаймиз аъзоларнинг ҳаққини.

Юқоридан келар нозвой гул иси,
Еб ётибди колхозимиз раиси,
Шўро бува кечда этинг мажлисни,
Булбулдай сайратинг тўра раисни.

Қоромоннинг толи қора дейдилар.
Сени нега раис бола дейдилар.
Раисман деб катта тутма ўзингни,
Ҳар кимларга зое этма сўзингни.

Раис бува баланд экан ҳовлингиз,
Ҳовлингиздан баланд экан кўнглингиз,
Ўйингизда аёлингиз турганда,
Бешни туққан хотинларда кўнглингиз.

Кетмоним дастаси зилдан қорамон,
Идора ёнига на деб бораман,
Икки кунлик пойни² бир кунда бўлсак,
Яна мажлис бўлганига ёнаман.

Шамол билан келар нозвой гул иси,
Маст бўлибди колхозимиз раиси,
Катта далаларда бошлар мажлисни,
Раис бува, ҳаддингда юр, ҳаддингда.

Жума опам скаладда жўшади,
Оқ бугдойга қизил чага³ қўшади,
Олмаймиз деб аъзолари қақшайди,
Жума опам бой бўжакка ўхшайди.

Эшигингни олди жийдали хотма,
Ўзинг табелчисан учакда ётма,
Посив⁴ вақти ҳамма отизда бўлса,
Пана жойда ётиб ароқлар отма.

¹ Олтинчи бригада маъносида.

² Бу ерда норма маъносида.

³ Чага — қум.

⁴ П о с и в — н а я — компания маъносида.

Олма боғни оралайди бўйингиз,
Сув қоғоздек ширқирайди тўнингиз,
Кунда-кунда «Волга», «Зим»лар минасиз,
Руллар ушлаб қавартири қўлингиз.

Кетмонимнинг сопи сўвит, қорамон,
Бригадир, сўкканинг ургандан ёмон,
Жадал этсам бажараман нормани,
Йўқса колхозингда туржаким гумон.

Раис бувам тоза ёпдан отилди,
Киссасинда шойи рўмол сақлиди,
Шойи рўмол сақлагани-сақлаган,
Нера борса хотинини мақтиди.

Бошлиқ бува, минган отинг қоп-қора,
Бошлиқ бўлсанг, ҳаммаларга тенг қара,
Яхши кўрганингда ёрдам берасан,
Ёмон кўрганингда оғзинг эрасан.

Раис бувам ангарда,
Шапкалари жангалда,
Пахта план тўлмаса,
Сиз бўласиз шарманда.

Складчи ака сизмисиз,
Этли палов ермисиз,
Колхозчилар ҳақ деса,
Эрта келинг дермисиз.

Складчи бобо сизмисиз,
Юпқа патир ермисиз,
Колхозчилар бугдой деса,
Сичқон тортди дермисиз.

Раис бобо сизмисиз,
Еғли патир ермисиз,
Тошкентликлар келганда,
Саводим йўқ, дермисиз.

Сут керак, қаймоқ керак,
Қаймоқни емоқ керак,
Қизини пулга сотганинг
Кўзини ўймоқ керак.

КУКЧА БАЙТАЛ

Кўкча байтал сотиб олдим.
Чопишдим, эшакдан қолдим.
Уч кунда Хивага бордим.
Ҳаром ўлгур, кўкча байтал.

Боқдим уни пода билан,
Сийпаладим хода билан,
Чопишдим пиёда билан,
Ҳаром ўлгур, кўкча байтал.

Миниб борвадим бозора,
Йиқитди, қўйди озора,
Илоё, кирсин мазора,
Ҳаром ўлгур, кўкча байтал.

МАСТЛАР ҲАҚИДА

Бир неча йигитлар жуда мулойим,
Кўчада солланиб юришин кўринг,
Ҳаётида йўлдош ичкилик доим,
Кўчада тентираб юришин кўринг.

Ичиб, олса ёнига йўлдошини,
Ҳар томонга соллантлар бошини,
Кўринган жувонга қоқар қошини,
Балчиққа булғаниб ётишин кўринг.

Баъзи бирсёлари ушлашиб қўлни,
Тополмай овора бўларлар йўлни,
Баъзиси билмайди ўнг билан сўлни,
Бемаза гапларни айтишин кўринг.

Хунук бўлиб юрар ичмаган куни,
Ухлмас шу куни кечаси-туни,
Ичмаса бўлмайди ишин унуми,
Бошин солиб туришини бир кўринг.

МУЛЛА ТАЪРИФИ

Усмай қолди мулламининг говуши,
Қичқирганда узоқ етмас товуши,
Йўл юриса тупроқ сочар ковуши,
Мулла деган шунингдек ҳам бўлурми?

Емон бўлди мулламизнинг буйруғи,
Қозоқидай соллонади қуйруғи,
Бўйи узун, подачининг сириқи,
Мулла деган шунингдай ҳам бўлурми?

Юзларини буруштирган чечаги,
Саллалари Киш момонинг лечаги,
Соқоллари отизларнинг печаги,
Мулла деган шунингдай ҳам бўлурми?

ҲАЙРОНМАН

(От. тилидан.)

Миллион-миллион умид этар пахтадан,
Уз вақтида ўтин солиб боқмаган,
Ялқов кўндик¹ сўғориш ҳам ёқмаган,
Мани боққан отбоқарга ҳайронман.

От қуйруғин бешдан тўрлаб ўрарлар,
Бизни ерни қўчқорина берарлар,
Емонликдан оёғини тирарлар,
Шох товлаган қўчқорига ҳайронман.

Азон қўшиб кеч бўшатар арвадан,
Бир армоним ем емадим тўрвадан,
Очкўз ферма умид этар шўрвадан,
Ақли калта фермага-да ҳайронман.

Гар йиқилсам тортадилар қулоқдан,
Меҳрим қониб сув ичмадим булоқдан,
Ҳолим қочиб келсам яқин-йироқдан,
Улгунимча урганларга ҳайронман.

ПАШША

Бизга ёз ойлари нуруни сочар,
Аммо пашша етмай эшигин очар,
Визилдаб-визилдаб далада учар,
Сасларин эшитиб омона желдим.

Енима келибам танларим чақди,
Ул чаққан жойдан қонлари чиқди,

¹ Кўндик — қонини — отбоқар маъносда.

Аччиғим чиқариб жонимни ёқди,
Папшанинг алинан омона келдим.

Парвоз қилар баданини қотириб,
Кўп қувонар аммо мани ётириб,
Қонинг сўрар наштанини ботириб,
Папшанинг алинан омона келдим.

ҚАЛАНДАР ҚАДАМ

Еттинчи бригада Қаландар Қадам,
Қўлида ишлайди бир неча одам,
Пахталари йиғлаб тутади мотам,
Пахтагга бир қара, Қаландар Қадам.

Пахтаси сувсаса нари қочади,
Узи сувсираса ароқ ичади,
Чўлашган кечаклар ҳаддан ошади,
Пахтагга бир қара, Қаландар Қадам.

Қўл солма бўйинда бордир пахтаси,
Ҳар гектардан ўн тинг туп бор хатоси,
Печаки бар пахталарнинг отаси,
Пахтагга бир қара, Қаландар Қадам.

Пахтаси бир қарич, печак бир метр,
Жон бригада берга кетмончи етир,
Бизларни бўғмасин ишини битир,
Пахтагга бир қара, Қаландар Қадам.

Қатталар хотини ишга ярамас,
Қурбонжон дегани ишга бормас,
Табелчи хотини ундан кам эмас,
Пахтагга бир қара, Қаландар Қадам.

ТЕКИН ТОМОҚ БУЛИБ ҚОЛА ОЛАСАНМИ?

Олма отдинг, ёрим, қапчидим, олдим,
Ердан нишона деб қўйнимга солдим,
Отган олманг қизилмиди, оқмиди,
Ишга чиқмай юрганларинг ёқмиди.

Кўзинг суздинг, қошинг қиёласанми,
Ишламасдан узоқ юроласанми,

Меҳнат қилмай, баҳна бўлиб хотинга,
Текин томоқ бўлиб қололасанми?!

Идорада чўт қоқади тақа-тўқ,
Колхозчилар меҳнат билан қорни тўқ,
Дангасалик билан ишни ташлаган,
Сендек баъзи дангасага норма йўқ.

ЎТСА КЕРАКДИР

Яхши келин иш қилади саришта,
Емон келин кўз бўяйди ҳар ишда,
Унинг икки кўзи доим кўчада.
Кўчадаги турган ёш йигитчада.

Бир неча келин бир бозорда юрар,
Бугун тушиб, эрта элоти бузар,
Қилмишидан ақллилар кўп безор,
Умри армон билан ўтса керакдир.

Емон келин уй ичини кулдирмас,
Эр топгандан бир пулини тугдирмас,
Этажак ишини уйга билдирмас,
Нодонликда умри ўтса керакдир.

Йигитлар орзулаб хотин олади,
Хотин яхши бўлса яшнаб қолади,
Емон чиқиб қолса агар севгани,
У ҳам армон билан ўтса керакдир.

ЯЛҚОВ БИЛАН ЮРМАНГЛАР

Меҳнаткашда саодат,
Меҳнатнинг таги роҳат,
Ялқовга хотин бўлсанг,
Сенда бўлмас фароғат.

Дангасага тегманглар,
Юэини ҳам кўрманглар,
Ақлингиз бўлса агар,
Ялқов билан юрманглар.

Кўриниб қолса татноз,
Ор қилингизлар бир оз,
Кўрганда қошин қоқар,
Унинг эрмаги пардоз.

ЕМОНДАН ЯХШИЛИК КУТМА

Яхшиларнинг топган моли тўй бўлар,
Фикри-зикри эли учун ўй бўлар,
Феъли ёмон ҳар кимсанинг хаёли
Яхшилар ҳақида қора ўй бўлар.

Олмали боғлара бейи сопарман,
Айбинг бўлса, айтмай нечун ёнарман,
Ҳамманинг ёри бор отизда, челда,
Сен ялқовни ресторандан топарман.

Яхши йигит чўлда бўстон яратар,
Тиканзорда чин гулистон яратар,
Дангасага меҳнат ёқмас, ош ёқар,
Ёмон одам тик бинони қулатар.

Аравангизнинг олд тахтаси қоромон,
Қарийверманг, ёнар ўтга соламан,
Дангасага колхозда қиз топилмас,
Мард йигитга ўзим айтиб бораман.

Доно ошиқ ошиқлигин жор этмас,
Вафолар ёринг ташлаб хор этмас,
Ёмон одам эрур ёридан кечган,
Бевафолар яхшилиқни кор этмас.

Олмани бир тишлаб оқ этса бўлар,
Чўлларнинг ўрнини боғ этса бўлар,
Дангаса, ялқовни колхоздан ҳайдаб,
Унинг юрак-бағрин доғ этса бўлар.

Билагузук билагимни буради,
Бир дангаса йўлим тўсиб туради,
Улли йўйда турма, тенгинг мен эмас,
Шу замонда ялқовга ким боради.

Чўлларга бораман чигит унсин деб,
Оқ билагим ғайратини кўрсин деб,
Лойиқмасман, дангасага ўртоқлар,
Ҳар ким ўз тенгини топиб севсин деб.

Мард бўлмаса сўзларига ишонма,
Номард билан узоқ ерга йўл олма,
Қизил гулсан, мард кўксига ярашган,
Номарднинг алинда беҳуда сўлма.

Бахмал кўйлак йилдир-йилдир этади,
Ер бевафо бўлса ташлаб кетади,
Бевафонинг ёри бўлмай умр эт,
Чиндан севган ёр қадрингга этади.

ЯХШИ ЧУЛДА БУСТОН ЯРАТАР

Яхши ишга ёр бўлади яхши эр,
Яхши эрни ҳурмат этар-катта эл,
Ишққмаснинг иши унмас ҳеч қачон,
Енгил ишга солсанг, жуда оғир дер:

Яхши киши чўлда бўстон яратар,
Тиконликда чин гулистон яратар.
Ишққмасга туринг, тонг отди десанг,
Пешингача кўрпа ёпиниб ётар.

НАДИР ГУНОҲИМ МЕНИНГ?

Полвон бўйи рош экан,
Ёрим қалам қош экан,
Менинг қалам қош ёрим,
Юрак бағри тош экан.

Полвон ёни соймикан,
Ёрим юзи оймикан,
Минг дангаса йиғилса,
Бир иш-корга тоймикан?!¹

Гулу гулзорим менинг,
Бевафо ёрим менинг,
Ташлаб кетдинг узоққа,
Надир гуноҳим менинг?!

Гул юзинг қизил лоладир,
Кўзларинг жоним оладир,
Иккиланмай кўнгила берсанг
Сенга қурбон қиз боладир.

¹ Тоймикан — теймикан.

•Ёр-ёрлар

* * *

Ерга кўмиб чимматни
Чиритган қиз, ёр-ёр, чиритган қиз,
Манглайининг гардини
Аритган қиз, ёр-ёр, аритган қиз.

Қолхоз учун жонини
Қойитган қиз, ёр-ёр, қойитган қиз,
Меҳнат қилиб юртини
Бойитган қиз, ёр-ёр, бойитган қиз.

Ҳай-ҳай ўлан, жоним ўлан,
Ўланчи қиз, ёр-ёр, ўланчи қиз,
Ударник бўп пахта терган
Теримчи қиз, ёр-ёр, теримчи қиз.

Келин келди, ёқиб қўйган
Олов қани, ёр-ёр, олов қани,
Синглим маҳтал, герой деган
Куёв қани, ёр-ёр, куёв қани.

Салом айтсам доҳиларга
Сайрар тилим, ёр-ёр, сайрар тилим,
Доҳимнинг номи билан
Қувнар дилим, ёр-ёр, қувнар дилим.

Салом минг-минг, салом сизга
Доҳи устоз, ёр-ёр, доҳи устоз,
Бахтимизнинг куйи билан
Овозим соз, ёр-ёр, овозим соз.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Жоним қизим, ёр-ёр, жоним қизим,
Иккалангиз бирлашинг,
Ўт юлдузим, ёр-ёр, ўт юлдузим.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Элга машҳур, ёр-ёр, элга машҳур,
Кўкрагида нишонлари
Хўп ярашур, ёр-ёр, зап ярашур.

Куёв йигит уйларини
Толдан ёпган, ёр-ёр, толдан ёпган,
Шундай қизни куёв бола
Қайдан топган, ёр-ёр, қайдан топган.

Топди-топди деманглар-а,
Кўриб олган, ёр-ёр, кўриб олган,
Ҳар икови бир-бирини
Севиб қолган, ёр-ёр, севиб қолган.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Сочиқ келди, ёр-ёр, сочиқ келди
Уқимишли келин болам
Очиқ келди, ёр-ёр, очиқ келди...

Паранжини ифлос деди,
Отиб келди, ёр-ёр, отиб келди,
Куёв-келин гулдасталар
Тутиб келди, ёр-ёр, тутиб келди.

Ариқчада тиниқ сувлар
Тўлиб келди, ёр-ёр, тўлиб келди,
Гуллар ушлаб ойкелинчак
Кулиб келди, ёр-ёр, кулиб келди.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Ёғди раҳмат, ёр-ёр, ёғди раҳмат.
Келин билан биргалашиб
Келди давлат, ёр-ёр, келди давлат.

Келин болам кўйлак олган
Крепдешин, ёр-ёр, крепдешин,
Қойил қилиб мукофотга
Колхоз ишин, ёр-ёр, колхоз ишин.

Мен ҳам, сен ҳам балли дейлик
Меҳнатига, ёр-ёр, меҳнатига,
Меҳнат билан бирга келган
Давлатига, ёр-ёр, давлатига.

Уялмасдан куёв болам
Гапга солинг, ёр-ёр, гапга солинг,
Ширин-шакар сўзлар билан
Кўнглин олинг, ёр-ёр, кўнглин олинг.

Ширин-шакар умрларинг
Ўтсин ширин, ёр-ёр, ўтсин ширин,
Сўзларингиз ўзингизга
Ўтсин ўрин, ёр-ёр, ўтсин ўрин.

Оқ ипак, қизил ипакдай
Эшилибсиз, ёр-ёр, эшилибсиз,
Бири барно, бири доно
Келишибсиз, ёр-ёр, келишибсиз.

Ҳай-ҳай ўлан, жоним ўлан,
Раҳмат ёғур, ёр-ёр, раҳмат ёғур.
Севгингизни олқишлайди
Барча ғамхўр, ёр-ёр, ҳамма ғамхўр.

Бахтингизга кўп-кўпларнинг
Келар рашки, ёр-ёр, келар рашки,
Шому саҳар сиздай хуррам
Бўлса кошки, ёр-ёр, бўлса кошки.

Сайранг-сайранг бу боғларда
Гуллар бор деб, ёр-ёр, гуллар бор деб,
Сайри чаман қилмоқликка
Йўллар бор деб, ёр-ёр, йўллар бор деб.

Тоғдан ошиб, сойдан кечиб
Ўтсин ҳамма, ёр-ёр, ўтсин ҳамма,
Сиздай-биздай гул бўстонга
Етсин ҳамма, ёр-ёр, етсин ҳамма

* * *

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Жононадир, ёр-ёр, жононадир,
Ҳар бир сўзи гавҳари
Якдонадир, ёр-ёр, якдонадир.

Қийғоч қоши қалдирғоч
Қанотидай, ёр-ёр, қанотидай,

Айтган сўзи қандолатчи
Новвотидай, ёр-ёр, новвотидай.

Ёр-ёр айтиб келаман
Йўл беринглар, ёр-ёр, йўл беринглар,
Уланчининг пириман,
Қўл беринглар, ёр-ёр, қўл беринглар.

Куёв поччам қўлида
Талпинар қуш, ёр-ёр, талпинар қуш,
Келин ойим узуги
Тоза кумуш, ёр-ёр, тоза кумуш.

* * *

Дарёларнинг ул юзида
Бўтакўзми, ёр-ёр,
Кетмонларни ярқиратган
Тўда қизми, ёр-ёр.

Тўда қизнинг қўшиғига
Қулоқ солинг ёр-ёр,
Яйраб айтган ялласидан
Баҳра олинг, ёр-ёр.

Дарёларнинг ул юзида
Райҳон-жамбил, ёр-ёр,
Айтадиган бир сўзим бор
Ўзгинанг бил, ёр-ёр.

Кулиб-кулиб гапирганнинг
Оти Анор, ёр-ёр,
Аноргулнинг ҳар сўзидап
Боллар томар, ёр-ёр.

Анор учун ичим тўлиб,
Олов ёнар, ёр-ёр,
Дўстим сенга айтар бўлсам,
Меҳрим қонар, ёр-ёр.

Дарёларнинг ул юзида
Турган гўзал, ёр-ёр,
Шаънингизга айтиб эдим
Битта ғазал, ёр-ёр.

Гўзаларга сув қўйишнинг
Вақти бордир, ёр-ёр,
Сизга кимки ўртоқ бўлса,
Бахти бордир, ёр-ёр.

* * *

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан, боғнинг гули, ёр-ёр,
Қўмакайда сайрайди чечан тили, ёр-ёр.
Иков-иков ўлан айт, қалам қошлар, ёр-ёр,
Қалам қошлик янгалар тўйнинг гули, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан, тарғил тошлар, ёр-ёр,
Чори чиқмас серкалар қўйни бошлар, ёр-ёр.
Иков-иков ўлан айт, жон бир қизлар, ёр-ёр,
Куёв томон қудалар танга ташлар, ёр-ёр.

Бизнинг овул шу тоғнинг довоида, ёр-ёр,
Дони қолмас арпаннинг сомонида, ёр-ёр.
Иков-иков ўлан айт, айнам қизлар, ёр-ёр,
Уйнаб-кулиб советнинг замонида, ёр-ёр.

Ул¹ бошларми ўланни, қиз бошларми, ёр-ёр,
Қиз бошлаган ўланни эл хушлабми, ёр-ёр.
Қиз бошлаган ўланни эл йигит кўрса, ёр-ёр,
Ўланини тополмай бош қошларми, ёр-ёр.

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан, узук бўлсин, ёр-ёр,
Қиз деганининг кўзлари сузик бўлсин, ёр-ёр.
Иков-иков айтишлар, барно қизлар, ёр-ёр,
Ойсинглимнинг тўйлари, қизиқ бўлсин, ёр-ёр.

Самарқанднинг боғида ўрикмидинг, ёр-ёр,
Ойсинглимни бир ерда кўрибмидинг, ёр-ёр.
Йигитларни шоширдиг ўлан билан, ёр-ёр.
Ҳамма ўлашни йиғиб келибмидинг, ёр-ёр.

Биз бошламай ўланни, қиз бошларми, ёр-ёр,
Биз бошлаган ўланни эл хушларми, ёр-ёр,
Болдай тотли сўзингиз эшитганда, ёр-ёр,
Мойдай эриб йигитлар ёнбошларми, ёр-ёр.

¹ У л — ўғил.

Қора-қора қўзилар қўйни бошлар, ёр-ёр,
Қалам қошлик янгалар тўйни бошлар, ёр-ёр,
Иков-иков айтишсак, тол бўйингдан, ёр-ёр,
Йигит-қизнинг сўзини барча хушлар, ёр-ёр.

Оқ қўлингга таққанинг узук бўлар, ёр-ёр,
Рўпарада турганинг тузук бўлар, ёр-ёр.
Мирзачўлда тўй бор деб келган эдик, ёр-ёр,
Биз келганда ўланлар қизиқ бўлар, ёр-ёр.

Мирзачўлнинг ўзида бўлганмидинг, ёр-ёр,
Дала бетда бизларни кўрганмидинг, ёр-ёр,
Хуш келибсан, тўй қутлаб келган бўлсанг, ёр-ёр,
Бизни сўраб бировдан билганмидинг, ёр-ёр,

Мирзачўлнинг даласи обод бўлар, ёр-ёр,
Бизлар сизни билмасак уят бўлар, ёр-ёр,
Газетада ўқидик мақтовингиз, ёр-ёр,
Сўзини кўрган чечанлар ҳам шод бўлар, ёр-ёр.

* * *

Ёмон кўздан сақлагай
Болам сани, ёр-ёр,
Ҳамингга ҳеч қўймагай
Қизим, мани ёр-ёр.

Ойкелинининг бошидан
Сочик сочинг, ёр-ёр,
Ондларига юз алвон
Неъмат очинг, ёр-ёр.

Хусни боғда очилган
Қизил гулдир, ёр-ёр,
Қизни олган гўч йигит
Шўх булбулдир, ёр-ёр.

Эсганда боди сабо,
Гул очилар, ёр-ёр,
Қиз сўйласа оғзидан
Дур сочилар, ёр-ёр.

Сучик жоним ичда
Сарвинозим, ёр-ёр,
Қатта кўлда ўрдагим
Билан ғозим, ёр-ёр.

Ўн бармоғи ўн ҳунар,
Қалам қошим, ёр-ёр,
Сансиз мазали бўлмаё
Еган ошим, ёр-ёр.

Сухбатдошим, жон қизим,
Кўнгил ҳушим, ёр-ёр,
Қизларимнинг ичида
Кичик қушим, ёр-ёр.

Сўзи ширин, тишлари
Дурдонадир, ёр-ёр,
Онасининг ёнида
Парвонадир, ёр-ёр.

Боғ ичида қизил гул,
Лолазорим, ёр-ёр.
Баҳор фасли очилган
Чин гулзорим, ёр-ёр.

Қизил гулнинг шохасинда
Чин булбулим, ёр-ёр,
Чин булбулнинг ёнинда
Енган гулим, ёр-ёр.

Оғаларинг бузоқни
Боғламайди, ёр-ёр,
Синглим йироқ кетди деб
Йиғламайди, ёр-ёр.

Борган еринг боғ бўлсин,
Бўстон колхоз, ёр-ёр.
Тиниб, тинчиб кун кўринг
Йўқ бошқа сўз, ёр-ёр.

Қизил гулли боғларнинг
Қирмизисан, ёр-ёр,
Шошқин оқар дарёнинг
Қундузисан, ёр-ёр.

Бу колхозда мен деганнинг
Бир қизисан, ёр-ёр,
Онанг бастингдан сани,
Бор сўзисан, ёр-ёр.

Ана куёв келётир,
Қутиб олинг, ёр-ёр,
Бир умрга меҳрибон
Бўлиб қолинг, ёр-ёр.

* * *

Келин, тушган жойларинг
Ўтли бўлсин, ёр-ёр, ўтли бўлсин,
Сенинг соққан сигиринг
Сутли бўлсин, ёр-ёр, сутли бўлсин,
Икки колхоз фарзанди
Қўшилдингиз, ёр-ёр, қўшилдингиз,
Янги тузган рўзгорингиз
Қутли бўлсин, ёр-ёр, қутли бўлсин.

Боғбон бўлиб гулларни
Теради қиз, ёр-ёр, теради қиз.
Ойна олиб оқ юзини
Кўради қиз, ёр-ёр, кўради қиз.
Қиз кўнглини топиб агар
Ўлан айтсанг, ёр-ёр, ўлан айтсанг,
Бир ўланга юз жавоб
Беради қиз, ёр-ёр, беради қиз.

Тўйга келганлардан сира
Уёлмадим, ёр-ёр, уёлмадим,
Шодлигимдан, тилимни
Тиёлмадим, ёр-ёр, тиёлмадим,
Мен дўстимнинг тўйида
Айтмасмидим, ёр-ёр, айтмасмидим,
Кўп ичида бир сени
Қиёлмадим, ёр-ёр, қиёлмадим.

* * *

Ҳай-ҳай ўлан, жон ўлан,
Қизлар меҳмон, ёр-ёр, қизлар меҳмон,
Сулув бўлиб суйдириб,
Сурсин даврон, ёр-ёр, сурсин даврон.

Сулув-сулув кимлар сулув,
Қизлар сулув, ёр-ёр, қизлар сулув,
Сулув қилиб суйдирган
Сўздир сулув, ёр-ёр, сўздир сулув.

Саҳар вақти сайр учун
Гули бўлсин, ёр-ёр, гули бўлсин,
Ётларни эл қилишга
Тили бўлсин, ёр-ёр, тили бўлсин.

Ақлли қиз, қайнонангни
Ийдира кўр, ёр-ёр, ийдира кўр,
Суйганингга ёр бўлиб,
Суйдира кўр, ёр-ёр, суйдира кўр,

Яхши хотин қайғусини
Сездирмайди, ёр-ёр, сездирмайди.
Кўп гапириб дўстини
Бездирмайди, ёр-ёр, бездирмайди.

Ёмон келин баҳорни ҳам
Қиш қилади, ёр-ёр, қиш қилади.
Яхши келин айтдирмайин
Иш қилади, ёр-ёр, иш қилади.

Ёмон ишдан қаҳрини
Сочиб келар, ёр-ёр, сочиб келар,
Яхши ишдан баҳрини
Очиб келар, ёр-ёр, очиб келар.

Ота-онанг уйиға-я
Кулиб боргин, ёр-ёр, кулиб боргин.
Кексаларнинг ҳурматини
Қилиб боргин, ёр-ёр, қилиб боргин.

* * *

Айт, деганда ўланин йигит айтар, ёр-ёр,
Сулув қизлар айтганда, маъқул айтар, ёр-ёр,
Билайин шоирлигинг турган қизлар, ёр-ёр,
Уланга чечан бўлсанг, қарши қайтар, ёр-ёр.

Кун исиса сув бўйида салқинлаймиз, ёр-ёр,
Бетин ювсак ойдай бўлиб ярқиллаймиз, ёр-ёр,
Кўмакайда ўлан деган кўп бўлади, ёр-ёр,
Тўйлаб юрсак сиз чечанга яқинлаймиз, ёр-ёр.

Шу колхозда бир ўланчи биз бўламиз, ёр-ёр,
Шўхлик қилсак, эл ичида сўз бўламиз, ёр-ёр,
Мен ўзимни танитайин, танимасанг, ёр-ёр,
Шу чорванинг бош чўпови биз бўламиз ёр-ёр.

Икки бирдай саман отнинг ем егани, ёр-ёр,
Докторларнинг хато кетмас эмлагани, ёр-ёр,
Қулоқ солиниг, сўзим сизга айтай, ёр-ёр,
Ойқизларнинг «Кет!» дегани «Кел!» дегани, ёр-ёр.

Ленин чироғи ёнган айвонда бўл, ёр-ёр,
Куёв билан ҳамиша давронда бўл, ёр-ёр,
Ҳахта кўпир остидан сув боради, ёр-ёр,
Дарвозани кенг очинг, қиз боради, ёр-ёр.

Оч юзингни кўрайин, келин қизим, ёр-ёр,
Ўғлим билан танишган жуфт юлдузим, ёр-ёр,
Қўш қозонлар қурилган тўйинг бўлди, ёр-ёр,
Бахти кулган бўз йигит ёринг бўлди, ёр-ёр.

Куёв кириб эшикдан ёрим, десин, ёр-ёр,
Келин туриб ўрнидан жоним, десин, ёр-ёр,
Ойлар ўтиб олдингда ўғлинг бўлсин, ёр-ёр,
Паризодга ўхшаган қизинг бўлсин, ёр-ёр.

Ойдаи келин тушириб, кўнглим тўлди ёр-ёр,
Жўралари йиғилиб, тўйни қилди, ёр-ёр,
Эркин замон қизисан, тўй сеники, ёр-ёр,
Ғоли-пўлас тўшалган уй сеники, ёр-ёр.

* * *

Икки кўзим равшани барно қизим, ёр-ёр,
Мақтабини битирган аъло қизим, ёр-ёр,
Маконида яшнаган нурли юлдуз, ёр-ёр,
Икки кўзим равшани қоши қундуз, ёр-ёр.

Шодлик билан ёрингга қўшилгайсан, ёр-ёр,
Оқ ипақдай ярашиб эшилгайсан, ёр-ёр,
Бир-биринга муҳаббат қизгин бўлиб, ёр-ёр,
Юлдузларинг ярашгай ўйнаб-кулиб, ёр-ёр.

Тинчлик билан юксалиб давронингиз, ёр-ёр,
Дунёда ҳеч қолмагай армонингиз, ёр-ёр,
Охтиқ-човлиқ¹ кўрибон шод бўлгайсиз, ёр-ёр,
Момо билан бобо деб от қўйгайсиз, ёр-ёр.

Қизил гулдай очилган жамолингиз, ёр-ёр,
Тўлиб-тошиб ҳамиша иқболингиз, ёр-ёр,
Давронингиз тинчликда обод бўлиб, ёр-ёр,
Кундан-кунга шодликлар бунёд бўлиб, ёр-ёр.

¹ О х т и қ -човлиқ — чевара-чевара.

Куёв тўра кўйлаги опоқ экан, ёр-ёр,
Келин пошшо иқболи порлоқ экан, ёр-ёр,
Қизил-қизил хўрозлар хирмондадир, ёр-ёр,
Уйланмаган йигитлар армондадир ёр-ёр.

Самоварга сув солсам, қайнамайди, ёр-ёр,
Угаймикан онаси, ўйнамайди, ёр-ёр,
Ёр-ёр айтган халфага иззат керак, ёр-ёр,
Пўссиқ¹ билан қатлама, рўмол керак, ёр-ёр.

Қизни олган қудалар гулдек эмиш, ёр-ёр,
Олиб кетжак қизлари ҳурдек эмиш, ёр-ёр,
Ову-товлар қурилгай айвонингда, ёр-ёр,
Уғил-қизинг ўйнагай тўрт ёнингда, ёр-ёр.

Тахта кўприк устидан тойиб тушдим, ёр-ёр,
Унг қўлимга қайчи олиб, бахмал бичдим, ёр-ёр,
Бахмал бичган қўлларим овушади, ёр-ёр,
Келин-куёв туриши ярашади, ёр-ёр.

Шодлик билан ҳамиша бахтинг бўлсин, ёр-ёр,
Қизил гулдек очилган тахтинг бўлсин, ёр-ёр,
Рўзгорим боғинда сарвинозим, ёр-ёр,
Фарзандларим ичинда дилнавозим, ёр-ёр.

Сенсиз нафас олишга йўқ қарорим, ёр-ёр,
Розим кеча айтурга гамгузорим, ёр-ёр,
Ҳамнафасим, ҳамтилим, ҳамсуҳбатим, ёр-ёр,
Ҳам кўнглимнинг пайванди, ҳам мадорим, ёр-ёр.

Оғаларинг бўғчангин боғладилар, ёр-ёр,
Сен кетарга барчаси бўзладилар, ёр-ёр,
Нуридийдам, мунисим, жоним болам, ёр-ёр,
Дўстинг кулиб душманинг йиғладилар, ёр-ёр.

Борган еринг боғ билан бўстон бўлсин, ёр-ёр,
Олтин билан кумушдан чандон бўлсин, ёр-ёр,
Чоршанба кун чошгоҳда тўйинг бўлсин, ёр-ёр,
Қўша-қўша қуролтой ўғлинг бўлсин, ёр-ёр.

Тахта кўпир устидан той боради, ёр-ёр,
Эшигининг кенгроқ оч, ой боради, ёр-ёр,
Қизил гуллар ичинда булбул эдинг, ёр-ёр,
Отанг билан онангинг гули эдинг, ёр-ёр.

¹ Пўссиқ — варақи.

Қўшагана эшигидан боғдон очинг, ёр-ёр,
Қўшагана устига дурлар сочинг, ёр-ёр,
Бир йўртар, икки йўртар, тоқай йўртар, ёр-ёр,
Борувчи келувчидан салом айтар, ёр-ёр.

Давлат билан етгайсан муродингга, ёр-ёр,
Ҳеч нарсалар бўлмагай авлодингга, ёр-ёр,
Эшигингни олдини тўрламанглар, ёр-ёр,
Уз-ўзим деб келинни хўрламанглар, ёр-ёр.

Синглим тушган дарёга сой бўлайин, ёр-ёр,
Езнам тушган кемага ёй бўлайин, ёр-ёр,
Езнам мени таниса болдизиман, ёр-ёр,
Болдоғига қистирган қундизиман, ёр-ёр.

Дастурхонинг ош бўлсин, товоқларинг тош бўлсин,
Душман кўзи ёш бўлсин, қонга тўлсин, ёр-ёр.

Келин саломлар

* * *

Минган оти қайишган,
Сарпою тўн ярашган
Оғасига бир салом.

Соқоллари саватдай,
Елга босган баватдай
Бувасига бир салом.

Чўтини булбул этган,
Идорасин гул этган
Бухгалтерга бир салом,

Колхозида «Волга» минган,
Аъзолари ипак кийган
Раисига бир салом.

Қора пальто эгнида,
Пахта мажбурияти кўнглида
Бригадасига бир салом.

Хусайни узумнинг гўраси,
Қуёв боланинг жўраси,
Қуёв жўраларига бир салом.

Куйлаклари ямоқли,
Елган ноши сапоқли
Қайнонасига бир салом.

Долондан оққан томчидай,
Тиккан тўни қамчидай,
Қайин бикасига бир салом.

Тахта-тахта пахтаси,
Пахтанинг йўқ хатоси,
Колхозчиларнинг отаси,
Раис бувага бир салом.

Узи ишга бардошли,
Билак узуги олтин қошли,
Қайин бикасига бир салом.

Қирдан юрар кемаси,
Шоҳи кўйлак тамаси,
Яна бир бикачасига салом.

Осмондаги юлдуздай,
Кийганлари қундуздай,
Чечасига бир салом.

Самоварин қайнатган,
Киссасида пул ўйнатган,
Чойчи ақамизга бир салом.

Ҳар эшикка қараган,
Зуваласин санаган,
Қайин бикасига бир салом,

Мудом кўнглим ўраси,
Тракторчилар сараси,
Куёв болага бир салом.

Қора пальто эғнида,
Аъзолари кейинида,
Табелчига бир салом.

Юрса йўлни тўлдирган,
Утирса сўзни бўлдирган,
Қайин онасига бир салом.

Қора папоқ ярашган,
Қизлар изидан қарашган,
Куёв болага бир салом.

Дарвозани кенг очган,
Дунё молини сочган,
Қайин отасига бир салом.

Колхозчилар кейинида,
Айри таёқ эғнида,
Табелчи дойта бир салом.

Шерст костюмнинг ёқаси,
Улли юртнинг оғаси,
Қайноғасига жуфт салом.

Ез ёни айвон ўчоқли,
Кўли дастурхон сачоқли,
Узун бўйли, кенг қучоқли,
Улли қайин бикасига бир салом.

Пайтавасиз маҳсидай,
Ич ташлаган эчкидай,
Қайин момосига бир салом.

Шовотликлар йўлида,
Китоб-қалам қўлида,
Дугонасига салом.

Элда обрў қозонган,
Фарзанд меҳрига қонган,
Келин олиб қувонган,
Зухраҳонга бир салом.

Пахта заводнинг қайиғи,
Келин биканинг лойиғи,
Куёв болага бир салом.

Ўтириб-ўтириб ўй қилган,
Қалин бермай, тўй қилган,
Аммасига бир салом.

Аччиқ чойни шопирган,
Ароқ кўрса ёпирган,
Қайин оғасига салом.

Ҳаммаларга бирдай
Очилиб турган гулдай,
Қайин бикасига салом.

Сочини эгри тараган,
Қизлар ўтса қараган,
Қайин укасига бир салом.

Эшик очиб қараган,
Тўй қачон деб сўраган,
Кўни-қўшниларга бир салом.

Пахта тикқан қанордай,
Икки юзи анордай,
Опасига бир салом.

Отовларга қатнаган,
Қобиргаси чатнаган,
Қайин бувасига бир салом.

Қора сочи гажакдай,
Чирмашган гул печакдай,
Қайин бекага бир салом.

Элда улуг симматли,
Гапи-сўзи қимматли,
Қайин отасига бир салом.

Дарёда ўйнайди қайиқ,
Шерет камзул унга лойиқ,
Езнасига бир салом.

Қўлинда дафтар-қалами,
Канда бўлмас саломи,
Кенжатоёга бир салом.

Элимизнинг оғаси,
Адрас тўннинг ёқаси,
Елимизнинг соқаси,
Мироб акасига бир салом.

Ерларга таноб урдирган,
Пахта план тўлдирган,
Раис бобосига бир салом.

Осмондаги ойдаи,
Қора қоши ёйдаи,
Кичик синглисига бир салом.

Шерози тумоқ қошида,
Юз минг савдо бошида,
Эшматбойга бир салом.

Эчки терисидай тиришган,
Ҳамма билан урушган,
Рустамбойга бир салом.

Кўзлари қора-ола,
Оғзи болли пиёла,
Қайнонага бир салом.

Ўтга босган тунчадай,
Очилмаган ғунчадай,
Болдизига бир салом.

Учакка қараб ўйланган,
Бозорни тўққиз айланган,
Қайини оғасига бир салом.

Чўлашиб ётган печакдай,
Подадан қочган ўжакдай,
Болдизига бир салом.

Бўйлари бор теракдай,
Ақллари йўқ кўркадай,
Дурди момосига бир салом.

Нон бер деса ён берган,
Нон устида жон берган,
Овсинига бир салом.

Оқ юзига хол қўйган,
Лачагини дол қўйган,
Қайини момосига бир салом.

Араванинг зангиси,
Хотинларнинг ҳангиси,
Мулла хотинга бир салом.

Кунгирадан қараган,
Зоғорасини санаган,
Бир зоғора кам бўлса,
Болаларини саваган,
Бой отага бир салом.

Дарёдаги сазандай,
Бош ўрови қозондай,
Биби кампирга бир салом.

Хивадаги бангидай,
Суяниб турган зангидай,
Оғиздаги маккадай,

Сайраб турган ҳақкадай,
Тўй бошчисига бир салом.

Маъракада ёш бўлган,
Нону ошга бош бўлган,
Бригада бувамга бир салом.

Қозон бошида хирлаган,
Кафгир олиб зирлаган,
Ошпаз дойисига бир салом.

Ўзи кулмай кўзи кулган,
Ҳамма ишни ўзи билган,
Келин бикага бир салом.

Қалдирғочдай қайиб келган,
Келин болани олиб келган,
Янғасига бир салом.

Келин келади деб палов пиширган,
Тузини кўраман деб тилини пиширган,
Ошпазига бир салом.

Осмондаги ойдай,
Косадаги мойдай,
Келинлошшага бир салом.

Ойна эшикдан қараган,
Елган нонни санаган,
Қайнонасига бир салом.

Кўчага чиқиб ёш бўлган,
Улли рўзғорга бош бўлган,
Қайин отасига бир салом.

Отга минса олвуреган,
Оёқлари солвуреган,
Қайин отасига бир салом.

Чироқда пилик қўймаган,
Суякда йилик қўймаган,
Қуда момога бир салом.

Елпигани тўккандай,
Сўзлагани сўккандай,
Қайин синглисига бир салом.

Отга минса тўрадай,
Ерга тушса ўрадай,
Дойисига бир салом.

Оғзи бурни ўймоқдай,
Пиширганлари қаймоқдай,
Келинпошшага бир салом.

Ёлган нони элакдай,
Бош ўрови челақдай,
Қайин бикасига бир салом.

Оғзида бир тиши йўқ,
Ҳеч ким билан иши йўқ,
Қайин момосига бир салом.

Пишиб турган торидай,
Чақмоққа келган аридай,
Онабиби калтага бир салом.

Ундан-бундан сўрамаган,
Икки така¹ қурамаган,
Холасига бир салом.

Олма берсам олмаган,
Уйлантир деб қўймаган,
Куёв болага бир салом.

Айвонларнинг ўраси,
Йигитларнинг сараси,
Жўрахонга бир салом.

Меҳмон келса хўш деган,
Меҳмонхонани бўш деган,
Акасига бир салом.

Экканлари садойи,
Деҳқонларнинг бобойи,
Норхўжага бир салом.

Боғ орқасидан йўл берган,
Қиссасидан пул берган,
Қудаларга бир салом.

¹ Така — ёстиқ.

Отизда ўсган бўяндай,
Югуриб юрган қуёндай,
Қайин отасига бир салом.

Отизда ўсган печакдай,
Товланиб турган гажакдай,
Қайнисинглисига бир салом.

Этигининг қўнжи йўқ,
Уйда ўтириб тинчи йўқ,
Қайнотасига бир салом.

Боқувдан чиққан отдай,
Икки юзи манотдай,
Қайин онасига бир салом.

Тўлиб оққан сойдай,
Ун тўрт кунлик сойдай,
Куёв болага бир салом.

Олтин тиши оғзинда,
Узи олтмиш ёшинда,
Қайин бувасига бир салом.

Отхонаси дулдуллик,
Меҳмонхонаси булбуллик,
Куёв тўрага бир салом.

Тўйга келган халойиқ,
Саломни тинглаб турайлик,
Халойиққа бир салом.

Еши олтмишга етган,
Мурод-мақсадга етган,
Қайнотасига бир салом.

Тўрт келини шай этган,
Орқа олдини жой этган,
Қайни онасига бир салом.

Қадди бўйи келишган
Қўйлаклари ярашган,
Овсинига бир салом.

Хўжаликнинг тўраси,
Шу уйларнинг эгаси,
Қайинотасига бир салом.

Тўй бериб мурод этган,
Шу кун қайғуси кетган,
Қайинонасига бир салом.

Хивадаги бангидай,
Ун икки тишли зангидай,
Рўзимбойга бир салом.

Қўчқор гулли попоқли,
Тунд, осилган қапоқли
Қайноғасига бир салом.

Уйга меҳмон қўндирган,
Қўзи, қўчқор сўйдирган,
Қайинотасига бир салом.

Дастурхони чўракли,
Элга, юртга керакли,
Катхудога бир салом.

Бориб қудани ўйнаган,
Келиб келинни ўйнаган,
Кичик қайин оғасига бир салом,

Қатнаб келинни кетирган,
Гарак-ғадакни битирган,
Уртанчи қайноғасига бир салом.

Отизда пишган мошдай,
Гапи, сўзи тошдай,
Овсинбикага бир салом.

Арчилмаган арчадай,
Бичилмаган парчадай,
Келинбикага бир салом.

Туйникдан тушган томчидай,
Товланиб турган қамчидай,
Аҳмад оғасига салом.

Боққа эккан кунжидай,
Оғзи бурни ҳинжидай,
Қувонч опасига салом.

Оржасини кенг очган,
Топган-тутганини сочган
Қайнонасига салом.

Деворга осилган ғолидай,
Чақмоққа келган аридай,
Қайинбикасига бир салом.

Белида бордир пўтаси,
Катта-кичикнинг отаси,
Қайинбобосига бир салом.

Эркалаб сўзлаб ёш бўлди,
Ёш бўлса ҳам бош бўлди,
Қайиноғасига бир салом.

Икки юзи анордай,
Қўйлаклари қанордай,
Янгасига бир салом.

Қўйлаклари бурмали,
Қоши кўзи сурмали,
Қайинопасига бир салом.

Ҳовлилари қурумли,
Сўзлаган сўзи кўримли,
Аммасига бир салом.

Қорни чойга тўймаган,
Шўхлигини қўймаган,
Тўй уйининг дарғаси,
Жумёз бувага кўп салом.

Эл хизматин соз этган,
Қалин бер деб ноз этган,
Олти мисқол нос этган,
Рўзмат дойига бир салом.

Чел тагини қийиган,
Ҳисоб билан бойиган,
Оғасига бир салом.

Тўй бериб муродга етган,
Кўнгилдан армони кетган,
Қайинотасига бир салом.

Еқалари садафли,
Ўзи жуда адабли,
Қайин синглисига бир салом.

Пўстинини судратган,
Юртга ақл ўргатган,
Қайинотасига бир салом.

Қозон бошида ўтирган,
Қозонга гўштни тўлдирган,
Қайинмомога бир салом.

Гулдуриси тош ёрар,
Ой болтаси бош ёрар,
Келин қизнинг севгани,
Куёв йигитга бир салом.

Юзи сепкил-талоқдай,
Оғзи-бурни ўчоқдай,
Тўй уйининг эркаси,
Қайинбикасига бир салом.

Қозон устида ясовул,
Тайёр ошга баковул,
Пиримхўжага бир салом.

Қаттиқ ернинг тўпири,
Улли юртнинг қўқири¹,
Куёв болага бир салом.

Қуйлагининг қури² йўқ,
Сўзларининг ури³ йўқ,
Холасига бир салом.

Дуторлари тизинда,
Ўн беш совчи изинда,
Созандаларга салом.

¹ Қўқир — қўпол, манман.

² Қур — бу ерда боғич-маъноснда.

³ Ури — мазаси.

Куёв боланинг дўсти,
Қолмасин ками-кўсти,
Ҳаммаларига салом.

* * *

Маслаҳат бериб юрган,
Ишнинг кўзини билган,
Ҳосилот бувамга салом.

Кенгашиб ишни пиширган,
Барчани бўл деб шоширган,
Раис бувамга салом.

Кўпни кетда қолдирган,
Планини тўлдирган,
Бригадир опамга салом.

Ҳосилларга кўз солган,
Бажараман деб сўз олган,
Звено қизимга салом.

Ошни мазалиқ пиширган,
Ҳаммани қоринни шиширган,
Ошпаз оғамга салом.

Чойнак, пиёла терган,
Улдим деганда чой берган,
Самоварчига салом.

Хизмат бўлса бўлишган,
Ойдаи бўлиб тўлишган,
Қўшнилларга салом.

Қора соч, қора қошли,
Айтган сўзи кенгашли,
Барча ёшларга салом.

Тиллари сучуккина,
Бурниси пучуққина,
Невара-чевараларга салом.

Донғи Доғистон кетган,
Келин саломин айтган,
Мендай холасига салом.

Уланлар

* * *

Анор эккан жойнинг ичи ўйдим-ўйдим,
Қизлар зиёфати учун серка сўйдим,
Сен эсимга тушганигда дол бўйингдан,
Ичиб турган чойимни ерга қўйдим.

Осмонда учиб юрган қушлар, сайра,
Чорва еса, кўк майсали бўлар дала,
Қўлингдаги челагингни ерга қўйиб,
Бизлар билан сўрашиб ўт, ҳой, қиз бола!

Қиз бола, тўқинганинг тизмамиди,
Биз билан ваъдаларинг кузгамиди,
Куз бўлса ҳам тизмангни тўқий олмай,
Улоқ ўйнаб ипини узганмиди?!

Чирчиқ сувни кўрган бўлсанг боши тоғда,
Ёмон билан кун кечириб ёмон савдо,
Яхши билан ўтган умринг бори фойда,
Ёмон билан юрар бўлсанг кунда ғавго.

Улан айтган адирингиз бул эмасми,
Мирзачўлда яшнаб ётган гул эмасми,
Бирга ишлаб бирга юрсак деган эдим,
Бирга Москва борсак мақсад шул эмасми?!

Дарёларни ўқалаган ўрдаккинам,
Енгларини кашталаган кўйлаккинам,
Бир гўзада юз бир кўсак кўрган сари
Москвага толпинади юраккинам.

* * *

Иигит: Қолхозингга бораман сувдан кечиб,
Ҳовучимни тўлдираман сувдан ичиб,

Эл қувнайди икавимиз ўлан айтсак,
Осмондан ҳам қушлар тушар учиб-учиб.

Қиз: Қўк яйловда бўйингни ўзим кўрдим,
Сочларимни тараб туриб ўзим ўрдим,
Раҳмат дейман илмлилар ғайратига,
Икки йилда чўл ерларда шаҳар кўрдим.

Иигит: Йўрға миниб олдингдан тўсайинми,
Кўрган сари гул-гул яшнаб ўсайинми?
Биз борган тўйларга бормаин қолсанг,
Отингни атаб ўланга қўшайинми?!

Қиз: Яйловларда йилқи кишнар тойдек бўлиб,
Қизлар ишлар ўн тўрт кунлик ойдек бўлиб,
Раҳмат деймиз партиямиз донолиги,
Ишлар барча ширин-тотув болдей бўлиб.

Иигит: Тоғларда кўп бўлади ялпоқ арча,
Тўй бўлганда курашади икки новча,
Тоғларда ғайрат қилиб эчки соққан,
Эга бўлди медалларга қизлар анча.

Қиз: Ўн тўрт кунда осмонда ой тўлишаркан,
Меҳнаткашлар бир-бирига бўлишаркан,
Ой Зулайҳо ғайрат қилиб кечга қолса,
Олдидаги нобон эри уришаркан.

Иигит: Ангренни ёқалаган тош бўлади,
Оқ юзингга ярашгани қош бўлади,
Мен айланай кўзларингдан очиб юмган,
Қиё боқсанг йигит кўнгли хуш бўлади.

Қиз: Олти қизнинг ичида отим Зариф,
Қизлар билан юрар эдим пахта териб,
Юқоридан ўлан-айтиб келганингда,
Қулоқ солдим кўп ичида мойдек эриб.

Иигит: Майдон толнинг сояси оламни олди,
Сулув қизлар сочи ўриб белга солди,
Қўшиқ айтиб юришларинг ақлимни олди,
Қарайман деб қарчиғайдек бўйним толди.

Қиз: Тўйтенадан чиққанда тўрт оёқ йўл,
Йўллариди кўкарибди майса оқ гул,

Бизни сийлаб бир кеча ўлан айтсанг,
Серкиллаган медалларнинг эгаси бўлди

* * *

Ез бўлса қовун пишар тўр олишиб,
Палаги палагига ўралашиб,
Қиз, келинлар ўйнайди тўй бўлганда,
Беллари тол чивикдай буралишиб.

Тоққа чиққан кўради тоғ кийинги,
Ҳеч бир киши кўрмасин ёр куйинги,
Тол чивикдай бўйида бир минн йўқ,
Шу колхозда ишда кўрдим бир суйинги.

Ўзи бўлсам, кўзингдан, ўзи бўлсам,
Иилқи ичида югурган бўзи бўлсам,
Ҳеч армоним ичимда қолмас эди,
Қиз боланинг оғзида сўзи бўлсам.

Сермас эдим,
Бу тўйга сен келмасанг келмас эдим,
Агарда сен сулуви менга берса,
Келса ҳам етиб ажал ўлмас эдим.

Икки бирдай тўриқ отнинг ем егани,
Докторларнинг хато кетмас эмлагани,
Бери сол қулоғингни, ҳарибдошим,
Умидойнинг «кет!» дегани, «кел!» дегани.

Доим менинг минганим бўз бўлса-чи,
Йўртоқламай йўргоси тез бўлса-чи,
Қайга десаи, шу ерга борар эдим,
Йўлдошимнинг биттаси қиз бўлса-чи.

Олти қизнинг ичида отинг Туйма,
Туймажон, туя боқиб тунда юрма,
Туймаой туя боқиб тунда юрсанг,
Дол бўйингга кўз тегса мендан кўрма.

Ўлон айтган адиринг шул эмасми,
Қиз бола боғда очилган гул эмасми,
Қиз қизил гул бўлганда, йигит булбул,
Гулни излаб булбул боғда, тунамаеми?!

Мен ўланни айтайин бундай қилиб,
Тегирмондан чиқарган ундай қилиб,
Сени ўстирган онангга баракалла,
Бетинг ойдек, белингни қилдай қилиб.

Маъқул айтар,
Айтганда сулув қиз маъқул айтар,
Билайин шоирлигининг, қизларойжон,
Ўланга чечан бўлсанг қарши қайтар.

Кун исиса сув бўйида салқинлаймиз,
Бетни ювсак ойдек бўлиб ярқиллаймиз,
Кўмакайда ўлан деган кўп бўлади,
Тўйлаб юрсак сиз чечанга яқинлаймиз.

Шу колхозда бир ўланчи биз бўламиз,
Шўхлик қилсак, эл ичида сўз бўламиз,
Мен ўзимни танитайин, танимасанг,
Шу човванинг бош чўпони биз бўламиз. }

* * *

Учар қушнинг уяси Гулистонда,
Гул навдаси тирнамасин гул кесганда,
Бўй етибсан, Аноргулим, ажабтовур,
Бир колхозда сезилмайди тенг ўсганда.

Яйловингиз Мирзачўлдан нари дейди,
Учовингни билмаганлар пари дейди,
Бахмал тоғдан ўлан бөр деб келган эдик,
Қиз ўлани йигитларга дори, дейди.

Ўтли, сувли яйловимнинг йўли олис,
Ўлан бўлса айтишайлик бизлар холис,
Тўлғанойнинг ўланидан эшитиб кет,
Ўзи билан кўнгилдагин пиштиб кет.

Ўлан айтдим атлас кийган қалам қошга,
Сўз ўтарми ўлан айтсанг бағри тошга,
Айтавергин ўланингни қизларойгул,
Олиб қочиб кетмайман-ку, тоғу тошга.

Ўлан қайдан чиқади сўз бўлмаса,
Ким етаклаб юради кўз бўлмаса,

Айтган билан ўламингни, ҳарпдошим,
Қизирмиди тўй ўлаининг қиз бўлмаса.

Сирдарёнинг нариги боши, бериги боши,
Сойда битган қамишмикан қизининг қоши,
Қошларининг орасига олгин мани,
Ошиқликнинг бозорига солган мани.

Ой олдида бир юлдуз ойларча бор,
Гулзорларнинг олдида бир гулча бор,
Гулчани очилгани айни баҳор,
Булбулнинг сайрагани айни саҳар.

Ёмғир ёғиб келади тўзагайлаб,
Колхоза қизлар келар гўза бўйлаб,
Саҳар вақти кўрдим канал тепасида,
Тош-тувроқни ташир эди сочин бойлаб.

Олти қизининг ичиди сен полвони,
Дуккагига сизмайди мошининг дони,
Тиш роҳатда турмуш қилиб, иш кўрсатиб,
Қойил қилдинг меҳнатингдан кенг жаҳонни.

Ҳавода бир булут бор, бозиллайди,
Саратонда қизил қумлар жазиллайди,
Янги ерга биз ҳам бориб ишламасак,
Юракдаги хуморлар ёзилмайди.

Отинг ағнаб, синдирмасин эгарини,
Вараҳада ишлаб юрган кезларимда,
Билиб олди шу йигитнинг севганини,
Эшитиб олдим план тўлса тегарини.

Тошкентда ўртоқ бўлдим ўролвойман,
Бошингда ёғим рўмол ўролмайман,
Олиб келган Тошкентда совғотимни,
Ота-онанг кўзида беролмайман.

Туяни ўрга ҳайдасанг бақирмайди,
Суржам қилиб от минсанг қоқилмайди,
Сени ўстирган онангга баракалла,
СССРда савлати топилмайди.

Тарам бўлар,
Колхозчилар беда ўрса тарам бўлар,
Сизлар билан биз охун, шошиб қолсак,
Улан айтиш бизларга ҳаром бўлар.

Йигит: Тонг саҳарда ўтдим ғўзанг оралаб,
Теришингга қарар эдим мўралаб,
Кўриб кўрмасликка солиш одатинг,
Ё биров чиқдими бизни қоралаб.

Қиз: Газетада чиққан сизнинг отингиз,
Бизга маълум олган мукофотингиз,
Кўнглимизни ҳалигача билмайсиз,
Усмоқчилаб сўрашми одатингиз?!

Йигит: Менга кўринишинг жуда ҳаволи,
Ҳамма дейди: «Бу нозик қиз иболи»,
Сўзим айтай десам, тилим бормаиди,
Эл айтади: «Суйган гулинг ҳаёли!»

Қиз: Кўкрак чўнтагимда битта расмингиз,
Илғор деб ёзилган сизнинг исмингиз,
Шу районда сиздай-сиздай йигит кўп,
Юракка ўт қўйиш сизнинг қасбингиз.

* * *

Йигит: Йўллариингни кезиб эдим пиёда,
Манинг ёрим кўп яшасин дунёда.
Севганларнинг кўнглин ҳафа қилмангиз,
Умри давлатингиз бўлсин зиёда.

Қиз: Шу кун уч кун бўлди, ўзим хафаман,
Суратингга исли сувлар сепаман.
Ўзга киши қўйманг менинг изимдан,
Берган ваъдам қатъий, сизни кутаман!

Йигит: Неча вақтдан бери ҳайрон бўлибман,
Ажойиб дилдора дучор бўлибман,
Буюрган нарсангиз тайёрлаб қўйиб,
Сизни кутиб жуда сарсон бўлибман.

Қиз: Бир рисолли¹ файтунларда тайишдим,
Конверт билан салом хатни олишдим,
Менинг учун ғам емангиз, жон ака,
Ўзгага бормиман дебон олт ичдим,

¹ Рисолли — рессорли.

Йигит: Аҳдингга ишондим, эй нозаниним,
Кеча-кундуз сен ёр учун ҳам едим,
Ортиқча жафога чидай олмайман,
Васлингга етолмай нун бўлди қаддим.

Қиз: Қараганим қизил гулнинг ораси,
Бержак кишинг комсомолнинг аъзоси,
Хат ёзмоққа стол ёна борганда,
Мушайт этманг, асло, амма-холаси.

Йигит: Осмондаги ракетанинг овози,
Тўхтамасдан учиб юрар қиш-ёзи,
Сен эрурсан гўзаллар ичра сози,
Етир мақсадимга, эй дилнавози.

Қиз: Сочим узун бўлса, тарасам-ўрсам,
Сен Мард бўлсанг, бутун меҳримни берсам,
Насиб бўлса, бир кун катта тўй қилиб,
Ана шунда мақсадингга етарсан.

КОЛХОЗНИНГ БОЛАСИМАН

— Соч боғимнинг учи бўлма,
Мени тўғри йўлдан урма,
Не бало бунча ярашган
Бошингдаги оқ чўтирма.

— Сўзла қизил анор юз,
Қайси боғнинг гулисан,
Қаерларда яшновчи,
Қаернинг булбулисан.

— Ен бағрингда очилган
Аноргул лоласиман,
Эркин меҳнатда ўсган
Колхознинг боласиман.

— Пахта сенинг майдонинг,
Олтин сенинг терганинг,
Лабингдаги қўш холинг,
Недан иборат бўлган?

— Лабимдаги қўш холим,
Пахта гулидан бўлган.

Сўзла энди, йигитча,
Кўнглингга нима тўлган.

— Кенг пахтазор майдонда
Мен сени кўриб қолдим,
Гул каби анор юзинг
Шу ерда севиб қолдим.

Ҳарна иш бўлса бўлсин,
Чопиқдан кейин бўлсин,
Пахта плани тўлсин,
Душман йиғлаб, дўст кулсин.

ҚОШИНГ ҚОРАМИ...

Йигит: Бир кўриб жамолингни,
Қалбим бўлди минг пора,
Нердан дучор бўлибман
Сендай жилвали ёра.

Қиз: Сочим учи жумалак,
Учи менинг қўлимда,
Ошиқ ёнмас бўларми,
Ўз ёрининг йўлида.

Йигит: Қошинг қорами, ёрим,
Кўзинг олами, ёрим,
Кўнглингдаги севганинг
Биздай болами, ёрим.

Қиз: Қошим қорадир, ёрим,
Кўзим оладир, ёрим,
Еш кўнглимга ўт солган
Сиздай боладир, ёрим.

Иўқловлар

* * *

Олмазорни оралаб
Олма тергим келади,
Фронтдан келмаган оғамни
Кунда кўргим келади.

Самовар қўёлмадим,
Чой ичиб тўёлмадим,
Урушдан келмаган оғамни
Яна бир кўролмадим.

Тракторим тиртирар,
Ғайратимни ортдирар,
Акам ёдимга тушса,
Оёқ, қўлим қалтирар.

Олмани олиб от қилай,
Баргини олиб хат қилай,
Қайғуси қаттиқ эзяпти,
Ёлғиз оғамни ёд қилай.

Ёд қилганим дод бўлсин,
Олимлар ёзган хат бўлсин,
Мени синглим эслади, деб
Оғам арвоҳи шод бўлсин.

Эшик олдига сув тўлди,
Сувга кўприкни ким қўйди,
Ёлғизгина оғамга
Чуқур гўрни ким ўйди,
Кўтариб гўрга ким қўйди.

Милтиқ отган қақшагур,
Қандай қўли борди экан,
Уқ отиб йиқитишга
Қандай кўзи қийди экан.

Жигаримни ўйласам,
Жигарим кабоб бўлади,
Вой оғам, деб йиғласам,
Юрагим қонга тўлади.

* * *

Вой жигарим, деганда,
Юрагимга ўт тушар,
Оғажоним, деганда,
Бўғинимга қурт тушар.

* * *

Вой жигарим, терагим,
Бор кунимга керағим.
Ручкангиз қолди занг босиб,
Дафтарингиз қолди чанг босиб.

Асқар тоғим, ҳайбатлим,
Суйри тоғим суянчим,
Қорлар ёққан бошимга
Пана бўлган, жон оғам.

Ёмғир ёққан бошимга
Соя бўлган, жон оғам.

Осмонда юрган қуш бўлди,
Тунда кўрган туш бўлди,
Душманининг отган ўқиға
Менинг оғам дуч бўлди.

Юрар эдим эркалаб,
Орқа сочим кўрпалаб,
Қолдим икки букилиб,
Кўздан ёшим тўкилиб.

* * *

Қандай онам бор эди,
Кенг ёқали кўйлақдан
Яйратиб сут берганим,
Жоним онам, яйловим
Кўксида яйраб кулганим.

Қандай онам бор эди,
Берганича бардошли,
Келганича кенгашли,
Болалари ардоқли,
Босган изи саноқли.

Қандай онам бор эди,
Дока рўмолини дол қўйган,
Унг бетига хол қўйган,
Толдан хивчин кесдирган,
Сулувдай қиз ўстирган.

Қандай онам бор эди,
Тол ёғочдай соялим,
Тут ёғочдай мевалим,
Соясида ётганим,
Мевасидан тотганим.

Қандай онам бор эди,
Жоним онам, қанотим,
Белимдаги қувватим,
Аёзда қаймоқ ялатган,
Яйраб олдада уйнатган.

Қандай онам бор эди,
Алачани қоқишган,
Болаларимни боқишган,
Узилганимни улаган,
Пиртилганимни ямаган.

Қандай онам бор эди,
Саранжомим сариштам,
Уйимдаги фариштам,
Саришта кетди уйимдан,
Фаришта учди тўримдан.

МУНДАРИЖА

<i>Музайяна Алавия, Сафарбой Рўзимбоев. Совет даври халқ кўшиқлари ҳақида</i>	5
Партияга ташаккур	11
Уйинг куйгур босмачи	33
Оловда куйдирайлик	46
Колхоз боғи гулбоғдир	57
Меҳнатим—шон-шарафим	77
Фабриканинг йўлидан	85
Жоним фидо Ватанга	88
Ёрим билан эгатлашиб ишлайман	115
Ошиғига борган одам қаримас	136
Дангасага ош ёқар	239
Ёр-ёрлар	260
Келин саломлар	272
Уланлар	384
Йўқдовлар	292

На узбекском языке

УЗБЕКСКОЕ НАРОДНОЕ ТВОРЧЕСТВО

ПЕСНИ СОВЕТСКОГО ВРЕМЕНИ

Редактор *И. Мирзамахмудов*

Рассом *Б. Жалолов*

Расмлар редактори *А. Бобров*

Техн. редактор *Е. Потапова*

Корректор *Ш. Собирова*

ИБ № 2239

Босмахонага берилди. 11.03.83. Босишга рухсат
Этилди 27. 10. 83. Р. 230 II Формати 84X108³/₃₂. Босма-
хона қоғози № 3. Адабий гарнитура. Юқори босма.
Шартли босма л. 15,54+0,1 вкл. Наму л. 14,62+0,25
Тиражи 30000. Заказ № 259. Баҳоси 1 с. 70 т.
Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашри-
ти. 700129, Тошкент Навоий кўчаси, 30.

Ўзбекистон ССР Нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат Комитетининг Тошкент «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқарув бирикмасида тайёрланган материални 2-босмахонасида босилди.
Янгийул, Самарқанд кўчаси, 44.